

Katolički list

Zvonik

GOD. XXII. BR. 9 (251) Subotica, rujan (septembar) 2015. 150,00din

Tema:

Izbjeglice ili migranti?

Intervju:

**Dragan Muharem, urednik
s. Eleonora Merковиć**

Bunarić 2015.

Susret redovnika i redovnica u Somboru

Proslava 50. obljetnice redovničkih zavjeta s. Eleonore, s. Trpimire i s. Valeriane

Selam alejkum, Euroarabija!

„Babo, tako ti Alaha, deder zeru kruva“ – ovako se obratio najpoznatiji drveni lutak Pinocchio svom ocu Geppetu u turskom prijevodu. I poznata „švabica“ Heidi se obratila. Otišavši u sivi Frankfurt, sva beznadna, u turskom prijevodu, Heidi shvaća kako je izgubljenu sreću moguće naći „ako se gorljivo počne moliti Alahu“. I tako se Heidi obratila na islam. No, Heidi i Pinocchio su samo jedna od mnogih dječjih priča u kojoj je glavni junak/junakinja postao vjerni sljedbenik Alaha.

Vrag je odnio šalu; panislamizacija Europe nije nikakva paranoja, nije nikakva fantazma niti strah, to je intencija i činjenica koja proizlazi iz objektivne analize dostupnih nam podataka. Program panislamizacije kojeg spominjemo može mnoge natjerati na (pod)smijeh. Međutim, povijest je „učiteljica života“ i može nam otvoriti oči u sagledavanju sljedećih činjenica:

– Nitko ne garantira da će ikoja civilizacija ili država trajati vječno. Veliko i snažno Rimsko carstvo propalo je na vrhuncu svoje društvene i moralne dekadencije. Nije pobijeđeno vojno već prije svega demografski te posebice zbog politike davanja „državljanstva“ narodima, „barbarima“, koji su naselivši se ondje totalno ignorirali rimsku kulturu i običaje. Isto se danas događa s muslimanskim useljenicima u Europi. Islamska invazija u prošlim stoljećima vojno zaustavljena kod Beča, Lepanta ili Poitiersa, sada preko imigracije u Europu obilno nadoknađuje te poraze. Je li to scenarij po kojem će europska civilizacija nestati po istom receptu kao i rimska?

– Dok se mi uljuljkavamo u romantičarskim multireligijskim i multikulturalnim pričama, stvarnost to već drastično demantira primjerice u Nizozemskoj koja je već „šaptom pala“. Za nekoliko desetaka godina domicilno će stanovništvo ondje biti manjinsko, kao što će većina studenata i radnika biti muslimani. Korak do smrti Nizozemske je samo jedan: pretvaranja istih od imigranata u političke birače, naravno većinske. Zato je Merkelica s gorčinom nedavno ustvrdila da je koncept multikulturalizma u Njemačkoj propao.

– Demografski i ini drugi analiti-

čari tvrde da je statistički nemoguće da manjina od nekoliko desetina milijuna muslimana islamizira Europu. Udio muslimanskog življa čini „svega“ pet posto. Međutim, opet su zaboravili na lekciju „učiteljice života“. Što je bilo kršćanstvo u početku? Šačica golorukih ribara koja nije imala nikakve invazivne pretenzije! I ta skupina odrpanaca s Tesarom na čelu osvojila je ne Europu, već čitav svijet! Ne valja podcjenjivati snagu religije! Goethe piše kako je vjera uvijek pobjeđivala nad bezvjerjem, jer su ovi prvi spremni umirati za vlastite ciljeve ili ideale. Teško je zamisliti bilo kojeg današnjeg proračunatog europejca koji bi umro za bilo što drugo osim za vlastitu stražnjicu.

Nisam islamofob. Smatram da je islamizacija prirodni proces koji se događa logikom „popunjavanja praznog prostora“. Europa se odrekla judeo-kršćanskih korijena a tu prazninu nije mogao popuniti niti jedan novovjekovni „izam“. Nije Europi problem islam (ni religija), Europi je problem – Europa!

Odgovor pak na snažni islamski identitet nije u protuudaru snažnim kršćanskim identitetom (istom mjerom). To je pogubno. Jer pokušavajući definirati identitet Zapada samo na (kršćanskoj) religiji nudili bismo islamu teren na kojem se on mnogo bolje snalazi jer si može umisliti da se bori protiv „križara“. Zapad islamu može odgovoriti „pobjedonosno“ samo obranom principa laičke demokracije. A demokracija, kakvu danas poznajemo, nije slučajno nastala u kršćanstvu, jer je Isus, a ne Montesquieu, „utemeljitelj“ laičke države (Dajte Bogu Božje, caru carevo). Problem agresivnog islama možemo riješiti zapravo tek ako se riješimo napasti naših dvaju krajnosti: teokonzervativizma gdje se kršćanstvo kao „civilna religija“ zaziva kao spas, te laičkog fundamentalizma gdje se kršćanstvo (i religije) kao važni društveni faktori gledaju kao prokletstvo, prijetnja. Oci suvremene Europe: Adenauer, De Gasperi, Schuman su znali pronaći sintezu. Ukoliko se ponovno ne uspostavi ta sinteza možemo slobodno s Pinocchio i Heidi uskliknuti – Selam alejkum, Euroarabija!

Iz sadržaja

Aktualno

Priopćenje za javnost
katoličkih biskupa
Srbije5

Tema broja:

Izbjeglice ili migranti?6

Bunarić 2015.8

Intervju:

Vlč. Dragan Muharem,
glavni urednik24

Reportaža:

Najveća je radost
služiti blišnjemu27

Svjedočenje:

Bolest kao milost.....32

Susret posvećenih osoba
u Somboru35

Susret prvopričesnika,
u Tavankutu.....38

Misa zaziva Duha Svetoga
u katedrali.....39

Kršćanski stav:

Dvije strane izbjegličke
krize.....48

Priča:

Neka ti učitelj bude
Nikola Tesla.....49

Što činim radi „like-a“

Piše: Siniša Tumbas Loketić

Tema o kojoj razmišljam, a volio bih ju podijeliti s vama, poštovani čitatelji, možda će se učiniti pomalo neobičnom, čudnom. Nekima će se možda učiniti potpuno nepotrebnom, a možda će netko ipak pronaći neki smisao u svemu tome. Facebook! Vjerujem da bi ovo razmišljanje moglo pronaći plodno tlo i među onima koji nemaju facebook profil, jer ono smjera na dublje promišljanje o onome što i zašto nešto javno objavujemo.

Za pretpostaviti je da većina nas objavljuje nešto na svom profilu, bilo da su to razni citati, bilo da su fotografije, ili već nešto čime se osobno, privatno u svome životu bavimo. Meni su zanimljive objave, statusi, fotografije koje objavujemo mi svećenici. Današnje društvo poprilično ne zna za pojam privatnosti. U većinu društvenih struktura je ušla pojava da gotovo sve može biti javno, da se o svemu raspravlja, diskutira. Često puta koristimo facebook u „reklamiranje“ naše vjere, služimo se ovim sredstvom kako bismo potaknuli druge ljude da razmišljaju o smislu svoga života i tome slično, što je potpuno u redu! Međutim, ono što smeta, meni osobno, što svakako ne znači da smeta i Vama, poštovani čitatelji, jest kada pravdamo naše privatne aktivnosti, hobi kojim se bavimo, „lajkovima“ na facebook-u. Kada mi, crkveni ljudi, objavljujući razne fotografije, koje možda nisu u skladu sa svećeničkim djelovanjem, pravdamo brojem „lajkova“ na našem face profilu. Jer, svatko računa s tim da će u svakom slučaju, što god da objavi, sigurno dobiti nekoliko „lajkova“. Znači li to onda da možemo pravdati naše djelovanje time što dobivamo pozitivne reakcije od strane društva?! Znači li to onda da sve ono čime se bavimo u privatnome životu, može dobiti pozitivnu reakciju, iako baš i nije za pohvalu?! Ovdje nikako ne ulazim u ničiju moralnost, ničiju svetost niti grešnost, jednostavno razmišljam o privatnim aktivnostima, i ovdje uglavnom mislim na one aktivnosti koje mogu uključiti sve ono što današnje društvo poznaje kao nečiji hobi! Dakle, nadam se da nitko nije pogrešno shvatio moje razmišljanje, niti pomislio

da nekoga želim uvrijediti, ne, nikako! Samo razmišljam, jer, svi mi, i ja također, možemo doći u određenu kušnju, i pravdati svoje privatno zanimanje „lajkovima“ na svome profilu. Pa ako imam, recimo, 150 „lajkova“ na određenoj fotografiji, to znači da 150 osoba misli pozitivno o onome što ja radim. Dakako, što se tiče i tih „lajkova“ možemo razmišljati. Može se dogoditi da i te osobe koje izražavaju svoj pozitivni stav zapravo i ne misle tako! Može i ona druga strana dobiti nekakav, potpuno krivi dojam o tvome djelovanju! Svakako, ja sam na početku svoga razmišljanja naglasio kako ovdje razmišljam o nama, svećenicima, časnim sestrama, ali ova tema se može slobodno proširiti i na sve naše vjernike, na sve one kojima vjera nešto znači, kojima Crkva nešto znači.

Poštovani prijatelji! Nadam se da nitko neće ostati uvrijeđen ovim mojim promišljanjem, nadam se da nitko neće krivo shvatiti! Želio sam da zajedno promišljamo o tome što objavujemo na društvenim mrežama! I da postavimo sebi pitanje, bilo da smo svećenik ili ne, časna sestra ili ne: pravdamo li svoje djelovanje na osnovu „lajkova“ koje dobivamo na face-u, i drugim društvenim mrežama, ili sve činimo na dobro ljudi i naše spasenje?! Želim svima Vama, dragi čitatelji, da Vas blagoslovi dobri, milosrdni i svemogućí Bog, Otac, Sin i Duh Sveti. Amen!

Priopćenje za javnost sa zasjedanja katoličkih biskupa Srbije

Katolički biskupi Srbije: **mons. mr. Stanislav Hočevar SDB**, beogradski nadbiskup i metropolit, **mons. dr. János Péntzes**, subotički biskup, **mons. mr. Đuro Gašparović**, srijemski biskup, **mons. dr. Đuro Džudžar**, egzarh za katolike istočnog obreda u Srbiji i **mons. dr. Ladislav Német SVD**, zrenjaninski biskup, održali su plenarno zasjedanje u Domu biskupije u Subotici 17. 09. 2015. Tom prigodom raspravljali su o aktualnim društvenim i crkvenim pitanjima.

1. Prije svega, biskupi su se upoznavali s akcijama koje pojedine biskupije i biskupijski Caritasi, na terenu, poduzimaju oko **pomoći migrantima**. Istovremeno oni su izrazili zabrinutost poradi ovog fenomena, koji izgleda izmiče kontroli, osobito jer nedostaje jasnih stavova i strategije rješavanja ovog humanitarnog problema na široj međunarodnoj razini. Takva rješenja su iznad njihovih kompetencija, stoga biskupi pozivaju vjernike da pomognu i nastave pomagati ovim ljudima u nevolji, koliko im je to moguće.

2. Nadalje, biskupi su razmatrali probleme vezane za **provedbu katoličke vjerske nastave u školama**. S jedne strane problemi su praktične naravi oko izvođenja nastave pri čemu se vjeroučitelji žale zbog prinudnog spajanja razreda i lošeg tretmana vjerske nastave u odnosu na druge predmete. Problem predstavlja i nemogućnost da se katoličkim vjeroučiteljima

osigura stjecanje akademski akreditiranih diploma, u Srbiji, na temelju kojih bi vjeroučitelji imali mogli ti uredne prijave te biti u redovnom radnom odnosu.

3. Potom su se biskupi osvrnuli na nedavni **posjet predsjednika Republike Srbije, gospodina Tomislava Nikolića, svetom ocu papi Franji i Svetoj Stolici**. Biskupi su izrazili radost zbog realizacije ovog susreta i dobrih bilateralnih odnosa između Republike Srbije i Svete Stolice. Isto tako, biskupi pri tom ističu da je važno istaknuti pozitivni doprinos Katoličke crkve u Srbiji na širem društvenom i općem kulturnom planu, te naglašavaju da se protivljenje Srpske pravoslavne crkve kanonizaciji blaženog kardinala Alojzija Stepinca treba razjasniti u odnosima s Hrvatskom biskupskom konferencijom, kako je to uostalom i predvi-

đeno prijedlogom osnivanja Mješovite komisije koja će se baviti ovim pitanjem.

4. Još uvijek postoji veliki problem u vezi **sporog i opstruiranog procesa povrata oduzete crkvene imovine**. Naime, mnogo je primjera odbijenih rješenja zbog spomenute opstrukcije, dok Agencija za restituciju po službenoj dužnosti ne pribavlja nedostajuću dokumentaciju, mada je to *Zakonom* predviđeno. Pri tome se treba naglasiti da se **Sporazum o vraćanju matičnih knjiga** ne provodi, mada je Katolička crkva ispunila potrebne uvjete i osigurala prostoriju za adekvatno čuvanje predmetnih Matičnih knjiga.

5. Daljnji problem predstavlja i novi Zakon o komunalnim djelatnostima, koji **praktično nacionalizira groblja koja su u posjedu Crkve**, tj. Crkvi se onemogućuje raspolaganje svojom imovinom što je pak zajemčeno *Zakonom o crkvama i vjerskim zajednicama*.

6. U svom pastoralnom djelovanju Katolička crkva pokušava ići u korak s vremenom pa tako u njezinom krilu u **Srbiji djeluje „Radio Marija“**. Višegodišnje iskustvo djelovanja ovog Radija pokazuje potrebu dobivanja regionalne ili nacionalne frekvencije. Biskupi su u tom smislu izrazili nadu da će od nadležnih državnih ustanova, zajedničkim zalaganjem uspjeti dobiti takvu frekvenciju. Na taj način bio se osigurao pristup ovom radijskom programu vjernicima katolicima tamo gdje oni žive.

Izbjeglice ili migranti?

Piše: *Dragan Muharem*

Od silne šume medijskih izvješća ovih dana teško je uočiti drvo. Nema tko već nije komentirao i dao svoj sud o trenutačnoj izbjegličkoj/migrantskoj krizi koja se događa pred našim očima i (in)direktno se tiče i nas samih. Mišljenja i sudovi su podijeljeni – od izljevna paranoične ksenofobije pa sve do moralizatorskog trash sentimentalizma. Malo tko od nas „običnih“ zapravo ima uvid u cjelovitu istinu. Zbunjuje potpuni izostanak informacija o realnom stanju na terenu, tj. na startnim točkama odakle izbjeglice/migranti kreću. Koje su trenutne ratne linije razdvajanja primjerice u Siriji? Pod kime se tamo može živjeti, pod kime preživjeti, a pred kime se mora bježati? Kako se kreću rute i tko ih je odredio? No, svi predmnijevamo i čutimo da bi se moglo raditi o nekom dirigiranom geostrategijskom i geopolitičkom igrokazu s posljedicama koje su za nas još nesagledive. A hoće li nam istina onoga što se događa iza kulara ikada biti dostupna? Sumnjam. Ostaje nam osloniti se na razumske uvide razvoja situacije koja nam je predložena kako bismo našli bilo kakvo uporište za koliko-toliko razumske stavove.

Što je pokrenulo nezaustavljivu „seobu naroda“?

Desetine tisuća ljudi koji prolaze „balkanskom rutom“ činjenica je koja se gotovo više ne može ignorirati. Prvo pitanje koje nam se postavlja jest što je pokrenulo toliki val s istoka na zapad. Ratno stanje u njihovim zemljama? Odgovor je djelomično točan. Situacija u zemljama iz kojih dolaze je, zbog gra-

đanskih ratova i gladi, toliko teška da su spremni prodati svu imovinu kako bi trgovcima ljudima platili za ukrcaj na poluraspadnuta plovila i zaputili se k europskoj obali, s neizvjesnim ishodom. Kolika je odgovornost Europe, i Zapada općenito, za očaj tih ljudi? Komentatori koji smatraju kako EU mora pokazati maksimalnu solidarnost i preuzeti bezuvjetno na sebe, tj. na pleća svojih poreznih obveza, održavanje stotina tisuća, uskoro možda i milijuna ljudi, opravdavaju to kolonijalnom prošlošću i političkim pa i vojnim intervencijama koje su dovele do kaosa na Bliskom istoku i sjeveru Afrike. Kako komentira Nino Raspudić u *Večernjem listu*, većina imigranata dolazi iz područja u kojima je kakva-takva stabilnost narušena zapadnom intervencijom. Kako su lijepo prije samo par godina zvučale bajke o „arapskom proljeću“, koje će svrgnuti diktatore (pa i neke koji su uredno dobili izbore) i donijeti demokraciju, ljudska prava, ljubav i toleranciju. A dogodili su se anarhija, vjerski i politički ekstremi-

zam i neobuzdano nasilje. Ima onda rezona reći kako bi imigrante iz tih zemalja trebale primati i plaćati primarno one zemlje Zapada koje su podržavale prevrate? Ili je možda najbolje rješenje da prljavu kolonijalnu prošlost zapadnih zemalja plaćaju oni kojih se to uopće nije ticalo, kao npr. Hrvatska i Srbija, s tim da bi iste dobile „mrvice s gospodareva stola“ tj. EU fondova da šute? A čini mi se da se upravo to događa; kada se „balkanska ruta“ napuni migrantima na putu prema sjeverozapadu, tada EU blokira schengensku granicu, dajući zauzvrat financijsku pomoć za smještaj zemljama u kojima su se migranti već zatekli! Materijalni i moralni teret (post) kolonijalne prošlosti želi se rasporediti svima, a profit kojeg su pojedine zemlje ostvarivale pljačkajući i crpeći resurse novootkrivenih područja ostaje samo njima.

„Dugoročno gledano, ovakav razvoj događaja imao bi katastrofalne posljedice: deseci tisuća novopridošlica zaglavili bi protiv svoje volje u zemljama s golemom vlastitom nezaposlenošću i socijalnom napetošću, bez mogućnosti integriranja u svijet rada, a time i u društvo ljudi drugačijeg jezika i kulture. Stvorila bi se geta, nešto između palestinskih izbjegličkih logora i siromašnih imigrantskih predgrađa europskih gradova, a u zemlji bi ojačao ksenofobni ekstremizam“, zaključuje Raspudić te se pita: „pred kim to mi polažemo test humanosti? Pred razvijenim zemljama EU koje imaju izravnu odgovornost za razvaljivanje Sirije i Libije, te bogatu kolonijalnu prošlost, a danas trebaju jeftinu radnu snagu? Pred onima koji su sotonizirali mađarskog premijera Orbána, a sad rade isto zatvarajući granice?“

Izbjeglice ili (ekonomski) migranti?

Bezrezervnom prihvatu svih migranata/izbjeglica skloni komentatori ističu da je razlog njihovog dolaska na tlo Europe spašavanje žive glave, no znakovito je da se većina njih želi dokopati zemalja gdje se generacijama može živjeti od socijalne pomoći. Većina ih, dakle, ne bježi na prvu sigurnu lokaciju, nego ide trbuhom za kruhom. Također, statistike registriranih migranata/izbjeglica govori da prosječni izbjeglica/migrant ne pripada ranjivoj skupini (žene, djeca, starci). Više od 70 posto njih koji su ušli u Hrvatsku su muškarci, većinom mlađi. Zanimljivo je da broj muškaraca nije samo dvostruko veći, nego i to da se on najviše povećava kako pristižu novi valovi migranata. Uz skupinu mladića iz Irana (je li rat u Iranu?), među njima je i mladić koji kaže da je došao iz Mauritanije, kao i mladić koji stiže iz Pakistana. Zašto bismo mi gostili mladića iz Irana ili Pakistana? Sirijac Nizar Shoukry, koji je još od 1984. godine nastanjen u Hrvatskoj, nedavno je izjavio da ga smeta što svi koriste nesreću naroda Sirije i pokušavaju se dokopati zemalja zapadne Europe. „Tu je najmanje Sirijaca. Vidio sam da ima i mnogo ljudi iz Iraka, Afganistana, Pakistana, Afrike... neki i ne znaju arapski pa mislim da su s Kosova ili iz Albanije“ – kaže Shoukry (*Večernji.hr*). Dio romske populacije iz Subotice (nemam dostupan broj) također je uplovio u ovaj val izbjeglica (?) put zapadnih zemalja koje imaju razvijenu socijalnu pomoć.

Znakovito je da se većina njih ne zadržava na prvoj sigurnoj lokaciji, kao što čine izbjeglice, nego upitani eksplicitno kažu da žele ići u bogate europske zemlje. Hrvatski političar, Damir Kajin, postavio je pitanje – „Zašto ne bježe prema najbogatijim zemljama svijeta Sau-

dijskoj Arabiji, Kataru, Kuvajtu, Emirata“, u zemlje koje su im bliže u svakom pogledu?

Legitimno se postavlja pitanje sigurnosti građana od terorizma. Među stotinama tisuća migranata/izbjeglica, od kojih mnogi dolaze s područja pod kontrolom ISIL-a, statistički je vrlo moguće da ima i infiltriranih terorista. Provaljeno je i da se štancaju bez problema lažni sirijski pasoši, da neki od njih lažu da su Sirijci ili da namjerno zagube dokumente.

Kakav stav zauzeti?

Iskreno, ne znam! Jasna je stvar da se ne može i ne treba ostati ravnodušan pred patnjom djece i obitelji. Kako rekoh na početku, situacija se više ne može ignorirati ili predstavljati bezazlenom. S jedne strane, kao kršćani dužni smo činiti djela milosrđa na što nas opominje i članak 2447 Katekizma Katoličke crkve: „Djela milosrđa jesu djela ljubavi kojima pritječemo u pomoć bližnjemu u njegovim tjelesnim i duhovnim

potrebama. Poučavati, savjetovati, tješiti, bodriti, djela su duhovnog milosrđa, kao i praštati i strpljivo podnositi. Djela tjelesnog milosrđa jesu poglavito nahraniti gladne, ugostiti beskućnike, odjenuti one koji trebaju odjeće, pohoditi bolesne i utamničene, pokopati mrtve. Među tim djelima, milostinja dana siromasima jedno je od glavnih svjedočanstava bratske ljubavi: ujedno je i vršenje pravde koje je Bogu milo: *Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema. U koga ima hrane, neka učini isto tako* (Lk 3,11). *Dajte za milostinju ono iznutra, i gle – sve vam je čisto* (Lk 11,41).“

S druge strane, oprostite mi na iskrenosti, osjećam se kao da milosrdno spašavam unesrećenog tigra koji će, kada se oporavi i ojača, pokazati svoju narav i odgristi ruku koja ga je hranila. Teško je snaći se u ovoj džungli oprečnih stvarnosti i učiniti ispravnu stvar. Ali me tješi ipak jedno – koliko god nam se čini da ovu svjetsku povijest vode ljudi makar i skrivenih, zlih namjera, ipak vjerujem da konačnu riječ ima Bog koji je ušao u tu istu našu nesređenu povijest. Spasit će nas jedino iskrena ljudskost koja ima srca ali i razuma, ljudskost koja računa s Bogom, pa čak i onda kada se to čini uzaludnim. Teško je sagledati što nas čeka u budućnosti. No jedno sam siguran – tko temelji svoj život na Bogu i njegovim zakonima, gradi na stijeni. U Bibliji je poznato sve ovo što se danas događa. I svaki put kada je neki strani (poganski) narod pregazio Božji narod – Židove, to se shvaćalo kao znak i poziv na obraćenje. Možda bismo i mi mogli u ovim događanjima prepoznati znak za buđenje i povratak istinskim ljudskim i kršćanskim vrijednostima.

Nauk Majke Marije svjetlost je i put života

Piše: Željka Zelić

Molimo Gospu na ovom svetom mjestu, u svetištu na ovom Bunariću, da se odavde i mi danas ne uputimo svojim kućama a da ne progledamo, da se njezinim zagovorom izliječi i naša sljepoća, da uvijek govorimo i činimo ono što je istina, da se ne dijelimo i da prevladamo naše podjele kako bismo sačuvali svoj identitet i kao narod i kao pojedinci bili sretni i imali budućnost gdje god živjeli i radili. /.../ Doista, ono što nas uče naši zemaljski roditelji dobro je za naš zemaljski život, a čuvati zapovijedi nebeskog Oca dobro je za naš nebeski život, odnosno slušati nauk Majke Marije „svjetlost je i put života“. Njezin život, njezina poniznost i njezino služenje Sinu Božjemu, našem Spasitelju Gospodinu Isusu Kristu, za nas je pouka, nauk koji svijetli, koji nam pokazuje put kroz život, poručio je sisački biskup mons. Vlado Košić vjernicima iz Subotice i okolice te drugih mjesta Subotičke biskupije okupljenima u Svetištu Majke Božje Bunaričke, na svetoj misi proštenja koju je predslavio 30. kolovoza u zajedništvu s vackim biskupom Lajosom Vargom i domaćim biskupom Ivanom Péntesom te svećenicima Subotičke biskupije.

Molimo Mariju da nam izmoli jedinstvo i slogu, hrabrost da izdržimo i opstanemo, da i naš narod doživi bolju budućnost

Osvrnuvši se na Knjigu otkri-venja, biskup Košić je u nastavku propovijedi rekao kako je Marija „tip i uzor Crkve“, kako uči Drugi vatikanski sabor, ona predstavlja sve ono što mi kao Crkva trebamo činiti, što trebamo postati, ona ostvaruje i našu vjeru ovdje na zemlji i ona je naš uzor koji trebamo ostvariti na nebu. Govoreći nadalje o Gospi koja plače, a koja se štuje i na Bunariću, propovjednik je ustvrdio kako Majka Marija za nas moli, za nas zagovara svoga Sina, za nas i plače jer osjeća naše boli, naše muke, naše borbe i naše grijeha. *Početakom XX. st. Subotica je bila grad s najvećim brojem stanovnika Hrvata, više nego li je tada imao Zagreb stanovnika. Kako to – pitamo se – da je danas naš narod u ovom gradu toliko umanjen, zar ga je netko prognao iz Subotice i lijepe Bačke? Na žalost, XX. stoljeće nije bilo dobro za naš narod koji je proživio u njemu toliko patnji kao nikada u svojoj povijesti. Sustavno se radilo na umanjivanju prava Hrvata u Bačkoj, Srijemu i posebno u Subotici. A tijekom Domovinskog rata, u kojem je Hrvatska pretrpjela agresiju Srbije i okupaciju trećine teritorija, iz Vojvodine – prema nekim podacima – što zbog javnih neprijateljskih prijetnji, što zbog vlastitog straha za obitelj, iselilo se preko 40 tisuća Hr-*

vata! Zar to nije progon jednog naroda? I to u krajevima gdje nije bilo ratnih zbivanja, razaranja, prisutnosti vojske i vojnih djelovanja! I kako da ne plače Blažena Gospa s nama, nad našom sudbinom? Ona nas je uvijek razumjela, uvijek bila uz nas, i kroz povijest i danas je s nama, kada nas mnogi ne razumiju. Molimo ju da nam izmoli jedinstvo i slogu, molimo ju da nam izmoli hrabrost da izdržimo i opstanemo, da i naš narod doživi bolju budućnost, naznačio je biskup Košić. U svojoj se propovijedi također osvrnuo i na Domovinski rat u Republici Hrvatskoj, rekavši kako i danas, na žalost, još ima sljepoće. Sjećam se kako mi je pokojni župnik mons. Boško Radeliović pričao da mu je na početku rata, onih 90-tih, dakle prije 25 godina, jedna baka koju je došao ispovjediti i pričestiti u Rumi postavila pitanje: što to naši u Hrvatskoj rade tim jadnim Srbima? A on joj je odgovorio: To vam, bako, nije istina, to je samo propaganda! Reče mi preč. Boško da mu je baka tada jako zahvaljivala jer joj je pomogao budući da se ona veoma mučila s tim informacijama, koje su međutim bile lažne jer su bile dio propagandnog rata. Za tolike laži nitko nije odgovarao, ni na kojem sudu, a upravo su te neistine unosile nemir i u ljudima izazivale otpor i mobilizirale ih da pođu u rat, da od mirnih ljudi postanu ubojice, palikuće i osvajači. No, ni danas nisu te laži prestale, i danas se sije bura pa nije neočekivano da takvo zlo sjeme izazove nove sukobe i razdore.

A koliko smo svi odgovorni za svoje riječi! Kada bismo to znali i tako se ponašali, bilo bi manje zla u svijetu, među nama i u nama. Već stoljećima se sije zlo razdora i u naš hrvatski narod pa ga se pokušava dijeliti na Bunjevce i Hrvate, kao da i Bunjevci nisu Hrvati. No, tako se lakše našim narodom vlada, kada ga se zavadi i podijeli, ustvrdio je propovjednik.

Gajite zajedništvo i suradnju sa svim narodima koji žive na ovom tlu

Okupljene vjernike potaknuo je da ih svojim primjerom nadahnjuju vrijedni hrvatski književnici, znanstvenici, glazbenici i umjetnici, svećenici i biskupi koji su potekli upravo iz ovih krajeva u kojima su živjeli i danas žive naši hrvatski ljudi. *Neka nas oni nadahnjuju da je lijepo čuvati svoj identitet, da to nije usmjereno ni protiv koga, da će nas i drugi više poštivati ako i mi sami sebe više poštujemo, ako znamo tko smo i kamo pripadamo, ako smo kao hrvatski narod i kao Božji narod odani dobru te graditelji mira i napretka, kao što nas uči i riječima i svojim primjerom naš hrvatski blaženik i nadamo se uskoro sveti Alojzije Stepinac koji je trpio nevin, ali nije pokleknuo pred nepravdom, a sve je ljude volio i svima u teško vrijeme pomagao tko god je bio u potrebi, bez obzira koje je bio vjere ili nacije, rekao je biskup Košić. Prije svega ovdje, u vjekovnom*

prebivalištu Hrvata, trebamo gajiti iskreno zajedništvo i prijateljstvo s Mađarima, s kojima nas spaja ista vjera i pripadnost Crkvi Katoličkoj. Također i sa Srbima trebamo gajiti iskrenu suradnju jer tu zajedno vjekovima živimo kao dva slavenska naroda koji svoje odnose moramo temeljiti na istini, a ne na mitovima i lažima, na pravednosti i međusobnom poštovanju. Zajedno moramo graditi dobre odnose sa svima, i s Nijemcima i sa Slovacima, zaključio je biskup Košić, pozivajući da molimo Mariju osobito za naše obitelji, za život i vjernost, za djecu i mlade, za našu budućnost, jer Marija je Majka, ona razumije sve naše nevolje, ona je naša Kraljica.

Svečano bdjenje uoči Bunaričkog proštenja

Ovogodišnja proslava proštenja započela je svečanim bdjenjem u subotu 29. kolovoza na kojemu se okupilo mnoštvo vjernika. Tradicionalno bdjenje koje se sastojalo od pokorničkoga bogoslužja, osobne ispovijedi i Službe svjetla s procesijom sa svijećama i Gospinim likom, predvodio je sisački biskup **mons. Vlado Košić**, u zajedništvu s vackim biskupom **Lajosem Vargom** i domaćim biskupom **Ivanom Péntzesom**. U procesiji sa svijećama koja je uslijedila nakon pokorničkoga bogoslužja, sudjelovale su i djevojke u bjelini noseći Gospin lik. Euharistijsko slavlje nakon toga predslavio je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. U svojoj je propovijedi mons. Beretić rekao kako u pravoj religioznosti ima mjesta za rad, za veselje, za tugu, za suzu radosnicu, i suzu patnje. *Vjera se ispovijeda riječima, djelima i osjećajima. Marija je Majka velike vjere, snažnih djela ali i osjećaja. I nas je naša mati podizala radom, ali i pjesmom i molitvom i suzama – ljubavlju. Neka nam Gospa isprosi suosjećanje za ljude koji pate i koji žaluju. I srce radosno za uspješne i radosne. Neka ova bunarička noć za svakog od nas bude noć novoga početka*, poručio je mons. Beretić. Utvrdivši kako nas biju prave ne-

volje možda i zato što odviše očekujemo od života, mons. Beretić je ustvrdio kako ponekad odustajemo od dobrog djela samo zato što se ne isplati biti dobar. *Kad kažemo, ima nas svakakvih, onda u toj šarolikosti otkrijmo i sebe*, poručio je propovjednik pozivajući se na riječi bl. Majke Terezije koja nas uvijek poziva na ljubav, na strpljenje, da dajemo ono najbolje od sebe. *U našim tmurnim razmišljanjima dobro je da se sjetimo Marije. Kao da više tugujemo, nego što se radujemo. Zato Bog daje da „za nas koji putujemo ovom zemljom, sja znak utjehe i sigurne nade“. Naš život... nije besciljno lutanje, već putovanje koje, usprkos svim svojim nesigurnostima i patnjama, ima siguran cilj: dom našeg Oca, koji nas čeka. Lijepo je misliti na Oca koji nas voli. I znati da je naša Majka Marija tamo gore i čeka nas s ljubavlju. Vjera raste i po osjećaju, po ljepoti, po nježnosti. Danas svi zajedno zamolimo Gospu da, dok traje naše putovanje na zemlji, ona uvijek obraća svoje milosrdne oči na nas, da nam obasjava put i pokazuje cilj, dok nakon ovoga izgnanstva ugledamo Isusa, blagoslovljeni plod njezine utrobe*, zaključio je mons. Beretić. Pjevanje na bdijenju predvodio je **Miroslav Stantić**.

Proslavi proštenja prethodila je i duhovna priprava 27. i 28. kolovoza. Prvu večer bila je krunica s prigodnom meditacijom, a drugu večer križni put.

100. broj pastoralnog listića Svjetiljka

Izlazak 100. broja pastoralnog listića Svjetiljka obilježen je 23. kolovoza prigodnom akademijom u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Marka u Žedniku.

Zauzetošću naših svećenika, vlč. Lazara Novakovića, župnika župe sv. Josipa Radnika u Đurđinu i preč. Željka Šipeka, župnika župe sv. Marka Evanđeliste u Žedniku, u listopadu 2006. godine objavljen je prvi broj Svjetiljke. Suradnja svećenika ovih dviju susjednih župa, vlč. Novakovića, a kasnije vlč. Miroslava Orčića te preč. Željka Šipeka, urodila je plodom i danas zahvaljujući njima imamo 100. broj zajedničkog pastoralnog listića.

Na samom početku svečanosti, župnik Željko Šipek se osvrnuo na ono što je tijekom godina objavljivano u ovom pastoralnom listiću. Na naslovnoj stranici se gotovo uvijek nalazi razmatranje na aktualnu temu, bilo da se radi o određenom vremenu kroz godinu, velikim blagdanima, svetkovinama, događajima... Redovito su objavljivane zanimljive i poučne duhovne priče, koje čitatelja potiču na razmišljanje. Kroz veliki broj listića, pratile su nas Gerardove misli, koje su itekako aktualne i danas. Bilo je tu i poezije, čitali smo i šaljive priče, šale. Za osvrt na povijest župe, veoma je zanimljiva rubrika „Ususret zbivanjima“ iz koje se mogu sagledati sva zbivanja koja su se događala od 2006. do danas. Đurđinski žup-

nik vlč. Miroslav Orčić, se osvrnuo na važnost ispravnog informiranja čitateljstva. Istaknuo je da se od svih medija očekuje da budu u službi informacije i formacije. Svjetiljka nudi i duhovno štivo, ali i informacije o aktualnim događanjima te služi formaciji i informiranju vjernika naših župa. U ovo vrijeme modernih tehnologija mogla bi se otvoriti i web stranica ovih dviju župa, ali nisu svi u prilici ići „u korak s vremenom“ te je potrebno omogućiti svima dostupnost informacija, ističe vlč. Orčić.

U daljem tijeku programa, Matija Perčić je odsvirao na gitari skladbu Johna Duartea – Engleska suita, stavak 1. i stavak 3. Prigodne tekstove čitale su Nataša Vojnić Tunić, Karolina Šarčević, Katarina Vojnić Tunić i Danijela Sirački. /Ljubica Vukov/

Misa za bolesnike u Sonti

Na spomendan blažene majke Terezije 5. rujna, u crkvi sv. Lovre upriličen je susret starih i bolesnih Sonćana. Svetoj misi i kasnijem druženju nazočila je i najstarija Sonćanka Marija Matin, koja će u prosincu napuniti 102 godine.

Za stare i bolesne koji nisu bili u stanju doći u crkvu, članovi Pastoralnog vijeća organizirali su i prijevoz. Susret je započeo euharistijskim slavljem koje je predslavio vlč. Josip Kujundžić. Kroz nadahnutu propovijed dočarao je vjernicima život bl. Terezije i njezinu posvećenost osobama za koje mnogi nemaju vremena niti ljubavi. Danas sam doživio posebnu radost i vidio nesvakidašnji smiješak na licima naših starih i bolesnih, kojima smo na ovaj način poklonili trenutke radosti i Božje milosti. Bogu hvala da ih imamo, jer u njima možemo prepoznati Raspetog Krista. Postanimo i mi raspeta ljubav darivajući se napose onima koji očekuju našu pažnju. Imam i bogato iskustvo iz bivših župa, pa znam koliko je malo truda potrebno kako bih ove ljude učinio sretnima, rekao nam je vlč. Josip. Stari i bolesni su na misi primili i sakrament bolesničkog pomazanja, a poslije mise upriličeno je i kratko druženje u prostorijama župnoga doma. /Ivan Andrašić/

Proštenje u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

U župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru 14. rujna slavljena je misa proštenja koju je predslavio vlč. Anđelko Cindori iz Čepina kod Osijeka. Suslavilo je još šest svećenika.

U nadahnutoj propovijedi vlč. Cindori je rekao da pritisnu li nas tjeskobe, bolesti, brige, i ako nam je srce uznemireno poteškoćama, postoji obećanje da sav teret bacimo pred Njegove noge jer se On brine za nas i nikada nas neće napustiti. Za glazbeni ugođaj pobrinuo su se mladi VIS „Trinity“, također iz Čepina. Pjesmu nakon pričesti napisala je i čitala Marica Mikrut.

M. M.

Proslavljen blagdan Rođenja BDM u Doroslovu

Blagdan Rođenja BDM proslavljen je u Doroslovu i ove godine obilnim duhovnim sadržajima na više jezika i to na Bunariću za koji se vjeruje da je ljekovit, da ima čudotvornu moć na izlasku iz mjesta prema Srpskom Miletiću. Dan uoči blagdana, 7. rujna, za prijem hodočasnika bio je zadužen vlč. János Sztrikovits, umirovljeni mitronosac.

Potom je upriličena liturgija uz pokajanje i svetu ispovijed koju je vodio vlč. Gergely Beer. Analizu ovogodišnjeg slogana hodočašća Marija, uzor posvećenog života, vodile su sestre dominikanskog reda. Večernju pobožnost i blagoslov vozila predvodio je **Károly Harmath**, ofm. Večernju premisu blagdanu predslavio je **Balázs Barsi**, ofm u okviru koje je bolesnicima podijeljeno pomazanje. U isto vrijeme prikazana je i grkokatolička služba. Procesiju sa svijećama u 20 sati i molitvu radosnih otajstava krunice vodile su redovnice Družbe sestara Naše Gospe dok je **o. Zlatko Žuvela**, OCD u kapeli predslavio svetu misu na hrvatskom jeziku. Klanjanje pred Presvetim sestara dominikanki uslijedilo je u 22 sata, a pola sata zatim večernje bdijenje, Časoslov vlč. **Gábor Barátha**. Pola sata prije ponoći započela je pučka pobožnost u kapeli sv. Marije, točno u ponoć molitva otajstava svjetla koju je priredio kupusinski župnik vlč. **Tibor Zsúnyi**, da bi pola sata po ponoći uslijedila projekcija filma o svetištu.

Na sam dan blagdana Male Gospe, u 5 sati počela je molitva žalosnih otajstava krunice pod vodstvom vlč. **Józsefa Szakálya**, zatim u 6 sati razmatranje postaja križnog puta koje je vodio vlč. **Róbert Erhard**, novosadski dekan dok je **Károly Harmath**, OFM u 7 sati predvodio molitvu jutarnjeg Časoslova. U nastavku je vlč. **Zsolt Nagyidai** predvodio molitvu slavnih otajstava krunice uz sam izvor ljekovite vode dok je vlč. **Marijan Dej** predslavio svetu misu na slovačkom jeziku

u 8 sati. Subotički biskup **mons. dr. Ivan Péntzes** predslavio je u 8,30 sati euharistiju na hrvatskom jeziku uz propovijed **preč. Josipa Pekanovića**, somborskog dekana. U 9 sati uslijedila je misna žrtva na njemačkom jeziku koju je prikazao vlč. **Josip Štefković**. Središnji događaj, sveta biskupska misa prikazana je u 10 sati, a predslavio ju je **mons. dr. Gyula Márffy**, dekan iz Veszprema (Rep. Mađarska) u zajedništvu sa svećenicima. Poslije toga uslijedila je procesija s Oltarskim sakramentom.

Tradicionalno i ovaj put je održan susret prenosivih kipova Blažene djevice Marije kako iz Bačke tako i gostujućih iz Mađarske. Marijansko svetište s čudotvornim izvorom nekada zvanim Bajkut (Bajkút), a danas Sentkut (szentkút – sveti izvor) poznato je još od srednjeg vijeka kada je taj teritorij pripadao Mađarskoj. Prva kapela podignuta u čast presvete djevice Marije izgrađena je 1796., da bi se 1809., zamijenila novom, koja je stradala u vatrenoj stihiji 50 godina po zamjeni. Treća kapela je izgrađena 1825. a opet pedeset godina kasnije, 1875. proširena, i nakon dogradnje dvaju zvonika dobila je današnji izgled crkve. Kip djevice Marije podignut je 1861., a u blizini izvora i špilja s kipom Lurdske Gospe. Iza crkve je 1974. pridodan i oltar na otvorenom, koji je iste godine posvećen. /**Željko Zelić**/

Proštenje u subotičkoj župi sv. Marije

Vjernici crkve sv. Marije iz Subotice prve nedjelje u rujnu proslavili su zaštitnicu svoje crkve, blagdan Rođenja BDM. Svečano misno slavlje je predslavio **preč. Mirko Štefković**, biskupov tajnik.

On je u propovijedi naglasio da je Marija remek djelo. Cijelo njeno biće je u službi spasenja. *Radosno svetkujemo njeno rođenje, jer je i ona donijela radost cijelom svijetu. Ona je nada i zora spasenja. Molimo Mariju da njen zagovor pomogne da i po nama zasja sunce na radnim mjestima, u školi, tamo gdje smo*, rekao je propovjednik.

Glazbeni dio misnoga slavlja animirali su zbor i orkestar mjesne crkve „Djeca Marijina“ pod ravnateljem kantora **Sándora Tamása** i instrumentalni sastav „Ébredés“ pod vodstvom **Lászla Gajdosa**. Na kraju svete mise župnik **preč. Károly Szungyi** zahvalio je svima onima koji su pomogli oko pripreme za blagdan kao i **Róbertu Kovácsu** za cvijeće i kićenje crkve.

s. M. Hermina Kovács

Proslava Velike Gospe u Novom Sadu

Svetkovina **Uznese-nja BDM (Velika Gospa)** svečano je proslavljena **15. kolovoza u crkvi Imena Marijina u Novom Sadu**.

Misu je predslavio kapelan župe vlč. **Siniša Tumbas Loketić**. Vlč. Siniša se u propovijedi osvrnuo na to da kroz život trebamo poštivati i svoje zemaljske majke, kao i nebesku Majku Mariju. Slavlje je pjesmom uzveličao crkveni zbor.

Jelena Pinter

Plavna u znaku djece

U crkvi sv. Jakova u Plavni, na svetoj misi 13. rujna vlč. Josip Štefković je blagoslovio učenike i njihove torbe u povodu početka nove školske godine, koje su djeca za ovu prigodu ponijela sa sobom. Bilo je lijepo vidjeti tridesetero učenika, od kojih većina redovito ide u crkvu, pohađaju sate vjeronauka i izučavaju hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u školi.

Misno slavlje ovim lijepim prizorom izgledalo je svečanije i ozbiljnije nego inače. Vlč. Josip, kao što je uobičajeno, održao je zanimljivu i poučnu propovijed u kojoj je naglasio važnost učenja i ispunjavanja svih školskih obveza. Pri tomu je istaknuo da djeca, kao i svi župljani, trebaju njegovati kršćanske kreposti: vjeru, ljubav i nadu, ali prije svega trebaju postati dobri ljudi koji će biti okrenuti Bogu i svojim bližnjima.

Ove se godine u plavanjskoj župi sve na neki način odvijalo u znaku djece. Počelo je s podjelom Prve svete pričesti 7. lipnja, koju su primili Dora Sabo, Slavica Vašina, Ema Smolenski i Andreja Andrić. Potom je uslijedilo krizmanje, 21. lipnja, kada je Plavnu posjetio subotički biskup mons. Ivan Péntzes, a krizmani su: Luka Šimić, Mateo Andrić, Ksenija Križan, Valentino Pete i Antonio Danilovac.

U znaku djece bilo je i proštenje sv. Jakova, ili, kako to ovdje nazivaju – kirbaj, 25. srpnja, kada su se na svetoj misi pojavili brojni ministranti i veliki broj vjernika i kada su imali prigodu bolje upoznati vlč. Vinka Cvijina, novog župnika u Vajskoj, koji je predslavio misno slavlje. Ovogodišnji program tradicionalnog koncerta „Pod zaštitu Tvoju“, koji je upriličen 14. kolovoza u sklopu blagdana Velike Gospe, pripremila su isključivo djeca pod vodstvom Kate Pelajić, predsjednice HKUPD-a „Matoš“ i Marice Andrić, tajnice ove kulturne udruge. Djevojčice su se za ovu prigodu, na sam blagdan, 15. kolovoza, na svetu misu obukle u ruho Gosponoša. U svim ovim događanjima uspješno se ostvaruje spoj vjere, tradicije i kulture, što je jedini put opstanka Plavne i naroda koji ovdje stoljećima živi. /Zvonimir Pelajić/

Posjet vitezova iz reda sv. Jurja Lemešu

Dvadeset i četiri viteza iz reda sv. Jurja iz Mađarske i Njemačke posjetili su 7. rujna Lemeš i vodeće ustanove lokalne zajednice.

Prijam gostiju održan je u prostorijama Mjesne zajednice na radnom doručku gdje je nazočne dočekao Aleksandar Vidaković, predsjedavajući mjesnog vijeća i pozdravio ih na hrvatskom i njemačkom jeziku. Gosti su kušali lokalni brend, lemeški kulen a u kratkom obraćanju Vidaković je istaknuo važnost međusobne suradnje sa svim tijelima u inozemstvu i pozdravio sve akcije koje je red sv. Jurja proveo u selu. Nazočne su potom ugostile Marina Šain i Valéria Cselénák, direktorica i pedagoginja Osnovne škole „Bratstvo-jedinstvo“. Naime, red je ovom prigodom darovao školsku knjižnicu s

preko tisuću naslova na mađarskom jeziku, a kako se kao primarni strani jezik uči njemački, očekuje se skora donacija knjiga istog obujma i na njemačkom jeziku. Posrednik suradnje škole i reda je profesorica razredne nastave Annamaria Bošnjak.

Po prijamu, u 10 sati uslijedila je svečana sveta misa u crkvi Rođenja blažene Djevice Marije koju je predslavio bečejski župnik vlč. László Fuderer dok su koncelebrirali vlč. Jenő Gutasi, župnik iz Totova sela i vlč. Antal Egedi, mjesni župnik. Poslije misne žrtve gosti su posjetili kapelu Blažene Djevice Marije posrednice milosti na kalvariji koja je prošle godine izvana restaurirana i oličena o trošku reda sv. Jurja gdje su nazočni imali prigodu vidjeti objekt o kojem su do tada samo slušali. Nakon molitve u kapeli uslijedilo je izlaganje Márte Horváth Ódry, nastavnice mađarskog jezika, o selu i župi. Ovom prigodom otkrivena je spomen ploča iznad ulaza u kapelu na koju je položen vijenac a koja ostaje kao vječni trag aktivnosti reda sv. Jurja u Lemešu i Andrása Mátyusa, viteza, inače rodom Lemešanina i inicijatora suradnje. Vitezi su nakon molitve obišli grobnice ispod kapele i vidikovac te se nakon jednosatnog zadržavanja uputili na drugo groblje gdje je 2011., također zauzimanjem Mátyusa i reda, podignut drveni zvonik sa zadušnim zvonom teškim 184 kg. U podne, poslije anđeoskog pozdravljenja s crkve se oglasilo i to zadušno zvono na spomen svih vjernih mrtvih Lemešana nakon čega je lemeški kantor Željko Zelić otpjevao Liberu. Gosti su u popodnevnom satima napustili Lemeš i krenuli put Doroslava gdje su uoči blagdana Male Gospe nazočili svečanom svetoj misi na Bunariću gdje su također imali radni sastanak a zatim su istog dana u popodnevnom satima obišli Suboticu i Palić.

Željko Zelić

Proštenje u kapeli Žalosne Gospe na groblju u Riđici

Proštenje u kapeli Žalosne Gospe na groblju u Riđici vjernici riđičke rimokatoličke zajednice proslavili su u nedjelju, 20. rujna. Poslijepodnevnu svetu misu predslavio je srebromisnik vlč. Tíbor Szűcs iz Đurića (Bácsszentgyörgy, Rep. Mađarska) koji je korijenima vezan za Riđicu.

Razmišljajući o žalosnoj Gospi u propovijedi se dotaknuo patnje i stradanja Marijina koje je pretrpjela prateći Sina tijekom života, putem muka i žrtve. Uz predslavitelja, euharistiju su suslavili vlč. Károly Szungyi iz Subotice, propovjednik na hrvatskom jeziku, vlč. Árpád Pásztor iz Telečke naviještajući evanđelje i vlč. Antal Egedi, duhovni pastir riđičkih vjernika i lemeški župnik. Za orguljama bio je vlč. Gábor Drobina, somborski kapelan koji je na kraju mise pozdravio svećenike, nazočne vjernike i zahvalio svima koji održavaju i brinu o kapeli. Pjevanje tijekom mise uljepšao je i đurički kantor József Szűcs. Čitanja i molitvu vjernika izrekao je László Micsik, lemeški čitač. Okupljeni oko Gospine kapelice na jednom mjestu našli su se vjernici domaćini složniji i radosniji nego ikad te stanišički i lemeški vjernici kao dobri susjedi. Nakon

što je predslavitelj udijelio srebromisnički blagoslov, nazočni su poslije mise darivani sličicama za uspomenu na ovogodišnji jubilej.

Tijekom protekloga tjedna zamijenjene su dotrajale pločice na terasi ispred kapele zauzimanjem lokalne samouprave koja je donirala sredstva za pločice i samih vjernika predvođenih Tíborom Rabatom, starateljem nad objektom, dok su izvođači radova bili Lajos Kovács i Janika Illés. Domaćine proštenja svojom nazočnošću počastio je Gergő Szűcs, predsjedavajući Savjeta mjesne zajednice Đurića. /**Željko Zelić**/

Susret „zlatnih“ maturanata

U crkvi Marije, kraljice neba i zemlje na Paliću, misnim slavljem proslavljena je 50. obljetnica završetka Gimnazije. Maturanti, sada već u poodmaklim godinama, okupili su se sa svih strana Republike Hrvatske i Vojvodine. Iz te generacije niknula su mnoga svećenička zvanja, a jedan od njih je i kardinal Vinko Puljić te banjolučki biskup Franjo Komarica.

Veliki je ovo dan za našu župu. Ne samo za vas dragi slavljenici, nego i za naše vjernike. Roditeljski dom ste vrlo rano napustili i zamijenili ga domom Gospodnjim. Pozvani ste jer vas je Gospodin prvi pozvao i svoj pogled svratio na vas, iako znajući vaše slabosti, on vas je ipak imenom pozvao: Josipe,

dođi i slijedi me,.... Vinko... Anto... Franjo, dođi i slijedi me. Bog je poslao svog Sina da nam bude učitelj. Učitelj poput Isusovih učenika, i vi ponudite svoje dvije ribe i pet kruhova, jer to je sve što imate, a Bog neka učini od toga što hoće. Iz vaše pastirske torbe izvadite utjehu, i nadu za sve svoje vjernike. Vezali ste se tolike godine za mnoge ljude s kojima dijelite i radosti i žalosti. Niste bili baš u povoljnim društvenim prilikama. Bili ste živi svjedoci zastrašivanja, progona, laži, ismijavanja. Neka Vas Bog nagradi za sve to. Dragi jubilarci! Isus vas je kroz ovih 50 godina vodio sa sobom kroz noć u mnoge Getsemanske vrtove /.../, pozdravne su riječi koje je jubilarcima izrekla Vita Miković. Na kraju sv. mise, uzoriti kardinal Vinko Puljić srdačno je pozdravio vjernike na oba jezika. Domaći župnik Josip Leist, vidno radostan, zahvalio je Bogu i svojim

kolegama, kao i svim vjernicima. Susret je održan u veoma srdačnoj atmosferi, sa željom da se ovaj susret organizira i dogodne. Posjet katedrali i Gradskoj kući, kao i novoj crkvi „Sveće Obitelji“ na Radanovcu, koja je u izgradnji, protekao je sa željama da u što skorije vrijeme gradnja crkva napreduje na radost Radanovčana, koji s nestrpljenjem očekuju da bude završeni drugi dio njihove crkve.

Gabrijela Milodanović

Proslava Imena Marijina u Stanišiću

Ovogodišnje proštenje u Stanišiću i proslava blagdana Imena Marijina obilježeno je 12. rujna, nadasve svečano u jubilarnoj godini podizanja trobrodne mjesne crkve na čast Imena BDM.

Program proslave započeo je povijesnim izlaganjem **Andree Pekter** o mjestu, župi, obitelji Redl i crkvi. Po završetku podacima obogaćenog predavanja uslijedila je molitva radosnih otajstava krunice u 10 sati koju je predvodilo lokalno društvo štovatelja krunice u pratnji istog iz Lemeša. U nastavku je upriličen kratki koncert virtuozu **Györgya Mandića** i predstavljanje obnovljenih orgulja. Dvojezičnu svetu misu predslavio je potom vlč. **József Széll**, župnik iz Malih Pijaca, koji je nepunih trinaest godina službovao u Stanišiću, u zajedništvu s vlč. **Mirkom Štefkovićem**, izaslanikom subotičkog biskupa **Ivana Pénzesa** i propovjednikom na hrvatskom jeziku, vlč. **Gáborom Drobinom**, somborskim kapelanom koji je najvjestio Evanadželje, vlč. **Tíborom Zsúnyijem**, kupusinačkim župnikom koji je predvodio molitvu vjernika te vlč. **Árpádom Pásztorom**, župnikom iz Telečke i domaćim župnikom vlč. **Antalom Egedijem**, koji službeno posjećuje stanišićku zajednicu. Vlč. **Oszkár Szeles**, nekada također službujući u Stanišiću a danas u Senti, isповijedao je vjernike dok je lemeški čitač **László Micsik** pročitao čitanja i ministriao. Za orguljama je bio **György Mandić**, nekadašnji mještani, umjetnik koji je za ovu prigodu završio restauraciju velikih orgulja i uglazbio dopunjene svirale predvođeci mjesni ženski zbor. Orgulje izgrađene 1819. iz radionice Gáspára Fisera u I. svjetskom ratu ostale su bez 150 kg svirala koje je ovom prigodom donirao Mandić, inače restaurator orgulja. Stanišićki kantor **János Varga** pjevao je sa svoje pozicije ispred oltara u društvu lemeškog kantora **Željka Zelića**. Na samom početku svete mise u proce-

siji je unesen i posvećen novi barjak kojeg krasi slika glavnog oltara i crkve uz godine jubileja a već sutradan postavljen je na pročelje crkve gdje će ostati tijekom cijele godine jubileja sve do listopada 2016. godine. Naime, crkva je posvećena 4. listopada 1816. pa je predstojeći period po najavi **Etelke Pekter**, inicijatorice i nadležne za restauraciju crkve, proglašen godinom jubileja i završava se nagodinu, 4. listopada 2016., za kada je ponovno dogovoren veliki jubilarni susret i predstavljanje predstojećih očekivanih radova na objektu. Proslavi jubileja nazočili su ugledni uzvanici iz političkog života općine Sombor i Autonomne Pokrajine Vojvodine, **Slavoljub Lugonjić**, pravoslavni svećenik iz Stanišića te vjernici iz Riđice i Lemeša, Subotice, Sombora i Bajmaka. Izvorno bogoslužje je služeno na njemačkom, hrvatskom i mađarskom jeziku a danas se njemački jezik rabi ako se ukaže potreba zbog gostujućih Nijemaca. Zajednica je malobrojna i nema stalno naseljenog pastira u mjestu tako da se župom upravlja iz Lemeša a nedjeljom i o većem blagdanu ih posjećuje vlč. Egedi, lemeški župnik. Godišnje bilježe veći broj ukopa od krštenja kojih je svega par. /**Željko Zelić**/

Proslava Male Gospe u Lemešu

Naslovnicu župe, Malu Gospu, Lemešani su po 197. puta proslavili 8. rujna. Lemeška crkva podignuta je 1818. o trošku mjesnih plemićkih obitelji a obnovljena je i proširena već 1848. te pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća, dok je župa ustanovljena 1752. Prvo dijete koje je primilo sakrament krštenja u Lemešu i upisano u maticu krštenih 1753. bilo je podrijetlom iz susjedne Čonoplje.

Dvojezično misno slavlje u 10 sati u crkvi Rođenja blažene Djevice Marije prikazao je somborski kapelan vlč. **Gábor Drobina** uz vlč. **Davora Kovačevića**, bereškog župnika i vlč. **Antala Egedija**, mjesnog župnika. Predslavitelj i Kovačević još jednom su iznova predstavili BDM kroz propovijed novim očima ljubavi i zahvalnosti. Kolika je ljubav stvarno gorjela u grudima Lemešana prema naslovnici crkve govori činjenica da su sve bogomolje u selu podignute Gospi u čast. Uz crkvu i kapelu bile su tu i četiri kapelice, kojih više nema te kameni odljev Gospe ispred crkve koji je popravila i na slavu Majke Božje ostavila siročice, djevojčica **Estera Alaga**, **Time** i **Stane Knezi** kćer, 1924. Kip je izvorno stajao na pola puta ka kalvarijskoj kapeli. U osvrtu na proteklo jednogodišnje razdoblje, od prošlogodišnjeg proštenja do ovogodišnjeg, nije bilo radova niti većih financijskih ulaganja u crkvu osim na Kalvariji i radova koji su trenutačno u tijeku na župnom stanu. Uz navedeno, ovu godinu karakterizira veći broj manifestacija i događanja usko vezanih za vjeru i crkvu nego do sad, kao i mnogobrojni organizirani posjeti vjernika iz inozemstva od kojih je posljednji posjet viteškog reda sv. Jurja 7. rujna uoči proštenja.

Željko Zelić

Proštenje i blagoslov školskih torba u Novom Sadu

U crkvi Imena Marijina u Novom Sadu 13. rujna slavljeno je proštenje. Misu je predslavio župnik župe vlč. **Róbert Erhard** uz koncelebraciju vlč. **Siniše Tumbasa Loketića**, kapelana župe.

Na koncu misnog slavlja blagoslovljene su školske torbe djece za uspješni početak školske i vjeronaučne godine. Torbe je blagoslovio vlč. **Róbert Erhard**.

Jelena Pinter

Proštenje na Hrvatskom Majuru

Na blagdan sv. Marka Križevčanina, 6. rujna, proslavljeno je proštenje na Hrvatskom Majuru koje teritorijalno pripada župi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni.

Kao i svake godine sveta misa se slavi pored Gabrićevog križa gdje je prije 21 godinu započelo redovito okupljanje na ovaj dan. Misno slavlje je predvodio župnik vlč. **Dragan Muharem** a mons. **Marko Forgić** je ispovijedao. Slavlje je uzveličao župni zbor iz Male Bosne uz orguljsku pratnju kantorige **Jelene Demšedi**. I ove je godine **Gabrijel Kujundžić** pomogao oko organizacije svojim agregatom za struju. Mnogstvo nekadašnjih stanovnika i malobrojni sadašnji žitelji na Hrvatskom Majuru zahvalili su Bogu što su se i ove godine mogli okupiti. Radost zajedništva nastavljena je u krugu obitelji **Martina Gabrića**, na njegovu salašu. Također, večer uoči proštenja Hrvatski Majur je opet nakratko zaživio jer se zbililo vjenčanje **Zlatka Gabrića**, koji sa svojom ženom **Blaženkom** ostaje živjeti na salašu. /Zv/

Proštenje na subotičkoj kalvariji

Na blagdan Žalosne Gospe, 15. rujna, slavi se proštenje na subotičkoj kalvariji. Misno slavlje običavaju predvoditi mladomisnici, tako da su ovogodišnje slavlje proštenja predvodili vlč. **Siništa Tumbas Loketić** i fra **Otto Barany**, koji su i propovijedali na dva jezika.

Domaćin slavlja mons. **Bela Stantić** predvodio je klanjanje prije mise kao zadovoljstina za grijeh psovke, a vjernici su imali prigode za ispovijed jer je bio prisutan lijepi broj svećenika iz grada i okolice. Svečanost je uljepšalo pjevanje zbora župe Isusova Uskrsnuća i Sv. Cecilije pod ravnanjem s. **Mirjan Pandžić**.

Zv

Proslava Presvetog Imena Marijinog u Sotu

U Gospinoj špilji u Sotu misnim slavljem 12. rujna započela je proslava Presvetog Imena Blažene Djevice Marije. Slavljem je predsjedao mons. **Eduard Španović**, dekan i generalni vikar Srijemske biskupije u koncelebraciji s vlč. **Nikicom Bošnjakovićem**, župnikom u Sotu.

Predsjedatelj slavlja je okupljenim vjernicima u homiliji poručio: *Isus, znajući što će s njime biti, želi s nama ostati trajno, pa na Veliki četvrtak ustanovljuje euharistiju riječima 'Ovo činite meni na spomen'. Euharistija je Isusova želja, volja i zapovijed u kojoj nam daje sama sebe. Na Veliki petak on prikazuje žrtvu za naše spasenje, ali nam daje još jedan dar, daje nam Majku. Čovjek koji je tako voljen ne može ostati po strani, jer osjeća Kristovu blizinu i dar Majke. Po tom uzvišenom daru u Mariji imao je sve što majka može pružiti, prije svega zaštitu. Blagdan koji danas slavimo od 1513. godine počeo se slaviti u Španjolskoj, a zatim se proširio na cijelu Crkvu, nakon što su kršćani, iako malobrojniji i slabiji, zavezavši ime Majke, pobijedili nadmoćnije i organiziranije Turke. Naši su predci imali uvijek*

vjeru u Boga i ta ih je vjera sačuvala. Mi smo danas slični njima, malobrojni i siromašni. Ono što je čuvalo naše pretke neka čuva i nas, jer budućnost su imali oni koji su znali stati na stranu Boga i vječnosti. Zato učinimo mali zavjet Mariji i recimo: 'Gospo, nemamo znanja ni moći, nego vjeru, koju su nam predali naši preci, zato te molimo da nas zaštitiš i daš nam vječnost, rekao je propovjednik. Poslije misnog slavlja vjernici su se u procesiji kroz selo, pjevajući marijanske pjesme, zaputili prema župnoj crkvi pored koje je nastavljeno slavlje. Naime, od 2013. u Sotu se u sklopu proslave ovog marijanskog blagdana organizira i kulturno-umjetnička manifestacija pod nazivom „Po-

kažimo svima što znamo i imamo“. Cilj manifestacije je pokazati da vjernici ovog srijemskog sela nisu zaboravili ni svoj vjerski, a ni nacionalni identitet. Većina župljana aktivna je u HKD Šid, koji je jedan od glavnih organizatora manifestacije, te plesom i pjesmom pokazuju rezultate svoga angažmana. Manifestacija se ranijih godina održavala na ljetnoj pozornici pored župne crkve, a ove godine održana je u još nedovršenoj župnoj dvorani, čije se stavljanje pod krov očekuje već ove jeseni. /Ana Hodak/

U slavlja po križu

Nakon slavlja Velike Gospe u Irigu i Dobrodolu i poruke o majci: *Marija se posvema otvorila Bogu i bez pridržaja se pouzdavala i povjeravala Bogu. Ona je Božji kovčeg-kovčeg saveza: blago dobrih riječi, obljetnica Mlade mise župnika Blaža Zmaića, odnosno 40 godina misništva proslavljena je 16. kolovoza u Starim Perkovcima (RH), rodnom mjestu našega župnika, koji je i predslavio misno slavlje. Suslavili su svećenici koji su i prije 40 godina bili zajedno s njim na oltaru: mons. Stjepan Karalić, Perkovčanin, koji je kao propovjednik naglasio da je sve to tako htio Bog, a Blaž je to mogao jer je svaki dan držao, uzimao i dijelio kruh života drugima. Uz slavljenika su bili i prof. Luka Marijanović, župljanin i domaći župnik, vlč. Nikica Mihaljević.*

U uvodu propovijedi, župnik je dao presjek svoga rada kroz ove godine. Želio je proslaviti i zahvaliti Bogu sa svojim seljanima, rodbinom i vjernicima svoje župe Iriga i filijala Vrdnik, Šatrinci i Dobrodol, gdje djeluje 35 godina a koji su s njim pošli autobusom, vjernici pravoslavne i muslimanske vjere. Slavlju je nazočio potpredsjednik Pokrajinske vlade, **Miroslav Vasin**, kao i direktor Termal Banje u Vrdniku **Zoran Bošnjak**. Liturgijski je svetu misu pripravio sam slavljenik, a pjevali su mladi i žene u narodnim nošnjama. Uz slavlje objeda, radosnu pjesmu i tambure, o životu i radu župnika u župi Irig, duboko i zanosno je govorio književnik i novinar **Todor Bjelkić**, a zahvalu za djelotvorni rad širom Srijema i Vojvodine istaknuo je Miroslav Vasin. Slavljenik je zahvalio svima a napose istaknuo ljubav prema svojem selu i mjestima gdje služi porukom arškog župnika: *Čovjek ima jedan lijepi poziv: moliti i ljubiti. To je blaženstvo ljudi na zemlji. Zato i ja za vas molim i vas ljubim uz moto moga života: „Lijepo je biti čovjek a još je ljepše biti svećenik“.*

Sutradan, 17. kolovoza župnik je sudjelovao na sjednicama u školi u pripremi za novu školsku godinu. U ovom tjednu i filijala Šatrinci doživjela je radost uz njezin svečani dan, proslavu sv. Stjepana, kralja, u izvana obnovljenoj crkvi, a uz 165. godišnjicu, dragi gost bio je srijemski biskup, **mons. Đuro Gašparović**, koji je tom prigodom istaknuo *zaslugu župnika za obnovljenu crkvu, kao što je i sveti Stjepan gradio crkve da bi se u njima vjernici mogli sastajati*. Biskup je nazočio svim našim jubilejima i slavljinama u ovoj godini. U subotu, 22. kolovoza uz spomendan Marije Kraljice slavili smo svetu misu za **Mariju Bešir**, s porukom župnika: *Velik je ovdje tko ima hrabrost i biti malen – služiti, pomagati, ljubiti i utvrđivati mir, kao Marija*. Dvadeset i prvu nedjelju kroz godinu, 23. kolovoza slavimo u Irigu i Vrdniku (nakana obitelji **Mašić**). Vrdničani su iznenadili župnika kratkim programom zahvale za njegov jubilej, naglasivši da ga čini posebnim stabilnost, upornost, velikodušnost i prije svega vjera. *Ruku spasa ste pružili svakomu. Hvala vam što stojite na čelu naše župe i zato ponosno stojimo tu pred vama*, bile su riječi mladića **Nenada**. Uslijedila je predaja dara kao uspomene Vrdničana. U četvrtak, 27. kolovoza župnik nazoči pravoslavnom ukopu svojega susjeda **Milana Jakovljevića** (55) da bi poslije slavio svetu misu o spomendanu sv. Monike u Vrd-

niku i krstio drugo dijete u obitelji **Babnik**, malenu **Nađu** (1), s porukom: *Ona je najpoznatija majka kršćanstva i zaštitnica majki, koje imaju brige sa svojom djecom, a mi slavimo danas ove roditelje koji su donijeli svoje dijete na krštenje*. U Irigu je služena sveta misa za bolesnu rodbinu **Ivanke Nađ** iz Zemuna. Na spomendan sv. Ivana Glavojsjeka 29. kolovoza prikazali smo svetu misu uz 20. godišnjicu smrti **Josipa Nađa**, s porukom: *Svako vrijeme treba ljude koji će opominjati i pozivati na obraćenje. Za vječne istine ne postoje kompromisi i zato su navjestitelji tih istina veliki ljudi*. Dvadeset i drugu nedjelju, 30. kolovoza slavimo u tri naša mjesta. U Šatrinčima je služena misa za pok. **Janka Stončika**, u Dobrodolu za pokojnog **Andriju Lakaja**. U ponedjeljak, 31. kolovoza župnik sudjeluje na nastavničkim sjednicama u SSS i OŠ u Irigu da bi navečer slavili svetu misu za **Marijanu Madacki** i **Evu Radić**, pravoslavne vjere. Nova školska godina započela je 1. rujna, a u osnovnim školama u Irigu, Vrdniku i Šatrinčima, gdje školski vjeronauk pohađa 61 dijete, a u SŠ u Irigu 8 učenika. Na prvi petak, 4. rujna slavili smo misu za pokojne iz obitelji **Peko**. Dvadeset i treću nedjelju, 6. rujna misa je prikazana na nakanu gostiju iz Njemačke, obitelji **Klier**, ali i za **Petra Graca** i članove njegove obitelji. S nama je bila i naša draga gošća iz Subotice, **s. Jasna**. U subotu, 12. rujna, župnik je uz 220. godinu od iriške kuge nazočio predstavljanju knjige **prof. dr. Jovana Maksimovića** *Srem u vreme kuge* u Srpskoj čitaonici u Irigu uz posjet Teodorovskoj crkvi i spomeniku „Kipovi“. Dvadeset i četvrtu nedjelju, 13. rujna slavili smo u tri naša mjesta. Posebno lijepo bilo je u Dobrodolu na misi za nedavno preminulu **Bežiku Pikel** iz Žarkovaca. Blagdan Uzvišenja sv. Križa 14. rujna proslavljen je najprije u župi, a župnik je potom suslavio na misnom slavlju u Petrovaradinu, a navečer u Rumi.

f. f.

Crkveni god u Batrovcima

Crkveni god mjesta Batrovci proslavljen je svečano 13. rujna. Svečanost je započela misnim slavljem u 11 sati, koje je predslavio župnik vlč. Nikica Bošnjaković, a kojem su, osim domaćina, nazočili mnogi gosti iz Šida i susjednih sela.

U svojoj propovijedi župnik se osvrnuo na evanđelje u kojem Petar pokušava odvratiti Isusa od križa, te naglasio kako je važno da i mi prihvatimo naše križeve. *Petar je Isusa odvrtao od njegova puta žrtve i patnje, a Isus prekorava Petra jer mu nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko. Jasno je naglasio da će tri dana ležati u grobu i treći uskrsnuti, ali prije toga mora puno pretrpjeti. Navještaj trpljenja nije se svidio Petru, htio ga je odgovoriti od muke, a Isus ga je zbog toga posramio i opomenuo. Svi se trebamo čuvati od odvrtaćanja od patnje. Ako je volja Božja da nešto prođe kroz križ, onda tako mora biti. Isus ne dopušta da se štedimo trpljenja, svatko se mora žrtvovati. Sotona ne želi trpljenje i žrtvu, zato moramo biti na oprezu. Ako želimo obilaziti patnju, obilazimo Boga. I život nas uči da tek kad se suočimo s problemom pobjeđujemo, od trpljenja i problema bježe kukavice. Isus nije kukavica, on se suočio s križem i zato je pobjednik. To čini razliku između pravih kršćana i onih koji to nisu. Ako hoćeš za Isusom moraš se sebe odreći, a to znači odreći se ugađanja sebi, i ugađati Isusu, jer ne može biti po našem, nego po Isusovom, a to nas vodi*

u spasenje. Djela naša moraju govoriti o tome da idemo za Isusom. Problem nošenja križa je suočiti se s onim što ti je dano i prihvatiti žrtvu. Svatko mora nositi svoj križ i po tome se svjedoči svoja vjera, jer ti si vjernik gdje god da si. Zato u ovoj misi trebamo tražiti snagu kako bismo mogli ići za Isusom i nositi svoj križ, ne smijemo dići ruke od njega. U suprotnom, kao i Petru, bit će nam na pameti samo ono što je ljudsko, rekao je propovjednik. Nakon mise HKD „Šid“, u kojem su aktivni i mnogi Batrovčani, pripremio je zanimljiv folklorni program koji je održan na ljetnoj bini pored župne crkve. Plesom mlađe i starije skupine igrača, kao i pjesmom svojih vokalnih solista HKDŠ razveselio je sve okupljene vjernike. Po završetku programa nastavljeno je druženje uz ručak i kolače koje su pripremili domaćini.

Ana Hodak

Proslava u Mužlji

Prigodom proslave Dana Mužlje održano je više vjerskih i kulturnih manifestacija, a sve prigodom 125. godišnjice osnivanja ovoga naselja. Tijekom tri dana održana su tri koncerta, kojima su se mužljanski i drugi vjernici duhovno oraspoložili za nadolazeći blagdan.

U četvrtak 10. rujna nastupili su solisti i svirači na klaviru, gitari i violini: **Róbert Kenderesi, Csabai Zoltán, Sándor Donát, Csaba Boldizsár, Tibor Süveg, Ana Aleksić Šajrer**, kao i **Márta Rontó** te **Zoltán Labanc**. U petak 11. rujna je nastupio omladinski vokalno-instrumentalni zbor Don Bosco pod vodstvom **Simone Mezei**, koji je svojim pjevanjem i sviranjem oduševio publiku. U subotu 12. rujna je održana svečana sjednica mjesne zajednice, koju je vodio **József Sztojko**, a uz osta-

le goste nazočio je i predsjednik zrenjaninske općine **Ljubomir Janjić**. Priznanja i diplome za postignute uspjehe na različitim područjima kao i za uspješnu suradnju s Katoličkom crkvom, među ostalim, primili su najzaslužniji građani **János Palatinus, Zoltán Hallai, Ferenc Smidt, Irén Borsos, Laci Kovács** i drugi zaslužni građani. Svečana sveta misa proslavljena je u nedjelju 13. rujna. Misno slavlje predslavio je salezijanac **Janez Jelen** koji je u propovijedi istaknuo odlučujuću ulogu štovanja Marije Pomoćnice u očuvanju kršćanstva i prave vjere kroz povijest; osobito je istaknuo pobjedu kršćanske vojske nad brojnijom turskom vojskom kod Beča 1683. godine, nakon koje je uslijedilo oslobađanje Budima, Slavonije i Vojvodine. *U znak zahvalnosti papa blaženi Inocencije XI. uveo je blagdan Imena Marijina. Širitelj Marijina štovanja je bio i don Bosco. On je naglašavao da, kao što je kršćanima u presudnim zemaljskim bitkama njezin zagovor pomagao, još radije pomaže u duhovnim bitkama za spasenje duše, u borbi protiv đavolskih napasti*, zaključio je propovjednik. Središnje misno slavlje predslavio je zrenjaninski biskup **Ladislav Német**. U nadahnutoj propovijedi je povezao tri jubileja koje ove godine slavi Mužlja: 200. godišnjicu rođenja osnivača salezijanske družbe sv. Ivana Bosca, 125. godišnjicu osnivanja naselja Mužlja, koje je sada u sklopu zrenjaninskog grada i općine s dvije mjesne zajednice također živo kršćansko općinstvo, kao i 50 godina od dolaska salezijanaca, koji su u Banat došli usprkos nepredvidljivim poteškoćama i protivljenjima, na posebnu želju tadašnjeg beogradskog nadbiskupa i banatskog administratora **Gabrijela Bukatka**.

Janez Jelen

Apostolski pohod Kubi

Papa Franjo je 20. rujna boravio na Kubi u svom apostolskom pohodu. Sv. Oca dočekali su u Havani kubanski predsjednik Raul Castro, drugi dužnosnici i kubanski biskupi.

Zahvaljujući na dočeku i pozdravima Papa je u pozdravnom govoru istaknuo da se njegov posjet Kubi poklapa s osamdesetom obljetnicom obnove diplomatskih odnosa između Republike Kube i Svete Stolice.

Također je podsjetio da ove godine zemlja slavi i stotinu godina kako je papa Benedikt XV. proglasio Gospu od Milosrđa iz El Cobre zaštitnicom Kube te se spomenuo posjeta pape Ivana Pavla II. god. 1998. i pape Benedikta XVI. god. 2012.

Ističući kako Kuba ima prirodnu ulogu biti mjesto prijateljskog susreta različitih naroda, papa Franjo je podsjetio na događaj koji „ispunja nadom“ – proces normalizacije odnosa između dvaju naroda nakon godina otuđenosti. To je znak pobjede kulture susreta i dijaloga, rekao je Papa, te potaknuo političare da ustraju na tom putu za dobro i mir njihovih naroda, obiju Amerika i kao primjer pomirenja za cijeli svijet.

Drugoga dana svoga posjeta Kubi, papa Franjo se susreo s nekadašnjim predsjednikom Fidelom Castrom. Papa je susreo 89-godišnjega kubanskog vođu i članove njegove obitelji. Sv. Otac darovao je Fidelu Castru nekoliko teoloških i vjerskih naslova, među kojima i svoju encikliku o okolišu te knjigu o humoru i vjeri i CD Castrovog isusovačkog učitelja. Fidel Castro darovao je papi Franji knjigu intervjuja *Fidel i religija* koje je s njime vodio brazilski teolog oslobođenja Frei Betto s posvetom *Za papu Franju u povodu njegova posjeta Kubi u znak divljenja i poštovanja kubanskoga naroda.* /IKA/

Papina poruka za 24. Svjetski dan bolesnika

„Povjeriti se milosrdnome Isusu poput Marije: Štogod vam kaže, učinite“ – tema je Papine poruke za 24. Svjetski dan bolesnika, objavljene na liturgijskim spomen Blažene Djevice Marije Žalosne.

U središtu dokumenta je evanđeoski izvještaj o svadbi u Kani, koju Papa naziva „ikonom Crkve“. Glavna proslava Svjetskog dana bolesnika održat će se 11. veljače 2016. godine u Nazaretu, gdje je „Isus započeo svoje spasenjsko poslanje“.

„Zašto baš ja?“ – pitanje je koje se javlja u srcima bolesnika – osobito onih teško bolesnih – a na koje Papa Franjo u poruci nudi odgovor. Bilo bi lako pasti u „napast očajavanja“ i „misliti da je sve izgubljeno“, ali upravo u tim trenucima „vjera u Boga otkriva sav svoj pozitivni potencijal“. Vjera, kako je objasnio Papa, ne uklanja bolest ili bol, ali nudi ključ tumačenja kojim se može otkriti „dublji smisao onoga što se doživljava“. A taj nam ključ pruža Bogorodica, stručnjakinja – kako se izrazio Papa – za približavanje Isusu.

Papa Franjo se stoga usredotočio na evanđeoski izvještaj o svadbi u Kani, nazivajući ju ikonom Crkve. U njezinom je središtu milosrdni Isus, a oko njega su učenici i Marija, koja „moli i provida“; „Majka utjehe koja tješi svoju djecu“; „Brižna žena“ budnih očiju i „majčinskog srca ispunjenog milosrđem“. U Marijinoj se brizi odražava Božja nježnost – koja se nalazi i u tolikim osobama koje se brinu za bolesne i razumiju njihove potrebe – čak i one najsuptilnije – „jer gledaju očima punim ljubavi“ – rekao je papa Franjo.

Sveti Otac je podsjetio na majke koje bdiju kraj svoje bolesne djece, na djecu koja se brinu za svoje stare roditelje, na unuke koji ostaju uz svoje bake i djedove: svi se oni povjeravaju u Gospine ruke. Što nam valja moliti za naše drage koji pate – upitao je Papa i odgovorio: Zdravlje, sigurno, zato što je sam Isus očitovao Božje kraljevstvo po ozdravljenjima. Ali, još više od toga – istaknuo je – valja nam moliti za životni mir koji proizlazi iz srca i koji je Božji dar.

Papina se poruka također dotiče i slugu prisutnih na svadbi u Kani; onih koji pune posude vodom, koju Krist potom pretvara u vino. To su „anonimne osobe“, ali nam puno toga poručuju, zato što su velikodušno poslušali i odmah izvršili ono što se od njih tražilo, „bez jadikovki i kalkuliranja“. To nam govori da Krist „računa na suradnju“ ljudi, na njihovu „raspoloživost u služenju potrebitima i bolesnima“. To može biti „zamorna i teška“ služba, ali Gospodin će ju pretvoriti u „nešto božanstveno“, zato što nas služenje drugima suobličuje Isusu više od bilo čega drugoga. Svi mi možemo biti „ruke, zagrljaji i srca koja pomažu Bogu izvršiti čudesa, često skrivena“, a ako nasljedujemo primjer Marije, „Isus će uvijek preobraziti vodu našega života u dragocjeno vino“ – kazao je Sveti Otac.

Papa Franjo je na koncu istaknuo da svaka bolnica ili dom može biti vidljivi znak i mjesto za promicanje kulture susreta i mira, gdje bolest i patnja, kao i stručna i bratska pomoć doprinose nadvladavanju svake granice i podjele. Poruku za dan bolesnika Papa zaključuje zazivom Blaženoj Djevici Mariji, kako bi svrnula svoje milosrdne oči na čovjeka, osobito u trenucima patnje. /IKA/

Priopćenje o reformi kanonskog postupka za parnice proglašenja ništavosti ženidbe

Dana 8. rujna 2015. papa Franjo proglasio je dva motuproprija kojima je reformirao kanonski postupak za parnice proglašenja ništavosti ženidbe. Motuproprijem *Mitis Iudex Dominus Iesus* učinjena je reforma Zakonika kanonskog prava koji vrijedi za vjernike latinskog obreda, a motuproprijem *Mitis et misericors Iesus*, učinjena je reforma Zakonika kanona istočnih Crkava koji vrijedi za vjernike istočnih obreda.

Za vjernike i stranke u postupku na koje bi se mogle odnositi proglašene odredbe donosimo dva najvažnija naglasaka iz motuproprija *Mitis Iudex Dominus Iesus*.

1. Parnice ništavosti ženidbe i dalje će biti vođene „sudskim, a ne administrativnim putem“, kako bi se u najvišem stupnju zaštitila istina o svetom vezu. Radi ubrzanja postupka bit će dovoljna samo jedna izvršna presuda u prilog ništavosti ženidbe, dakle više neće biti potrebne dvije istovjetne odluke. U slučaju kada biskup ne može ustanoviti zborni sud u svojoj biskupiji, vođenje parnica može povjeriti sucu pojedincu, koji i dalje mora biti klerik, a naglašava se da je biskup sudac među vjernicima koji su mu povjereni. Otud proizlazi potreba, kako u velikim tako i u malim biskupijama, da biskup osobno pruži znak obnove crkvenih struktura i svoju sudsku službu u ženidbenim pitanjima ne prepusti posve drugim uredima u kuriji.

2. Osim postojećeg postupka na temelju isprave uvodi se i kraći postupak u slučajevima u kojima posebno očiti argumenti govore u prilog ništavosti ženidbe, npr. kada proglašenje ništavosti ženidbe traže oba ženidbena druga ili jedan ženidbeni drug uz pristanak drugog, i ako je riječ o takvim okolnostima činjenica i osoba, koje su podržane svjedočanstvima i dokumentima, koji ne zahtijevaju istraživanje ili pominje ispitivanje, te se ništavost ženidbe čini očitom. Kako bi se u ovom skraćenom postupku zaštitilo načelo nerazrješivosti ženidbe, biskup će biti sudac kao „jamstvo katoličkog jedinstva u vjeri i stezi“.

Sve ostale promjene odredbi specifično su stručne, procesno-pravne naravi i odnose se ponajviše na zadaće dijecezanskog biskupa ili službenika pravde.

Reforma se kanonskog postupka odnosi samo na procesno kanonsko pravo, a ne na supstantivno ženidbeno pravo. Stoga obavještavamo pastire, savjetnike i vjernike da se proglašenim odredbama ne uvode neki novi kanonski razlozi ništavosti ženidbe nego se samo djelomično reformiraju odredbe koje se trebaju obdržavati na biskupijskim i međubiskupijskim sudovima u vođenju parnica ništavosti ženidbe.

Proglašenim odredbama ni na koji način ne zadire se u bit parnice za proglašenje ništavosti ženidbe, tj. i dalje je za prihvaćanje tužbe i vođenje parnice potrebno da postoji pravni temelj (kanonski razlog ništavosti ženidbe u trenutku davanja i primanja ženidbene privole) obrazložen i bar općenito potkrijepljen dokazima, stranka pak koja podnosi tužbu ima teret dokazivanja, a presuda, odnosno stjecanje moralne sigurnosti o ništavosti ženidbe, mora počivati isključivo na spisima i dokazima.

Reforma će pridonijeti da parnice za proglašenje ništavosti ženidbe traju nešto kraće, osobito u slučaju kad će se moći primijeniti skraćeni postupak. U hrvatskim okolnostima reformom će se s jedne strane rasteretiti rad prizivnih sudova, ali će s druge strane sudovi prvog stupnja trebati biti oprezniji u utvrđivanju istine o nerazrješivosti ženidbe koja proizlazi iz Isusova nauka, a na što je više puta upozorio Benedikt XVI. u nagovorima službenicima pravde suda Rimske rote. Odredbe iz motuproprija počete će se primjenjivati od 8. prosinca 2015. godine. /IKA/

Mađarski biskup o izbjegličkoj krizi

„Uoči Jubileja milosrđa, pozivam župe, redovničke zajednice, samostane i svetišta u čitavoj Europi da konkretno iskažu evanđelje i prihvate jednu izbjegličku obitelj“, poručio je papa Franjo. Njegove riječi otvoreno je doveo u pitanje mađarski biskup László Kiss-Rigó izjavivši kako papa Franjo „ne poznaje situaciju“.

– Oni nisu izbjeglice. Ovo je invazija. Oni dolaze s uzvicima „Allahu Akbar“ i žele zavladatai – kazao je biskup Segedina, dodavši kako se u potpunosti slaže sa stavovima premijera Orbana. Prema razmišljanjima segedinskog biskupa, izbjeglice koje preplavljaju Europu predstavljaju veliku opasnost za njezine kršćanske vrijednosti. Biskup smatra upitnim i sam naziv „izbjeglice“, smatrajući ga pogrešnim budući da je riječ o ljudima koji „imaju novac“ i kojima pomoć nije potrebna.

– Mnogi od njih ponašaju se arogantno i cinično – kaže biskup Kiss-Rigó zamjerajući im i što iza sebe ostavljaju smeće, te odbijaju ponudenu hranu. /Bitno.net/

Kako i zašto štiti sisavce na našim poljima?

Piše: Marko Tucačkov

Pitanje iz naslova ovoga razmatranja vrijedi pragmatički postaviti, i svaki vlasnik poljoprivredne parcele ima na to pravo. Mislim kako je opravdano čak i poći od ove dileme u razmatranju odnosa troškova i dobiti koje od poljoprivrede imaju pojedinci, zajednice i društva. Ipak, takvu dilemu nije uputno pojednostaviti. S jedne strane, u integriranoj poljoprivredi, svaki agens, sva interakcija, svaka pojava, pa i živa bića, imaju svoje mjesto u spletu odnosa koji počinje započinjanjem proizvodnje hrane, a završava se njezinom konzumacijom (ili prodajom na tržištu). Nije to nikakva novotarija niti nešto što poljoprivrednicima nameću izmijenjeni faktori koji diktiraju tržišne uvjete pod kojima oni moraju funkcionirati. Naprotiv – riječ je o pažljivo njegovanoj baštini i tradicionalnom, vremenom gomilanom i rafiniranom znanju naših predaka, na kome se priličan broj praksi zaštite prirode danas i zasniva, barem u agrarnim predjelima. Primjeri koje ćemo navesti, dakle, pojašnjavaju kako izgledaju pojedine metode praktičke zaštite sisavaca u agrarnim ekosustavima danas, i kako su utemeljeni u praksi generacija koje su živjele (i njive na kojima radimo obrađivale) prije nas. Cilj svakog navedenog postupka je pružiti priliku sisavcima da prežive na njivama, kao i priliku da nam pomognu u našim naporima da smanjimo brojnost onih drugih vrsta – koje im služe kao hrana.

Sađenje i održavanje živica (živice ograde) odavno je raširena pojava u poljoprivrednim krajevima. Nekada je sa-

đenje žbunja uz ivice pojedinih parcela služilo za vidljivo ograničenje parcela. Granice su, tako, postajale svima vidljive, čak i iz velike daljine, i nisu mogle biti lako probijene od strane onih koji bi to pokušali. Istovremeno, živice, ukoliko su dobro zamišljene i održavane, ne može probiti stoka, i baš zato su „žive ograde“. Ovakve strukture imaju i svoju cijenu, jer zauzimaju zemljište, no, ipak je utvrđeno, čak i znanstvenim metodama, da je dobit od živica za samu proizvodnju daleko veća nego što je šteta koja nastaje zauzećem zemljišta. Iz perspektive sisavaca, živice produžuju (u pravcu otvorenih prostora) šumska staništa. Njihova zaista najvažnija ekološka osobina je da su jako dobro korištena kao pravo i vrlo vidljivo pribježište faune. Sisavci u živicama nalaze gotovo sve što im je potrebno: zaklon, hladovinu, hranu, mjesto za stražarenje i promatranje hrane, a u nekim slučajevima i pojila. Nažalost, većina živica iz naših predjela nestala je tijekom okrupnjavanja (komasacija), upravo kako bi se dobila veća površina za obradu. Vrste sisavaca koji najbolje koriste živice su: jazavac (*Meles meles*), puh lješnikar (*Muscardinus avelanarius*), brojni drugi sitni glodavci, i zaista mnoge, mnoge druge vrste. Ukoliko je moguće, vrlo je uputno imati ovakve oaze živog svijeta i ponositi se njima, čak i ako niste u mogućnosti aktivno ih održavati.

Bitno je reći da sva linearna staništa, ne samo živice, nego i zelene trake nepoaranog zemljišta pokraj putova, drvoredi, vegetacija pokraj melioracijskih kanala, kada su uklopljene u milje prostiranih oranica, djeluju vrlo povoljno na šišmiše. Neke vrste šišmiša, koje uopće ne lete izvan šuma, slijede linije ovakvih staništa, koje su pune kukaca, a služe im i kao dobra zaštita od vjetrova i kiše, odnosno neka vrsta putova od mjesta danjeg odmora do mjesta ishrane. Primjer takve vrste je veliki potkovičar (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Sva pojila, mjesta na kojima se kraće ili dulje zadržava voda: barice, jarkovi i lokve, iznimno su bitni za sisavce. Za razliku od nekih drugih životinja, krupniji sisavci ne mogu u svoj organizam unijeti svu neophodnu vodu preko hrane. Zato redovito piju. Naravno, potrebna im je zdrava voda za piće, no, na-

ročito u sušnim godinama (kakva upravo prolazi), sisavci pate od žeđi. Svaka, pa i najmanja voda na poljima je, zato, zlata vrijedna. Lovci to znaju, te se u nekim lovištima kopaju i održavaju namjenska pojila za sisavce. Najviše ih trebaju lisice, šakali (*Canis aureus*), jazavci, i mnogi drugi sisavci. Kod umjetnih kanala treba dozvoliti pristup vodi ovim životinjama, kako one ne bi pale u nju i udavile se.

Kukuruz nije samo nama najvažniji poljoprivredni proizvod. Mnoge životinje čeznu za njime, budući da je bogat ugljikohidratima. Nije zgoreg ostaviti mogućnost da se, poslije berbe, kukuruzišta istarupiraju i tijekom zime ostave nepoarana, ili barem da se zimsko oranje prolongira. To je jedan od najboljih načina pomoći srnama kada traže hranu, posebno kada su ostale njive pod snijegom. Ukoliko je moguće, čak i berba se može pomaknuti, ili se pojedini redovi ostaviti neobrani. Neki praktičari i nabijanje klipova kukuruza na šiljke i ostavljanje na poljima tijekom zime.

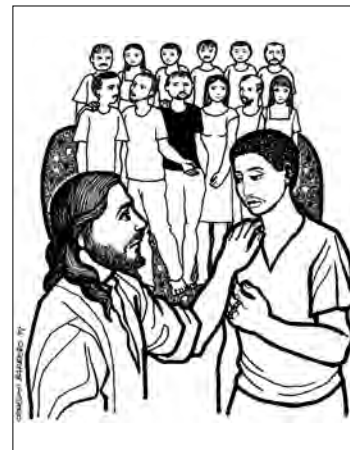
Ideja za pomoć životinjama na poljima ima još puno. To su, uostalom, staništa živoga svijeta gdje čovjek kontrolira gotovo sve. Na isti način pretendira da gleda i na vodena staništa, gdje je, kako ćemo vidjeti, isto tako veliko polje suradnje čovjeka-potrošača i čovjeka-zaštitnika.

27. 09. 2015.

26. nedjelja
kroz godinuBr 11,25-29;
Jak 5,1-6;
Mk 9,38-43.45.47-48

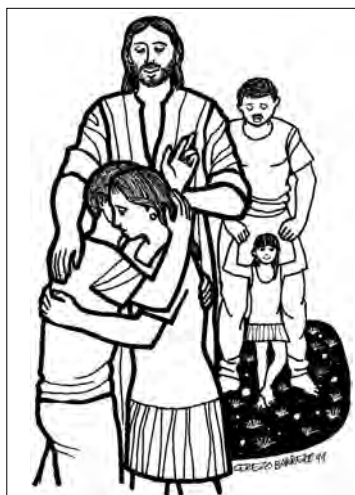
Isus govori: *Odsijeci je... iskopaj ga...* Postupanje koje Isus traži od svojih može se sažeti u jednoj riječi: odlučnost. Isus ne poziva na odlučnost prema drugima – ondje traži strpljenje, oprostjenje, dijalog... – nego prema nama samima. Da, čovjek ustvari može biti na sablazan sebi samome. Sve ono što nas *sablaznjava*, sve ono što nam je preprekom prema pravoj ljubavi, treba biti odstranjeno bez odlaganja, bez lakih izgovora. Sv. Ivan od Križa na zoran način progovara o ovoj odlučnosti: *Kakve veze ima je li ptičica vezana koncem ili konopcem? Koliko god konac bio tanak, pričica će ostati vezana isto kao da je to konopac, sve dok ga ne otkine kako bi poletjela. Isto važi i za dušu navezanu za određenu stvar: bez obzira na sve njezine vrline nikad neće doći do slobode sjedinjenja s Bogom.* Koliko samo konaca treba presjeći, među kojima je puno želja, jer odreći se uistinu određene stvari znači odreći se želje za njom. Sreća pa nam je u tome Duh Sveti na pomoći.

11. 10. 2015.

28. nedjelja
kroz godinuMudr 7,7-11;
Heb 4,12-13; Mk 10,17-30

Izgleda poput tako naravne spoznaje, ali tako ju je lako smetnuti s uma: Bog je svemogući, njemu je sve moguće, sve mu je jednostavno i lako. Riječju, on je stvorio svemir, jednim dahom stvorio je čovjeka. Kod navještenja anđeo je na to podsjetio Mariju, a Isus to danas ponavlja svima nama. U ovom ulomku se to donosi u odnosu na spasenje: iako sami nismo sposobni staviti Boga ispred naših navezanosti, iako ne uspijevamo nesebično i bezinteresno ljubiti, sačuvati povjerenje u Njega kad se svjetovi ruše, Bog to može učiniti za nas, može nas osloboditi, otvoriti nam srca, umnožiti nam vjeru, jednom riječju spasiti nas. Nema situacije koju On ne bi mogao preobraziti, nema patnje u kojoj On ne bi mogao utješiti. Možemo ga moliti za sve i svemu dobru se nadati od Njega. Neka danas ovo bude naša molitva: *Ti se pobrini za mene Gospodine, ja se pouzdajem u tebe, o Bože moj.* Konačno, promislimo samo što je osjetio Isus odgovarajući na pitanje o tomu *tko se može spasiti*, znajući da je spasenje moguće samo zahvaljujući velikoj cijeni, cijeni njegova života.

4. 10. 2015.

27. nedjelja
kroz godinuPost 2,18-24;
Heb 2,9-11;
Mk 10,2-16

Važno je zapaziti da Isus govori o ženidbi u poglavlju koje Marko posvećuje nasljedovanju Krista. To je dovoljno da se u obitelji prepozna dostojanstvo poziva prvoga reda. Ali prije od nauka o ženidbi ovdje Isus daje pouku o metodi: prije nego se razumije autentični smisao nečega potrebno je vratiti se izvoru iz kojeg je to poteklo. Primijenimo to na naše navike, uvjerenja, pravila i načela koja slijedimo. U njihovim izvorima nalazimo autentičnost. Za Isusa nije dovoljno pozivati se na predaje, potrebno je preispitati na temelju izvorne nakane iz koje su nastale. Izgledaju stroge i krute riječi o nerazrješivosti ženidbe. One su ustvari i takve. No, iza njih se skriva jedna topla istina: prava ljubav je zauvijek, nikakva ljudska sila je ne može uništiti. To je tako ne zbog zasluge supružnika, nego ponajprije zato što je Bog onaj koji *združuje*. Iza svake obitelji se nalazi Božji pečat, otisak vječnosti koji obitelj čini Božjim vlasništvom.

18. 10. 2015.

29. nedjelja
kroz godinuIz 53,10-11;
Heb 4,14-16; Mk 10,35-45

Ako je Isus ikad izgovorio ista revolucionarno to je bilo upravo onog dana kad je, izokrećući u jedan mah ono što se do tad držalo općeprihvaćenim, tj. kad je ustvrdio da je veći onaj tko služi od onoga tko zapovijeda. Želja za moći bila je smatrana, tako je to i danas, po naravi prirodnoj čovjeku. Netko je dobro rekao: *za nuždu svoje naravi, svako biće, koliko mu je to moguće, koristi svu moć kojom raspolaže.* Isus dokida tu nužnost naravi, odbacujući je kao načelo, te nas uvodi u drugačiji svijet, u Kraljevstvo Božje, koje je nevjerojatno drugačije. Zato svojim poručuje: *nije tako među vama.* On nas poziva da uđemo u taj novi svijet i to jednom mentalnom promjenom bez premca: poniziti se, biti koristan, ne željeti priznanja, služiti svima bez odabira... Samo jake duše mogu živjeti tako. Ustvari, to Isus ne traži od svih, nego od svojih učenika, zato kaže *među vama*. Ipak, i unatoč tomu, iskustvom nasljedovanja Krista otkriva se da je jaram njegov sladak a njegovo nošenje donosi neslućene radosti.

11. rujna

Sveti Ivan Gabrijel Perboyre

(* 6. siječnja 1802. + 11. rujna 1840.)

- seljački sin ● odrastao u vjerničkoj kući ● misionar je bio i njegov stric ● Ivan je studirao u Parizu ● redovnik ● svećenik ● daroviti profesor ● redovnik ● učio kineski ● misionar ● generalni vikar ● okrutno mučen ● osam mjeseci u tamnici ● ubijen na križu ● mučenik ● zaštitnik misionara ● lazarista ● sestra milosrdnica ● progonjenih kršćana ●

Rođen na Bogojavljenje

Ivan se rodio god. 1802. baš na blagdan Bogojavljenja, kada Crkva slavi dolazak mudraca s Istoka u Betlehem. Njegovo rodno mjesto je jedno od zase-laka općine Mongesty u južnoj Francuskoj. U sebi je gajio žarku želju da se posveti katoličkim misijama u Kini. Ta će mu se želja ostvariti, te je tako Ivan Gabrijel Perboyre postao jedan od onih brojnih misionara koji će Spasitelja naviještati u Kini. Svoje naviještanje je konačno potvrdio i mučeničkom smrću.

Zvanje rođeno za vrijeme pučkih misija

Krvava francuska revolucija je bila okrutno usmjerena protiv vjernika. Sveti Ivan Gabrijel je rođen u seljačkoj obitelji, gdje su Bog i vjera uvijek bili na prvom mjestu. Ivanov stric je bio misionar u misijskoj družbi lazarista. Pučke misije su u to vrijeme bile gotovo jedina prilika za učvrstiti ljude u vjeri. Za vrijeme francuske revolucije vjeru je valjalo i braniti. Ivanov stric je kao pobožni i neustrašivi misionar hrabro branio vjeru u svom zavičaju. Ivan Gabrijel se od pučke do kraja srednje škole školovao u svome zavičaju. Jedna ga propo-

vijed dok je pribivao pučkim misijama tako zanimala da je odlučio poći u Kinu. Ta ga je odluka vodila do smrti.

Postao redovnik da bude misionar

Kako bi to ostvario, odlučio je stupiti u red lazarista. Francuski lazaristi su djelovali u Kini sve dok njihov red nije ukinut 1773. godine. Ivanov stric je svome nećaku dao prvu redovničku formaciju, a Ivan ju je 28. prosinca 1820. zaključio prvim zavjetima. Sveto bogoslovlje je studirao u Parizu. Za bogoslovlje je tražio uzor u sv. Tomi Akvinskome. U duhovnom životu je nastojao slijediti svetog Bernarda, svetog Bonaventuru i svetu Tereziju Avilsku. Isti su sveci nadahnjivali i osnivača lazarista svetog Vinka Paulskog. Za svećenika je zaređen 23. rujna 1825. godine.

Profesor

Redovnički su ga poglavari poslali u Saint-Flour za profesora dogmatike. Ivan je s jedne strane bio vrstan i darovit profesor, a s druge je strane oduševljavao kao redovnik iskrene pobožnosti. Voljeli su ga studenti.

Ivana je privlačila Kina

Još više od rada na profesorskoj katedri Ivana je oduševljavala želja za odlazak u misije. Želja mu se ispunila 1835. godine, kad su mu poglavari dopustili odlazak u misije. Otplovio je u Kinu. Najprije je studirao kineski jezik. Svoju je misionarsku djelatnost započeo u kineskoj pokrajini Honan. Tamošnji biskup ga je otkrio kao iznimnog svećenika i misionara. Zato ga je izabrao za svoga generalnog vikara. Tako je Ivan Gabrijel postao prvi generalni vikar te biskupije.

Okrutni progon katolika

Godinu i pol dana je Ivan proveo u misiji kad je izbio progon katolika.

Ivan je uhićen 26. rujna 1839. i odveden u jednu policijsku postaju. Počelo je grubo ispitivanje uz mučenje. I narednog dana je nastavljeno ispitivanje uz najgrublje mučenje u jednoj drugoj policijskoj postaji. Na koncu je osuđen na smrt. Na izvršenje smrtnog presude je morao čekati dugih osam mjeseci. To je vrijeme proveo u tamnici, gdje nije bilo niti najosnovnijih higijenskih uvjeta.

Ivan Gabrijel je umro na križu

Dan njegove smrti je bio 11. rujna 1840. godine u podne. Nakon okrutnog mučenja Ivan je raspjet na križ te je tako podnio mučeničku smrt. Njegovi su posmrtni ostaci sahranjeni u Kini, a dvadeset godina kasnije prevezeni su u Francusku gdje su i sahranjeni. Tijelo tog velikog mučenika počiva danas u kući matici redovnika lazarista u Parizu. Blaženim ga je proglasio 9. studenog 1889. godine papa Lav XIII. Sveti Ivan Pavao II. ga je 2. lipnja 1996. svečano uvrstio u popis svetih. Ivan Gabrijel je zaštitnik lazarista – zaštitnik je misionara – zaštitnik je sestra milosrdnica.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Strpljivost (6)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

*Dajte mi strpljivost, tešite mi sebičnost... Bolje strpljivost prosit, nego glupavo mislit. Strpljivost ću imat ako ću u svemu Vašu volju kao u knjizi čitat. Ta vazda govorite, kad mi oči otvorite.*¹

Mnoštvo Gerardovih zapisa o temi strpljivosti govore nam da se on snažno borio protiv nestrpljivosti koja je još uvijek prevladavala u njemu. Tako u jednom zapisu čitamo. *Da je strpljivost prvo slovo duhovne abecede, to sam naučio istom pod moju starost u 57. godini života.* Ovo je zapisao 31. ožujka 1933. godine.² Prije ove rečenice o. Gerard navodi Pavlove poslanice (Heb 10; Fil 2, 14; 2Tim 2, 24) o kojima je u meditaciji razmišljao i došao do, rekli bismo, poraznog zaključka s obzirom na to da je toliko godina redovnik, a nije se još izvježbao u kreposti strpljivosti. Taj ga podatak, da još nije postigao strpljivost, ne ohrabruje. Dapače, 1. travnja iste godine zapisuje: *Protiv sebe borit ću se, barem tako strpiti ću se.*³ Ovo je živi primjer svakom čovjeku, svakom vjerniku i posvećenoj osobi, da se ne postaje kreposnim time što sam odabrao duhovno zvanje i što nosim redovničko odijelo. Baš oni koji su izabrali duhovni poziv imaju najviše poteškoća u vježbanju strpljivosti i drugih kreposti. Često nas „šišaju“ obični ljudi, laici, u blagosti i strpljivosti, što ohrabruje nas posvećene osobe da i dalje nastavimo s vježbanjem u krepostima. *Ne spremaj se na mir i bezbrižnost, nego na veliku strpljivost,* govori knjiga *Nasljeduj Krista*, koju je o. Gerard često čitao i donosio odluke u vježbanju strpljivosti.⁴

Otac Gerard, sa svom ustrajnošću, moli Isusa: *Daj mi strpljivost, teši moju sebičnost,* pa ipak Isus šuti, nema uslišanja! Gerard i dalje nastavlja raditi na toj kreposti i zapisuje: *Bolje strpljivost prosit, nego glupavo mislit. Strpljivost ću imat ako ću u svemu Vašu volju kao u knjizi čitat.* Naš sluga Božji je uvjeren da će *strpljivost imat*, to jest, postići, ako se podvrgne volji Božjoj. Mi u svojoj naglosti i nestrp-

ljivosti želimo odmah postići savršenstvo. Ne stavljamo svoju volju u Božju volju, iako svaki dan u Očenašu molimo: „Budi volja Tvoja!“ Mi želimo da bude naša volja, a to Bog ne uvažava. Korisno nam je katkad ostati bez utjehe, bez uslišanja da se ne uzoholimo. Kada mislimo da je Bog daleko

kana ne izbljedi. Što se tiče naše volje, ona je često neobuzdana, ide za onim što hoće, a kada to postigne, počinje drugačije misliti. Budući da nam želja nije stalna već ide od jedne želje do druge, potrebno je da se što prije predamo Božjoj volji. Čovjek se više približava Bogu, koliko se više uda-

Da je strpljivost prvo slovo duhovne abecede, to sam naučio istom pod moju starost u 57. godini života.

od nas i da nas ne čuje, vjerujemo da nam je blizu, tu kraj nas. Otvorimo oči vjere i primijetiti ćemo ga. Ne ljutimo se ako nas Bog odmah ne usliša i kada nas koji puta stavlja u nevolju. On može i brzo pomoći. On je Bog! Svladaj se. Nastavi iskorjenjivati svoju uzrujanost i nestrpljivost.

ljuje od svoje volje. Kada ne možemo učiniti što mi želimo, prihvatimo ono što nam je Bog ponudio. Predajmo se jednostavnim mogućim poslovima i jačajmo se u dobrim djelima. S pouzdanjem očekujemo Božji pohod i uslišanje, strpljivo podnoseći svoju nemogućnost kako ne bismo svojom nestrpljivošću uništili i ono malo što smo strp-

Dakle, kad ne možemo drugo, trpimo od Boga poslano, kaže o. Gerard. Strpljiv sve teško dobrovoljno primi! Još i to kad ne može činit dobro. Njegova dobra volja, služba je najbolja. Ono i onoliko čini, koliko može.

Velika poteškoća u duhovnom životu i službi Božjoj jest nestrpljivost, što ne možemo činiti dobro koje bismo željeli. *Dakle, kad ne možemo drugo, trpimo od Boga poslano,* kaže o. Gerard.⁵ *Strpljiv sve teško dobrovoljno primi! Još i to kad ne može činit dobro. Njegova dobra volja, služba je najbolja. Ono i onoliko čini, koliko može.*⁶ Više nam koristi vježbanje u strpljivosti, nego da nam se sve događa po našoj volji. Isus nas ne poziva na uživanje zemaljskih slasti, nego da donesemo obilan plod u strpljivosti. Koliko nam je čistija nakana, toliko sigurnije živimo usred raznoraznih iskušenja. Pazimo da nam dobra na-

ljivošću postigli. *Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani... koje pozva, te i opravda; koje opravda, te i proslavi* (Rim 8,28.30). Isusu se više sviđa kad je netko strpljiv i ponizan u neuspjehu, nego kad je miran i pobožan u sreći.

¹ Theologia pastoralis, 003026.

² Isto, 003037.

³ Isto, 003037.

⁴ Toma Kempenac, *Nasljeduj Krista*, IV. izdanje, VERBUM, Split 2012. knjiga III, 35 pogl. str. 267.

⁵ Theologia pastoralis, 003036.

⁶ Isto, 003037.

Širenje Radosne vijesti putem medija može biti snažno pogonsko gorivo

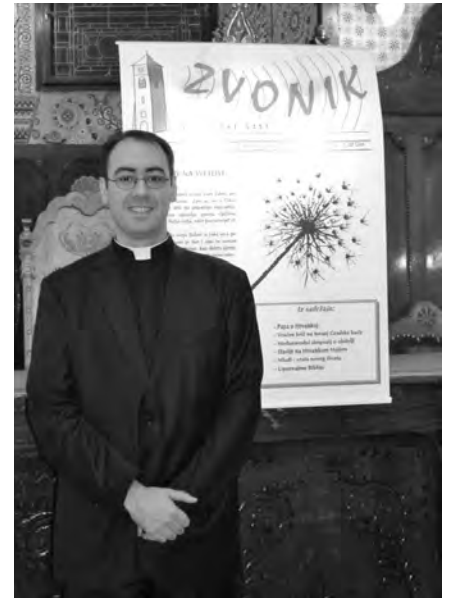
Razgovarala: *Katarina Čeliković*

Zvonik: Povod za ovaj razgovor je 250 brojeva Zvonika. Jeste li znali što Vas čeka kada ste preuzeli uredničku ulogu?

□ Hvala Bogu što nisam znao (*smijeh*). Znao, u životu često uđete u neke stvari čiji obim i težinu ne spoznajete odmah na početku i to je jako dobro. Kada bismo unaprijed znali što nas sve čeka, u startu bismo odustali i digli ruke. Kao svježe zaređeni svećenik nisam imao želja i prohtjeva kamo bih htio svoje svećeničko služenje usmjeriti. Od bogoslovnih dana sam prekrivio bilo kakvu proračunatost u vezi budućeg djelovanja. Smatram da je upravo ta proračunatost u samom početku zvanja uzrok odustajanja kod mnogih. Jedna od bitnih sastavnica svećeničkog identiteta je služenje. Ali nisam ja taj koji određuje kome, koliko i kako, nego Onaj koji me je pozvao. Polaganjem biskupovih ruku odlučio sam se na *raspolaganje*. Raspoloživost ne kalkulira. Ona stoji u početku svakog djelovanja koje je možda i nepredvidivo pa čak i ljudski protuvoljno. Nisam se nikad vidio u ovom „poslu“, u medijima, piskaranju, uređivanju. Naravno, imao sam slobodu ne prihvatiti. Ali smatram da je uvijek

sigurnije ići nepredvidivim Božjim putem, negoli utirati putove po vlastitom samonahođenju. S druge strane valja se čuvati oholosti. Nitko nije bogomdan za neku određenu službu. Mnogi bi puno bolje obavljali službu koju nosim. A zašto je baš ovako a ne drugačije, nije moje da mislim. Malo tko od nas ima taj privilegij i komfor da radi samo ono što voli i što ga ne umara. Zapravo, sve takve koje sam susreo uglavnom su samoživni konformisti od kojih zajednica nema baš neke koristi. U konačnici, bit služenja nije u uživanju – ono dolazi tek poslije čina – nego u predanju i ljubavi koja „ne traži svoje“. Dokle god budeмо imali ljude koji će biti raspoloženi činiti više nego što im je propisano i naloženo, dotle će u našoj zajednici zrcaliti ona istinska kršćanska duhovnost koja je kadra ponijeti i neponesivo i podnijeti nepodnosivo.

*** Zvonik je, usudio bih se reći, *disanje* naše mjesne Crkve, stvarnost koja je, uza sve nedostatke, ipak *moja stvarnost*.**

Zvonik: Vi ste do sada uredili više od 50 brojeva u četiri godine. Kakav je Vaš osvrt na proteklo vrijeme?

□ Zar je već toliko prošlo? Kako rekoh maloprije, nisam znao što me čeka. Ali nisam bio ni toliko umišljen da bih smatrao kako od mene sve ovisi. Ušao sam u priču tek kao kotačić, zupčanik koji u suradnji s drugima prenosi snagu i pokreće stroj. Rasterećujuća je svijest da biti glavni urednik ne znači biti mesija i spasitelj. Da nisam ja, bio bi netko drugi. Svakako sam ponosan biti dijelom priče koja traje već 21 godinu i koja još nije do kraja ispričana. Iza mene su četiri godine bliskog drugovanja sa *Zvonikom* i svima onima koji pripadaju tom svijetu. Veliki je teret iz mjeseca u mjesec kroz ove godine biti na stalnom raspolaganju stvarnosti koja ne zna za odmor ni za stanku. Pritom, nitko od nas iz Uredništva ne živi od tog posla, nego mu je pridodat uz sve ostale dužnosti. Prolazili smo i različite teškoće – financijske, ljudske... Samorazumljiv je rad do kasno u noć, rad u slobodno vrijeme, rad za vrijeme godišnjeg odmora. Samorazumljivo je i to da smo odvajali i vlastita sredstva kako ne bismo stali. *Zvonik* za nas nije isplativ! I ako bismo ga tako gledali, ja bih prvi otišao. Zato mi je iznimno drago da ljudi vole *Zvonik*, da on nije za njih „jedan od“, da nije

samo 52 stranice više-manje spretno sklepanog teksta. On je, usudio bih se reći, *disanje* naše mjesne Crkve, stvarnost koja je, uza sve nedostatke, ipak *moja* stvarnost. A *moje* se voli pa čak kada je to još jedino obrazloženje ljubavi.

Što nas čeka u budućnosti o tome ni ne razmišljam. Samo znam da misija *Zvonika* ima svoju trajnu vrijednost koja će se samo modificirati, nikako ukidati. Čini mi se da je 250 brojeva, 250 mjeseci rada, ipak zamjetan znak očekivanog kontinuiteta. Naše je samo biti raspoloženima za Božje raspoloženje. Ništa više, a niti manje od toga.

Zvonik: U nedavno provedenoj anketi čitatelji su *Zvonik* ocijenili veoma pozitivno, izdvojili neke autore i sadržaje koje vole čitati ali i predložili što bi voljeli čitati. Može li *Zvonik* na to odgovoriti i kako vidite budućnost ovog lista.

□ Drago mi je da smo proveli anketu čije rezultate podastiremo u ovom broju. To je zapravo dragocjen *feedback* naših čitatelja. Dobro je da naši čitatelji ocjenjuju naš rad. Rekao bi sv. Toma Akvinski – bolje je hramati na pravom, nego tračati na pogrešnom putu. Smjernice koje su nam uputili naši čitatelji nastojat ćemo ukorporirati u naš budući rad. Radostan sam da je većina anketa dala pozitivan i poticajan sud. To nam daje elana nastaviti ono što je dobro i

poboljšati ono što je potrebno. Nema nijedne zemaljske stvarnosti koja nije nužna napredovanja. Pa tako i naš mjesecnik a i mi sami koji ga nosimo. Imamo brojne ideje i planove, ali puno toga ovisi o skučenosti manevarskog prostora po pitanju ljudstva i financija.

Zvonik: Čitatelji su također izrazili potrebu *Zvonikove* prisutnosti na društvenim mrežama, mnogi ga prate na facebook profilu, a neki su predložili njegovo predstavljanje na Radio Mariji. Kakvo je Vaše mišljenje o tome? Može li *Zvonik* imati svoju web stranicu i poslati nešto poput katoličke agencije?

□ Nepotrebno je govoriti o važnosti digitaliziranih medija. Papir polako odlazi u povijest. Toga moramo biti svjesni. Ali medij je samo medij – posrednik i on lako iznalazi druge kanale posredovanja sadržaja. Što se tiče web stranice zasad strpljivo čekam pravi trenutak. Ideja je, ne samo moja, nego i vodstva Biskupije, da se osnuje ured koji bi djelovao poput tiskovne agencije. Tada bi imalo smisla stvoriti koordinaciju već postojećih *Zvonikovih* dopisnika s jednom, recimo, krovnom biskupijskom web stranicom koja bi objedinjavala sve vijesti iz zemlje i svijeta. Ista bi mogla ostvariti suradnju sa svim već postojećim medijima u našoj Biskupiji. Dotle mi se čini suvišnim i bespotrebним praviti još jednu od bezbrojnih katoličkih web stranica na internetu.

*** Nikad ne bih žrtvovao kvalitetu sadržaja na račun ambalaže.**

Zvonik: Nedavno je Srijemska biskupija izdala prvo broj svojega glasila *Nada* u 5000 primjeraka i dijelit će se besplatno po župama. Kako se *Zvonik* financira i je li njegova cijena realna?

□ Iznimno mi je drago da je susjedna Srijemska biskupija izdala svoj prvi tromjesečnik. Siguran sam da će to pomoći samoreflektiranju vlastite stvarnosti njihovih zajednica. Medij ima moć stvarati koheziju i dobro ga je u tome što bolje iskoristiti. Nadam se da će ustrajati na tom, iz iskustva govoreći, trnovitom putu. Što se tiče financiranja *Zvonika*, on se većinom samofinancira, dakle od prodaje. Međutim, to ne može pokriti sve troškove koji su iznimno visoki. Uz to, ni cijena jednog broja – 150 din – nije realna. Kada sam prije četiri godine preuzeo uredništvo cijena broja je bila ista, a od onda je dinar nemalo oslabio. Tražio sam druge načine i izvore financiranja kako ne bih morao povišivati trenutačnu cifru. To činimo preko natječaja i preko mnogih naših darovatelja koji nesebično pomažu. Ja bih volio da je cijena niža, ali učinili smo sve

Intervju

kako bi barem ostala ista a pomoglo mi je i to što je anketa pokazala da je većini ova cijena prihvatljiva. Tko zna što nas čeka u budućnosti. Možda se stvore takvi preduvjeti da možemo napredovati i u grafičkom dizajnu i u tiraži. Ali, možda sam konzervativan, nikad ne bih žrtvovao kvalitetu sadržaja na račun ambalaže. Valja imati ambicije ali valja i ostati nogama na zemlji.

*** Ni katolički mediji nisu neovisni – zavise o istini Evanđelja i služe mu. I oni su bitno svjetonazorski – ne samo objektivno prenijeti informaciju već formirati čitatelje u vjerskim istinama.**

Zvonik: S kakvim se poteškoćama suočavate – u izradi Zvonika, distribuciji, imate li dovoljno suradnika?

□ Jedva su kojoj medijskoj kući tiskani mediji isplativi. Mnoge svjetski poznate tiskovine već su prošle kroz digitalizaciju. Onaj tko se i dalje drži papira, teško će se „najesti kruva“, a u budućnosti sve teže. Isplativost mnogih medija, nažalost, ogleda se u žutilu, svjetonazorskom pomodarstvu i povlađivanju vladajućima. Otvara se pitanje uopće neovisnosti medija. Biti neovisan danas je skupo – i po vlastitu kožu i po vlastiti džep. Ni katolički mediji nisu neovisni – zavise o istini Evanđelja i služe mu. I oni su bitno svjetonazorski

– ne samo objektivno prenijeti informaciju već formirati čitatelje u vjerskim istinama. Stoga nije jednostavno uređivati jedan vjerski list. Ali s druge strane, uz svu financijsku neisplativost, širenje Radosne vijesti putem medija može biti snažno pogonsko gorivo. To je izazov koji nam postavlja aktualni trenutak – iskoristiti sva raspoloživa sredstva u svrhu evangelizacije. Stoga mjesečnik *Zvonik* nije i ne može biti stvar nekolicine iz Uredništva već je on izazov i poziv svakom kršćaninu i čovjeku dobre volje da prakticira svoju vjeru na konkretan način. Zato su nam uvijek dobrodošli novi suradnici, napose u dopisništvu, kako bismo zajedno radili na Božjoj njeni.

Još nešto moram naglasiti, što možda nije dovoljno glasno ili jasno istaknuto – mogu li biti dobar/praktičan kršćanin, živ u svojoj crkvenosti, a da ne čitam vjerski tisak? Zar nije zabrinjavajuće to koliko se u našim župama i u našim obiteljima čita vjerski tisak? Pitam se nije li sve manja potražnja za vjerskim tiskom znak nezainteresiranosti za stvarnosti u kojima kao vjernici ne bismo smjeli ostati mlaki? Da postavim stvar pozitivno – može li tvoj konkretni kršćanski čin dobrote i svjedočenja biti upravo to da nekom pokloniš *Zvonik* (ili bilo koji drugi vjerski list) i tako mu otvoriš put za Božje djelovanje? Zašto ne bismo nekoj siromašnjoj obitelji poklonili godišnju pretplatu? Nekad je tako malo potrebno da bližnjemu približimo i navijestimo Boga. Zato distribucija *Zvonika* može biti i tvoja zadaća, teret koji nećeš ni osjetiti a neslućene obzore možeš otvoriti.

*** Mogu li biti dobar/praktičan kršćanin, živ u svojoj crkvenosti, a da ne čitam vjerski tisak?**

Zvonik: U anketi su čitatelji izdvojili Vaš uvodnik kao veoma omiljenu stranicu, poznat po zanimljivim temama. Imate li neke planove u vezi s tim tekstovima?

□ Ma oni su sigurno znali da ću ja pročitati rezultate anketa pa su mi n davali pluseve (*smijeh*). Kad sam započeo s uredništvom nisam imao nikakve namjere da sad ti uvodnici budu neki spektakularni tekstovi koji bi se izdvajali po nečemu. Jednostavno, imao sam pred sobom praznu stranicu koja se „po dužnosti“ mora nečim ispuniti. E sad, kad se već mora nešto napisati, onda sam si dopustio malo vrcakavosti i maštovitosti, čisto da meni ne bude dosadno dok pišem. A ispalo je, izgleda, da ni čitateljima nije bilo dosadno dok su to čitali. Dakle, nenamjerno i neplanski je to ispalo, barem s moje strane, a možda je to Onaj gore tako htio. Uz to nekolicina suradnika i čitatelja me često puta pitala hoću li to objaviti u nekoj zasebnoj knjizi. Nisam se zanimao za tako nešto ali evo, nakupilo se tekstova, a kažu da čak i nešto valjaju, pa rekoh – nek’ bude. Nadam se da će se to uskoro i ostvariti.

Što su čitatelji rekli o Zvoniku

Poštovani čitatelji! Na našu molbu da ispunite anketu, u uredništvo je stiglo nešto više od 60 potpunih anketa iz Subotice, Sonte, Bača, Sombora, Plavne, Male Bosne, Kelebije, Bajmaka, Novog Sada, Vajske, Iriga, Nikinaca, Temerina i Zagreba u kojima ste nam rekli svoje mišljenje o našem i vašem *Zvoniku*.

Evo nekih odgovora koji će i nama poslužiti u budućem radu jer želimo uvažiti konstruktivne sugestije i prijedloge.

Većina anketiranih redovito čita *Zvonik* i nabavlja ga u crkvi. S obzirom na sadržaj i jasnoću, *Zvonik* je ocijenjen vrlo dobrim.

Najpopularnije rubrike su: događanja u Subotičkoj biskupiji, riječ urednika, obiteljske stranice, vijesti iz opće Crkve, meditacija, stranice mladih, intervju, reportaža, moralni kutak, kršćanski stav, liturgija, Biblija, svetac mjeseca, povijesni kutak, dječje stranice, priča. No, jedan dio čitatelja pročita list od prve do zadnje stranice. Većina ne bi ništa

promijenila, ali ćemo vrlo pomno promisliti o pojedinačnim prijedlozima napose o tome o čemu bi trebalo više pisati: više o obiteljskim i odgojnim temama, o našim župama, više o mladima i djeci, više komentara i rasprava, reportaža, više intervju, zabave i šale.

Grafička oprema je ocijenjena vrlo dobrom, ali su stigli i brojni prijedlozi o veličini slova, broju i kvaliteti fotografija (i želja da sve bude u boji!) kojih je prema mišljenju većine sada dovoljno.

Uređivačka koncepcija je dobra (gotovo isti broj ju smatra odličnom), uz ranije prijedloge dopune sadržaja. *Zvonik* treba biti na društvenim mrežama i imati svoju internetsku stranicu.

Koliko će *Zvonik* u budućnosti biti kvalitetniji (i čita-niji) ipak ne ovisi samo o članovima uredništva već i o vama, poštovani čitatelji. Stoga vas pozivamo da čitate i širite *Zvonik*, da pišete i javljate novosti iz vaših župa. Darujte *Zvonik* susjedima, prijateljima! Hvala vam na odgovorima i svima koji ste s nama u ovoj evangelizacijskoj misiji. Neka sve bude Bogu na slavu a nama svima na korist!

Uredništvo

Najveća je radost i zadovoljstvo služiti bližnjemu

Razgovarao: Dragan Muhiarem

Prije 53 godine odazvala se Božjem pozivu. Ove godine je zlatni jubilej prvih redovničkih zavjeta. Razgovarali smo s redovnicom koju mnogi poznaju kao neumornu radnicu na Božjoj njivi. Sestra Eleonora Merković pripada Družbi sestara Kćeri milosrđa koje je utemeljila bl. Marija Petković. Kako je započeo njezin životni put redovnice i što je sve u proteklih 50 godina radila, slijedi u ovom razgovoru.

Zv: U ovoj Godini posvećenog života slavite svoj zlatni jubilej. Kako je to sve započelo?

Ja sam salašarsko dijete, rođena na Vanteleku, područje nekadašnjeg Šebešića, danas Male Bosne. Djeca na salašu nisu mogla ići baš svake nedjelje u crkvu, išla su povremeno, kada su bile pripreme za Prvu pričest i krizmu. Salašari su se okupljali redovito kod križeva ali se kod kuće redovito molilo i govorilo o Bogu. Ono što su djecu učili na vjeronauku, to smo mi već sve znali od kuće. Godišnje smo išli barem jedanput na Bunarić s mamom, najčešće na mlade subote, jer se orijentiralo prema mjesecu. Poslije mise na Bunariću išlo se u Staru crkvu posjetiti Crnu Gospu. Tamo sam prvi put vidjela časne koje su pripadale redu Svetoga križa. Meni to, naravno, ništa nije značilo jesu li to ove ili one časne jer smo znali da sve one

slijede Majku Božju. U tim susretima u mojoj se glavi rađala misao da bih i ja mogla kad porastem poći tim putem. A mamina mama, moja baka, pokazivala mi je u crkvenom tisku njihove slike kako uče malu djecu čitati i pisati, napose u misijskim zemljama. Na salašima se čitao vjerski tisak, najčešće *Glasnik Srca Isusova i Marijina* i drugi. Sjećam se da me je jednom prilikom baka pitala hoću li i ja tako. Naravno, rekla sam da hoću. I doista se taj bakin poticaj ostvario.

Zv: Kako ste došli baš u ovu Družbu sestara Kćeri milosrđa, tzv. Blatarica?

Ujo i tete su dale praviti ministrantska odijela za župu u Maloj Bosni a to su radile časne sestre u župi sv. Roka, u Keru. Tako me je teta dovela u njihov samostan kako bih izrazila želju da i ja želim biti časna. To je bio moj prvi susret s ovom zajednicom. Naravno, susretala sam se s drugim zajednicama sestara u gradu. Moja rođaka je bila s. Anđelina Kujundžić u zajednici sestara Naše Gospe u Malom Bajmoku. Međutim, ja to uopće nisam razlikovala da postoje noterdamke, dominikanke, franjevke... Meni su sve one bile časne. To što se one različito oblače..., pa ni mi se kod kuće ne oblačimo svi jednako, tako sam ja razmišljala. Čak sam

se u Blatu na Korčuli zbunila kada mi je jedna kandidatka rekla da se nalazimo u kući Marije Petković, utemeljiteljice. To me začudilo – kakva utemeljiteljica? Pa zar časne ne vuku podrijetlo od Majke Božje? Zbunilo me je to; što ću sad ja slijediti neku ženu. Eto, tako sam onda razmišljala.

Zv: Kako su izgledali Vaši prvi koraci u redovničkoj zajednici?

Kad sam ušla u samostan sa sedamnaest godina, skoro sam odustala jer je trebalo nastaviti školovanje, svih osam razreda. Bilo mi je teško poslije pauze opet sjediti u školske klupe. Ali ustrajala sam te sam u Keru završila još dva razreda, sedmi i osmi. Nakon toga sam otišla u Blato i već poslije godinu dana sam ušla u novicijat. Prvi moj odlazak na teren bila je Smokvica, susjedno mjesto na Korčuli, kraj Blata, gdje sam pomagala u ambulanti. Godine 1965. su me poslali u Novi Sad za vjeroučiteljicu. Bilo mi je to nešto sasvim novo; nit' sam ja to znala, nit' sam išla na katehetski, ali sve je bilo dobro jer djeca praštaju mladom čeljadetu – mladost sama nosi sve. Ona je snažna i smatram da treba iskoristiti taj element u naviještanju Božje riječi. Skoro da ni ne treba nikakva priprema. Dovoljno je da imaš razvijen govor i slijediš ono što vjeruješ. Iduće godine, 1966., trebala sam upisati srednju medicinsku školu. Međutim,

Sestra Eleonora s kardinalom Vinkom Puljićem i nećakinjom Patricijom

došla je naša poglavarica iz Rima te me povela sa sobom u Rim u namjeri da upišem učiteljsku školu, koju sam uspješno završila unatoč toga što nisam znala u početku ni jezik niti išta. Tamo sam provela 4 godine i u međuvremenu čak predavala i u školi. Nakon Rima sam se vratila i ovdje u Keru predavala vjeronauk, ali sam se zadržala samo godinu dana jer me je čekao studij na Pedagoškom fakultetu u Novom Sadu. Bila sam među prvom generacijom diplomiranih pedagoga u Vojvodini. Pomnočni predmet mi je bio suvremeni srpskohrvatski jezik. To sam sama izabrala da bih dopunila znanje iz svog materinskog jezika. Osjećala sam da mi je to potrebno jer sam srednju školu završila u Italiji. Nakon diplome sam se opet vratila u Rim i radila u našoj školi. Osim toga, bila sam dvije godine i u Južnoj Americi, u Argentini, Paragvaju, Peruu i Čileu. Tamo sam djelovala s našim pomlatkom, s djevojkama koje se spremaju za redovnički život. S njima sam misionarila po tim velikim imanjima, pripremale smo za svetu misu, za pjevanje, poučavanje... Španjolski sam brzo svladala jer je sličan talijanskom. Godine 1982. vratila sam se natrag u Suboticu i tu me je biskup Matiša Zvekanović postavio u naše sjemenište „Paulinum“, gdje sam kao profesor hrvatskog jezika i književnosti radila 22 godine. U međuvremenu sam od 1992. godine prisutna u redovničkoj zajednici u Aleksandrovu, gdje sam također radila pri župi i u školi. Bilo je to dosta zahtjevno. Od 2013. godine sam u mirovini, u samostanu u Keru. Ovdje sam se posvetila malima u vrtiću „Marija Petković“ držeći im sate talijanskog jezika, kao i odraslima kojima je to potrebno. Pošto sada imam više vremena obilazim starije i bolesne.

Zv: Što vam je posebno pričinjavalo zadovoljstvo u Vašem redovničkom životu?

Rad. Sam rad po sebi daje zadovoljstvo, a nerad stvara prazninu. Rad je prvenstveno u tome da služite čovjeku. Tako se i vi osjećate korisnima jer služite bližnjima. Posebno sam osjetljiva na patnju i neimaštinu. Na župi u Aleksandrovu, gdje sam djelovala, susretala sam se s tim na terenu i osjećala se pozvanom pomoći, napose brojnim obiteljima. Nekada je trebalo stisnuti zube i ponuditi pomoć, a to je katkada jako teško. Rad sa siromašnima je specifičan način rada. Iskustva iz Amerike su mi dosta u tome pomogla. Išla sam biciklom po salašima jer je bilo lakše da ja odem k njima. Po salašima sam držala vjeronauk iako to nekad nije bilo baš najbolje prihvaćeno od samog župnika, ali sam osjećala imperativ da moram tamo ići, da tim ljudima treba nešto kazati o dragome Bogu. Oni su i danas zahvalni za to. Kasnije sam dobila i „peglicu“ koji je zamijenio bicikl. Dakle, uvijek je bilo dobronamjernih ljudi koji su izlazili ususret konkretnom pomoći. Pogotovo za Uskrs, kada se skupljala hrana na župi, koju sam onda, po dozvoli župnika, raznosila potrebnima, i uvijek je bilo bolje primljeno ako to redovnica učini, jer se ljudi lakše otvaraju.

Na župi u Aleksandrovu pokrenula sam, napose u zimsko doba, da ljudi po obiteljima mole kronicu. To je krunica sedam radosti Majke Božje. U međuvremenu je nastalo čak 13 molitvenih zajednica od kojih su neke imale i do četrdeset molitelja. Prije svega bio mi je cilj uključiti djecu, jer sam najviše s njima radila. Tako su zavoljeli molitvu, jer sam im pustila da predvode a oni se vole i dokazati. Željela sam da se iz cijele župe diže molitva prema nebu. Znala sam po dolasku u Šandor učiti sve ulice kako se koja zove kako bih upozнала teren. Htjela sam znati kad mi netko dođe odakle je, koliko mora pješati do crkve, kako će otići natrag. Prvo je bilo, dakle, učenje geografije moje župe.

Zv: Poznato nam je i Vaše djelovanje među mladima, napose u organiziranju putovanja u Taize.

Da, 16 godina sam organizirala putovanje mladih u tezejsku zajednicu. To je sve počelo slučajno. Vlač. Karoly Vajda iz Kruščića me je zamolio da dovedem djecu na sastanak s bratom Richardom u župi sv. Jurja u Subotici i tamo smo dogovorili odlazak u Taize. U to vrijeme bilo je teško organizirati putovanja jer su granice bile zatvorene. Premda nisam imala velike podrške od klera, ipak su roditelji bili zahvalni da djeca nekuda idu. Nisam zahtijevala da netko mora striktno biti katolik, samo neka se pristojno vlada. Doživjela sam to veoma pozitivno. Svaki dan su ti mladi čuli na stotine aleluja, pa valjda će im jedan ostati u duši i proizvest će ono što mi ni ne čekamo. Tijekom putovanja učila sam ih moliti, poticala na vjeru i puno djece je poslije toga došlo i tražilo krštenje.

Zv: Što mislite kako će se ova godina Posvećenog života odraziti na vas redovnike. Što vas čeka?

Ne znam što nas čeka i tko nas čeka. Iz ovoga što vidimo – nestajemo. Po mojoj procjeni redovnička zvanja su i danas značajna. Možda sam u krivu, ali ne može se za Crkvu žrtvovati jedan civil kao što može redovnica. Osjetila se naša prisutnost na onim župama gdje smo djelovali. Kako će biti kada se povučemo, ne znam.

Naša Družba nema više pomlatka kao nekad. Sada ih ima sedam koje se spremaju za redovnički život. U drugim zemljama u kojima imamo naše samostane situacija je drugačija. Družba je osnovana 1920. a kuća u Subotici je osnovana samo tri godine poslije toga. Sestre su veoma brzo došle u Sv. Rok. U našoj Biskupiji bila su brojna redovnička zvanja u svim redovima. Sada toga više nema.

Zv: Zašto je to tako? Bog i dalje zove jednako kao prije, ne?

Bog zove i danas. E sad, da li ga mi otjeramo, ne znam. Mladi svijet je danas bombardiran novinama i teško se može snaći u svemu tome. Sve im je dostupno. A da i ne spominjem malobrojne obitelji u kojima je molitva sve rjeđa pojava. Zato sam stalno inzistirala da djecu potaknem na molitvu. Govorila sam im da kad mole da njihova kuća postaje crkva, da dobivaju duhovnu zaštitu od

Boga. Otvorite svoje kuće za Boga. Neka kuća postane crkva. Dakle, sve ovisi od obitelji. Djeca se drže kao kap vode na dlanu, nije kao prije kad smo od malena morali imati svoje obveze i odgovornosti, kada smo morali nešto raditi, privređivati.

Zv: Poruka osobi koja razmišlja o duhovnom zvanju?

U današnje vrijeme primjetno je da se pomiče dobna granica kada se netko odlučuje za redovničko zvanje. Zato treba dobro promisliti i ne biti ishitren. Ali bih uvijek pozvala i svjedočila o ljepoti zvanja. S druge strane, mislim da se i mi, kao zajednica moramo malo reformirati i otvoriti. Osluškiivati Božju volju i odazvati se hrabro.

Proslava 50. obljetnice zavjeta

Na svečanoj svetoj misi u crkvi sv. Roka u Subotici, u nedjelju 13. rujna tri su zlatne svečarice Bogu zahvalile za svojih 50 godina redovničkih zavjeta u Družbi Kćeri Milosrđa: s. M. Eleonora Merković, s. M. Valerijana Perinić i s. M. Trpimira Temunović.

Svečano misno slavlje predvodio je subotički biskup mons. dr. Ivan Pénzes, a s njim su suslavili mons. Marko Forgić, vlč. Mirko Štefković i vlč. Lazar Novaković. Svečaricama se u propovijedi obratio vlč. Mirko rekavši, među ostalim: *U našoj vjeri Isus je Gospodin, on odlučuje o ishodu stvari i ne dovodi nas uvijek tamo kamo bismo to mi željeli. To je Petru poslije uskrsnuća otvoreno i rekao, odnosno, da je ranije išao tamo gdje je htio, ali sada već treba ići tamo gdje to drugi hoće, da ide pr-*

venstveno tamo gdje će ga odvesti njegova ljubav prema Isusu. Teologija takvo držanje naziva poslušnost vjere. Upravo ovu krepost pozvane su živjeti osobe posvećenog života i to ne kao kakvo ograničenje, kao križ, nego kao radosni odaziv Bogu! Zato su naše svečarice sigurno znale ponavljati molitvu sv. Franje: „Svevišnji, dični Bože, rasvijetli tmine moga srca. Daj mi pravu vjeru, čvrstu nadu, savršenu ljubav; smisao i spoznaju, Gospodine, da izvršim tvoju svetu i istinsku volju!“.

Dirljivo je bilo slušati obnovu zavjeta sestara pred župnom zajednicom jer je to bilo i svjedočanstvo njihove vjere u Božju volju i duhovni poziv, potvrda njihova služenja Bogu, Crkvi i narodu.

Nakon prigodnih pjesama Đule Milodanović a koje su pročitale Vedrana i Gordana Cvijin, jubilaricama je u ime župne zajednice čestitku uputio Lazar Cvijin, načelnik Pastoralnog vijeća župe. Potom su mladi u narodnoj nošnji darovali slavljenicama simbolične darove – cvijeće u obliku đerma ili brodice (s. Valerijani rodom je iz Zadra) te stolnjak s njihovim imenom i brojkom 50. Mons. Forgić je uputio čestitku u ime domaćeg župnika mons. dr. An-

drije Anišića koji je tada bio na odmoru. U ime slavljenica svima je na lijepo organiziranoj svečanosti zahvalila s. Eleonora.

Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem s. Silvane Milan uz orguljsku pratnju mr. Ervina Čelikovića, a psalam je pjevao Filip Čeliković.

Sestra Eleonora i sestra Valerijana su ovaj svoj zlatni jubilej redovništva proslavile i u rodnom mjestu svoje utemeljiteljice u Blatu na Korčuli na blagdana bl. Marije Propetog Isusa Petković 9. srpnja.

Neka Bog, po zagovoru bl. Marije Petković, blagoslovi slavljenice i nagradi ih svojim milostima za sve ono dobro koje su činile kroz sve te godine svoga vjernog služenja. /K. Č./

Naš ravnatelj na padernbornskoj proslavi

Na proslavi Dana padernbornske nadbiskupije, odnosno na Dan misija i Crkve u svijetu (Missions und Weltkirchtag), 23. srpnja, kada su prenesene moći zaštitnika nadbiskupije sv. Liboriusa iz Francuske u Padernborn, nazočio je i ravnatelj Paulinuma **mons. József Mioč**. Svečanu svetu misu je predvodio biskup **mons. Matthias König**, koji je inače odgovoran pri Biskupskoj konferenciji Njemačke za misije i za crkvu u svijetu.

Hodočašće u Doroslovo

Na blagdan Male Gospe, 8. rujna, u poznato marijansko svetište u Doroslovo hodočastili su i učenici gimnazije i sjemeništarci „Paulinum“. Najprije su posjetili Bunarić i kip Majke Božje, a zatim su neki sudjelovali na misi na hrvatskom, odnosno na njemačkom jeziku, a u 10 sati svi su bili

na svečanoj svetoj misi. Sv. misu i propovijed je predvodio i propovijedao **mons. dr. Gyula Márffy**, nadbiskup iz Veszpréma. Na toj svetoj misi paulinci i sjemeništarci aktivno su sudjelovali svojim čitanjima, asistiranjem i pjevanjem. Na kraju svete mise **preč. Árpád Verebélyi** je zahvalio rektoru „Paulinuma“, profesorima i sjemeništarcima što su hodočastili u ovo svetište.

Zaziv Duha Svetoga i početak nove školske godine

Zaziv Duha Svetoga paulinci su ove godine imali 2. rujna u sjemenišnoj kapeli sa svojim profesorima, roditeljima i gostima. Zaziv Duha Svetoga ili Veni Sancte bio je u okviru Službe Riječi, koju je predvodio ravnatelj gimnazije i sjemeništa **mons. József Mioč**. Nakon govora i molitve svi prisutni su

od srca zapjevali himan *Dođi, Duše Presveti*. Liturgiju Riječi glazbeno je uzveličao na orguljama **vlč. Dragan Muharem**. Ravnatelj škole je u programu nakon svete mise predstavio nove učenike, kojima je podijelio simbolični školski pribor.

Obnovljen je suteran Paulinuma

U zgradi „Paulinuma“ traje obnova, te su nakon obnovljene kapele, razreda, blagovaonice i nekih službenih prostorija na red došle i prostorije u suterenu gdje se nalaze učionice i zajedničke prostorije. Sada su ove prostorije obnovljene. Računarska dvorana, vježbaonice, glazbene prostorije, teretana, dvorana za stolni tenis i prostorija za ručni rad. Obnovu su omogućili donatori: švicarska fondacija Missions und Entwicklungshilfe i Ministarstvo pravde, uprave za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama iz Beograda, na čemu smo svi veoma zahvalni. Zahvalni smo i drugim dobročiniteljima koji, unatoč teškog materijalnog stanja, ipak misle na sjemenište i pomažu gimnaziju i sjemenište „Paulinum“.

Paulinci na susretu ministranata u Rimu

Na međunarodnom hodočašću ministranata u Rimu, u kolovozu ove godine, okupilo se više od dvanaest tisuća djece i mladih iz cijeloga svijeta. Iz naše biskupije na susretu je bilo pedeset ministranata, a iz Zrenjaninske biskupije sedamdeset. Glavni organizator susreta ministranata je bio **mons. László Német** koji je 4. kolovoza upriličio susret s papom Franjom. Na ovaj dan biskup Német je svetom ocu predstavio voditelje i odgovorne za ministrante iz pojedinih država i one koji su aktivno sudjelovali na Papinoj misi. Među ovim ministrantima su bili i neki paulinci. Prema protokolu, određeni ministranti su držali zastave pojedinih država a prije svete mise u povorci su nosili zastave Svetom Ocu. Zastavu Republike Srbije nosili su paulinci **Leon Tapai** i **Patrik Kralus**.

Dobar početak

Dragi katehete! Ovaj pozdrav svim vjeroučiteljima pišem prepuna lijepih dojmova: uoči trećeg Susreta prvopričesnika, a nakon prvog sata s ovogodišnjim prvacima. Kada to dopunim saznanjem da su se moji ovogodišnji krizmanici javili za sudjelovanje u emisiji na Radio Mariji, a također i podsjećanjem na to da mnogi žele biti animatori na susretima, radosni ugođaj, protkan velikom zahvalnošću Bogu i braći ljudima (osobito ostalim vjeroučiteljima!) je – potpun...

Jutros, kada sam došla pred učionicu za sat s prvacima, dočekalo me puuuno malenih, nasmiješenih lica. Dok u nevjerici smirujem srce oduševljeno zbog toliko novih vjeroučenika, prilaze mi učiteljice (također vjernice) nasmiješene i same začuđene velikim brojem djece koju su ove godine roditelji upisali na školski vjeronauk. Sat sam u trenu morala prilagoditi, jer sam očekivala tihu, stidljivu grupicu, a preda mnom je veselo, veliko društvo! Upoznavajući se (nikada unaprijed ne znaš kako te genijalno djeca mogu iznenaditi ☺), stižemo i do pitanja što ćemo učiti na školskom vjeronauku i onda – tko je Isus? Ručica u zraku: „To je čovjek s krilima“, na što se odmah javlja „pomoć prijatelja“: „Ne, to ti je anđeo!“ Povezujem njihove dosadašnje doživljaje i stečene pojmove u slobodnom stilu, vodeći računa da poznato dopunim, a ne odmah ispravljam pogrešno: „Jest, ti si mislila na anđele... Znaš, oni ti se stalno družu s Isusom i o

njima ćemo učiti, hvala ti što si ih spomenula...“. Još nisam dovršila rečenicu, a druga ručica u zraku: „Isus je Bog!“ Zadivljena, slušam dalje, druga iz klupe: „To je Bog Otac, Bog Sin i Duh Sveti“. Pohvaljujem djecu i zahvaljujem Bogu na kršćanskim roditeljima! Kažem: „Vidiš, taj Bog Sin je – Isus, je li?“ Mališ važno kima glavom. Kažem da ćemo o svima njima učiti, a već mi dvoje djece vade iz torbe figurice sv. Antuna (tko kaže da današnja djeca nose samo mobitele?), pa ih skupa gledamo i objašnjavamo da taj dobri svetac u ruci drži dijete Isusa. Koliko radosti na jednom satu! Asistentica jedne učenice mi prilazi pomoći da brže podijelim djeci papirne anđele koje im dajem, kad smo ih već spomenuli, kao i papiriće za obavijesti o radnoj bilježnici. Njen pogled, također zadivljen ovom djecom, također me potiče da proslavim Boga! Dok djeca boje, jedna djevojčica počinje pjevati o Isusu. Nakon sata, radost dijelim i s kolegom pravoslavnim vjeroučiteljem: i njemu i meni je drago zbog djece koja su nam povjerena da skupa s njima sve više upoznajemo Isusa, a radujemo se i suradnji. Na velikom odmoru, djeca mi mašu, prilaze, ponešto žele reći o satu ili tek onako: sve je to znak da je naš novi početak dobar! Dok dan završavam pripremama za susret prvopričesnika, molim u sebi da se potpuno izvrši volja Božja, a u to stiže e-mail jedne vjeroučiteljice: „Neka Otac Nebeski blagoslovi naš sutrašnji rad i sve sudionike sus-

reta, sebi na slavu, a nama na spas!“ Amen! Aleluja! Ništa bez molitve i zajedništva i onog najvažnijeg – ljubavi jednih za druge!

Imajući u vidu brojne teškoće našeg vremena, i one direktno vezane uz naš školski vjeronauk i one indirektno, koje pogađaju i djecu i njihove obitelji, priznajemo otvoreno da smo potpuno nemoćni, bez suradnje – suradnje s Bogom i s braćom. ALI! Ne bismo ni mogli biti vjeroučitelji da nismo, srcem punim ljubavi za Isusa, povjerovali u Njegove riječi: *To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabro budite – ja sam pobijedio svijet!* (Iv 16,33).

Vesna Huska

Molitva

(na početku školske godine i u drugim prigodama)

Gospodine Bože naš, ti si nam očitovao svoju ljubav i darovao nam milost da budemo tvoja djeca. U Kristu, svome Sinu, pokazao si nam uzor novoga čovjeka i preobrazio nas svojim uskrsnućem, da rastemo u mudrosti, dobi i milosti.

Oče svjetlosti, svojom blizinom prati i blagoslovi učenike i učitelje, (nastavnike, profesore) i sve djelatnike škole. Moćnom rukom štiti i jačaj sve članove odgojne zajednice i učini plodnima njihove napore, da novi naraštaji napreduju u stjecanju znanja i kršćanskih krjeposti.

Roditelje neprestano potiči na očitovanje ljubavi u odgovornosti za ljudski i vjernički rast svoje djece, a djeci otvori srce za prepoznavanje žrtve njihovih roditelja i svih koji se za njih brinu. Odgojiteljima udijeli strpljivost i brižnost u služenju mladima koji traže uzore i u usmjeravanju njihova života prema dobru.

Učini naše škole ozračjem ljepote zajedništva u kojemu će se i učenici i učitelji upućivati u istinu, slijediti vrijednosti Kristove žrtve i nepodijeljena srca prijanjati uz izvor vječne radosti.

A sve nas prožimaj svojim Duhom da se nesebično zalažemo za izgradnju kraljevstva nebeskoga, u zajedništvu civilizacije ljubavi, na hvalu i slavu tvoga imena. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

(<http://www.vjeronauk.hr>)

Bolest kao milost

U smirenom uzdanju, snaga je vaša

Bio sam više puta bolestan, ali ovako kao sada nikada. Više puta sam razmišljao kako bi to izgledalo da ja završim u bolnici. No, nikada nisam razmišljao da ću dospjeti u koronarnu jedinicu a još manje na Institut u Srijemskoj Kamenici. Ipak, sve se to dogodilo. Počelo je u petak, 21. kolovoza u ranim jutarnjim satima s jakim bolovima u predjelu srca. I tako dok nisam otišao u bolnicu sam, svojim autom oko deset sati i odmah zadržan na liječenju. Naravno da su me obuzimale različite misli i osjećaji. Prikopčan na infuziju koja je polako kapala u moje tijelo u tijeku dvadeset četiri sata i stalno priključen na razne „aparate“, uspio sam moliti časoslov. I baš tada sam naišao na tekst proroka Izaije: *Mir i obraćenje – spas vam je. U smirenom uzdanju, snaga je vaša. Ali vi ne htjedoste!* (Iz 30,15). Za razliku od onih koji u vrijeme proroka Izaije „ne htjedoste“, ja sam odmah izabrao da će mi rečenica: *U smirenu uzdanju, snaga je vaša* biti moto koji će stalno svijetliti preda mnom u bolnici. Po sakramentu ispovijedi obratio sam se, a po pričesti i bolesničkom pomazanju došao je duboki mir u moje srce, u moje biće. I tako u Subotici a kasnije i u Srijemskoj Kamenici. Ni sam nisam svjestan što se sve dogodilo kroz tih desetak dana, no činjenica je da sam živ i da sam dobro. Bogu hvala. Jučer sam na misi, u skladu s riječima sv. Jakova iz drugog čitanja: *Braćo moja ljubljena: Svaki dobar dar, svaki savršen poklon odozgor je, silazi od Oca svjetlila...* (Jak 1,17), posvjedočio da nakon svega i ja mogu reći da je bolest kojom me je pohodio „Otac svjetlila“ doista bio za mene dobar dar i savršen poklon odozgor. I hvala mu na tome. I hvala svim liječnicima i medicinskom osoblju koji su mi pomagali i na terapiji koju sam primao i uzimam. A nadasve hvala svima na

molitvama, na porukama podrške, ohrabrenja... Doista sam ganut. Bilo je i zanimljivih sms-poruka koje sam primio. Neka mi oprostite oni kojima nisam odgovorio jer ih je bilo jako puno. U jednoj poruci moji prijatelji iz Zagreba su mi napisali: *Komentirali smo vašu bolest: eto kad on sve radi srcem. Nije ni čudo da mu je srce stradalo. Volio bih, a mislim da sam se i trudio, u svom svećeništvu činiti tako da doista sve što radim, radim srcem. To jedino vrijedi. To jedino usređuje i druge obogaćuje. Molit ću Gospodina da u budućnosti to činim*

još više, još bolje. Nek strada srce od mesa, nije problem, al nek nikada – ni meni, ni nikome – ne strada ono važnije, duhovno srce. I kako netko dobro reče: *Čovjek se ne može osjećati čistim (a ja dodajem ni zdravim) ako iznutra nije čist. Ono što iznutra raduje, to sjaji na licu.* To divno iskustvo u budućnosti želim svim čitateljima Zvonika i sebi.

Još jednom hvala svima na molitvama i podršci. Neka Bog svima uzvрати svojim milostima koje donose mir i radost.

Evo čuda!

Prijemne dijagnoze – S. Kamenica, 26. 08.

- Angina pectoris non stabilis
- Infarctus myocardi transmurales independens sine complicationibus

Iz Otpusnog pisma:

Infarctus myocardi non-Q – v.s. spontana rekanalizacija. Aleluja!
 Nakon uobičajene neinvazivne dijagnostike, dana 28. 08. urađena je koronografija, nađen uredan luminogram epikardnih krvnih sudova.

Knjiga Mudrih izreka

(II. dio)

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

U uvodnom dijelu smo čuli zašto je u Sv. pismu nastala mudrosna literatura. Prva knjiga te vrste književnosti, knjiga Mudrih izreka, pripisana je Salomonu, ali svugdje osjećamo da zapravo govori Jahve, Bog. No, cilj nisu riječi, nego: *Čuvaj, Sine, riječi moje, i pohrani moje zapovijedi kod sebe... i bit ćeš živ* (7,1-2). Čitajući tekst, vidimo da poruka želi prožeti čovjekovu svagdašnjicu. Riječi su upućene mladiću, koji još nema iskustvo kako se gradi život. Mudrost se mora „utjeloviti“ u djelima osobe – jer čovjek ne živi po subjektivnim željama, idejama, ideologijama, po onome što sv. Pavao opisuje: *Sebi će gomilati učitelje da im golicaju uši, te će odvracati uši od istine...* (II. Tim 4,3-4) Život – u pravom smislu – proizlazi iz stvorenja. Život – duboko proživljen život – nije ono što primamo iz naše okoline, nego što mi sami dajemo iz svoga srca. Ako ne bi bilo ovako, onda bi bogati bili najbolji ljudi, jer sve mogu kupiti. No, njihova osoba – zbog posjedovanja mnogih stvari – ne postaje boljom, kvalitetnijom, čak suprotno... Knjiga Mudrih izreka pomaže malenom čovjeku da ima život u pravom smislu: *Bit ćeš živ – ako poznaješ Presvetog* (Izr 9,10b), *ako tražiš ljubav...* (Izr 17,9)

Vrlo je zanimljivo da ova knjiga govori i o materijalnim stvarima. Mudrom čovjeku je: *Dug život u desnoj ruci, a u lijevoj bogatstvo i čast* (3,16). Mogli bismo ovo pripisati ograničenim predodžbama Staroga zavjeta, jer su još mislili da čovjeka čeka podsvijet a ne nebo, i zato dobar mora primiti Božji blagoslov na zemlji. No, nije sasvim tako. Ako je stvorenju pred očima Presveti, i živi u ljubavi, tj. ima mudrost, onda nema napuštenih, isključenih, izrabljivanih i poniženih osoba. Svatko dobiva ne samo svoje pravo, nego i ono što traži plemenita ljudskost. Božja mudrost čini vjernika živim, a preko njega onu sredinu gdje dobar čovjek ostvaruje svoja djela. Jedinstvo u obitelji, među prijateljima, na radnom mjestu – mudrost Božja – sačuvat će svakoga od

propasti, jer mudar ne pita „Što ću dobiti iz ovoga svijeta?“ – nego – „Što ću dati njemu“. Knjiga Mudrih izreka vrlo detaljno opisuje što se to pojavljuje kao čarobni svijet pred mladićem (npr. 7,1-27), no pokazuje da ga sve to ne čini bogatom osobom, ne daje život nego vodi: *Dolje u odaje smrti* (7,27b). Bog uči čovjeka da se njegova vrednota nalazi u njegovom srcu: *Dražest je čovjeka u dobroti njegovoj* (Izr 19,22). Stvorenje se objektivno vrednuje ne po onome što posjeduje, nego po onome što jest njegovo biće: moral, vjera, radinost, kultura... Tko je netko: da li bogat ili siromašan, da li je živ ili mrtav? – jedino se može prosuditi po tome što daje svojim bližnjima, što daje iz svoga srca društvu gdje živi.

Vidimo da mudrost nije „znanje“ nego životni stav prema sebi i prema bližnjemu. Mudrost od Boga je praksa ne neka teorija. Ona je po biti ono što Isus kaže: *Pođite za mnom...* (Mk 1,17) i *Bit ćete živi*.

Knjiga Mudrih izreka ima pred očima okolnosti svagdašnjeg života, ali ona pokazuje da je u tim uvjetima čovjeku moguće živjeti u mudrosti, tj. pratiti Boga. Moguće je imati život, jer život je sama dobra osoba, njegova ljubav prema bližnjemu.

Knjiga Mudrih izreka ima pred očima okolnosti svagdašnjeg života, ali ona pokazuje da je u tim uvjetima čovjeku moguće živjeti u mudrosti, tj. pratiti Boga. Moguće je imati život, jer život je sama dobra osoba, njegova ljubav prema bližnjemu: *Obucite se dakle – vi koje Bog izabra, sveti i ljubljeni – u milosrdnu srdačnost, dobrotu, poniznost, krotkost, strpljivost!* (Kol 3,12) – *I bit ćeš živ*. Još važnije! Drugi će živjeti po vjerniku, jer će shvatiti da imaju uvjete postati bogatim, samo treba slijediti Isusa.

Gore spomenuta knjiga je dobila današnji oblik u V.-IV. stoljeću pr. Kr.

Hebreji su u ovo vrijeme živjeli u velikim previranjima svjetskih događaja, sami otišli u babilonsko sužanjstvo, a poslije povratka naišli na anarhične prilike u vlastitoj zemlji. Ništa nije bilo sigurno u životu malenoga čovjeka, nije znao što ga čeka sutradan, sljedeći tjedan... Jedno je znao: ako poznaje Presvetog (Izr 9,10b) i ako

traži ljubav (Izr 17,9) – *Bit ćeš živ!* Po knjizi Mudrih izreka Bog i danas pruža princip života, još i više. Događaju se u svagdašnjici teške stvari: nezaposlenost, bolest, napuštenost, tragedije i smrt... Katolik u svim ovim okolnostima jedno zna: *Tko... vjeruje u me, neće umrijeti nikada!* (Iv 11,26). Imamo pred očima ne samo svece, nego „obične“ ljude našega naroda, koji u svim teškoćama samo o tome razmišljaju što će dati ovome svijetu. I kada daju svoju ljubav, onda raste nutarnje iskustvo: „Živ sam“ – jer Isus živi u njihovom srcu.

Posvećeni život nije izolirana i rubna stvarnost, nego se tiče cijele Crkve (VC 3)

Piše: o. mr. Mato Miloš, OCD

Zadnjih decenija vodile su se među teolozima i egzegetama mnoge rasprave o naravi posvećenog života, koje su na žalost često puta bile puste i jalove. Biskupska Sinoda, održana u srpnju 1985. u Rimu, davala je često nejasne i neočekivane izjave o posvećenom životu, kako je Crkva u početku postojala bez osoba posvećenog života, pa može i danas. Kao odgovor na takva razmišljanja, sveti otac Ivan Pavao II. je na Blagovijest 25. ožujka 1986. izdao Apopstolsku pobudnicu *Vita consecrata* (posvećeni život). Sveti Otac je progovorio jasno s pogledom u budućnost posvećenog života, ističući ljepotu i važnost posvećenog života u poslanju Crkve. Sadašnji papa Franjo se upravo nadovezuje na te misli (VC) u svojoj poruci Godine posvećenog života. To je veliki dar posvećenim osobama, događaj Godine, da se redovničko posvećenje živi radosno i zanosno.

Promotrimo Pobudnicu sv. oca Ivana Pavla II. *Posvećeni život*, na koju se papa Franjo također poziva u Godini posvećenog života. Posvećeni život je *samo srce Crkve*, on je *sastavni dio života Crkve* (VC 3,4). Crkva ne bi bila Crkva Kristova ako u njoj ne bi cvao posvećeni život. Posvećeni život je kroz povijest Crkve doživljavao svoje *teške trenutke*, u kojima su neke redovničke zajednice u nekim mjesnim Crkvama bile dovedene u opasnost, a neke su čak nestale. *Različite poteškoće, koje proizlaze iz smanjenja osoblja i inicijativa, ne smiju ni na koji način utjecati na to da se izgubi pouzdanje u evanđeosku snagu posvećenog života koji će uvijek biti aktualan i djelatan u Crkvi* (VC 63). Sveta Terezija Avilska, čiju 500. godišnjicu rođenja komemoriramo, još je u 16. stoljeću izjavila: *Što bi bilo od svijeta, kad ne bi bilo redovnika?* Papina Pobudnica odgovara. *Na stranu površna vrednovanja o funkcionalnosti, posve-*

ćeni život je važan upravo po svom preobilju dragovoljnosti i ljubavi, i to tim više što se svijet izlaže opasnosti da bude ugušen u viru prolaznoga. Bez toga konkretnog znaka, ljubav koja oživljuje cijelu Crkvu izložila bi se opasnosti da se ohladi, da spasonosni paradoks Evanđelja otupi, da se „sol“ vjere rastopi u svijetu koji je u fazi posvijetovnjačenja. Život Crkve i samo društvo trebaju osobe sposobne posvetiti se Bogu i drugima radi ljubavi Božje (VC105).

Crkva se ne može odreći posvećenoga života zato što posvećeni život izražava njezinu duboku *zaručničku bit*. U posvećenom životu Crkva nalazi novi polet i snagu za naviještanje Evanđelja cijelom svijetu. Crkvi i svijetu je potreban netko tko će predstaviti očinsko Božje lice i majčinsko lice Crkve. Potrebni su oni koji *će staviti na kocku svoj vlastiti život da bi drugi imali život i nadu. Crkvi su nužne posvećene osobe koje bi se, još prije nego se obvežu na služenje jednoj ili drugoj ple-*

vijedati, nego veliku povijest koju treba izgraditi! Gledajte u budućnost, u koju vas šalje Duh da s vama učini još velikih stvari (VC110).

Sjetimo se te povijesti. Zapadno monaštvo je nastalo upravo na razvalinama Rimskog Carstva i nadolaska barbarskih naroda. U vrijeme krize svijeta. Tada je sv. Benedikt s nekoliko muževa u Subiacu odlučio osnovati monašku zajednicu. Kada se činilo da ljudska povijest nikamo ne vodi, Benedikt je osnovao zajednicu ljudi čiji život nije imao nikakva drugog smisla nego ukazati na svršetak nečega što mora završiti i rađanja novoga što će tek nastati za izgradnju kraljevstva Božjega. S pravom možemo reći da nas posvećeni život jača u življenju i otkrivanju suvremene krize Crkve i svijeta. Posvećene osobe već sada, u pustinji ovoga svijeta obznanjuju: Gospodin života dolazi dati novi oblik našem životu. U tom smislu, kako kaže papa Franjo, redovnički život jest i mora biti proročki, jer

Posvećeni život je samo srce Crkve, on je sastavni dio života Crkve (VC 3,4). Crkva ne bi bila Crkva Kristova ako u njoj ne bi cvao posvećeni život.

menitoj stvari, dopustile preobraziti milošću Božjom i potpuno prilagodile Evanđelju (VC 105). Pobudnica, dakle, ističe bit i poslanje posvećenog života, koji ima svoj izvor u Presvetom Trojstvu, svoj uzor u Utjelovljenju Božje Riječi, svoje nenadoknadivo i nužno poslanje u životu Crkve. Sveti papa Ivan Pavao II., a s njim i papa Franjo, dovikuju posvećenim osobama: *Vi nemate samo slavnu povijest koje se treba sjećati i koju treba pripo-*

prorok je onaj koji gleda u budućnost i predstavlja ju u sadašnjosti. Promatrajući sadašnje gospodarsko stanje kod nas i u svijetu koje se sve više pogoršava, kada se kraljevstvo Božje čini daljim nego ikad, redovnici i redovnice upravo sada mogu i trebaju imati svoju ulogu kako u Crkvi tako i u društvu u kojemu živimo. Zato se traže osobe duboke molitve. Mistici koji vjeruju u pravdu i mir.

Susret redovnica, redovnika i Bogu posvećenih osoba u Somboru

Susret redovnika, redovnica, Bogu posvećenih laika i laika povezanih s redovničkim zajednicama preko svjetovnih redova i bratstava, u povodu proslave Godine posvećenog života, održan je 16. rujna u Somboru, u karmelićanskom samostanu, gdje se nalazi i grob sluge o. Stantića. Organizator susreta bio je mons. Stanislav Hočevar, beogradski nadbiskup i metropolita, u zajedništvu s ostalim biskupima iz Srbije.

Euharistijsko slavlje u crkvi Majke Božje Karmelske u Somboru predvodio je apostolski nuncij u Republici Srbiji nadbiskup mons. Orlando Antonini. U koncelebraciji su sudjelovali beogradski nadbiskup i metropolita Stanislav Hočevar, potpredsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, zatim zrenjaninski biskup László Németh, tajnik MBK-a, subotički biskup Ivan Pénzes, srijemski biskup Đuro Gašparović, egzarh Đuro Džudžar, tajnik apostolske nuncijature u Beogradu mons. Janoš Blachowiak, provincijal HKP-a sv. o. Josipa Srećko Rimac, OCD, te oko trideset svećenika-redovnika.

Prije početka same svete mise riječ dobrodošlice okupljenima te predvoditelju misnoga slavlja uputili su provincijal Srećko Rimac i beogradski nadbiskup

mons. Stanislav Hočevar. U homiliji, nuncij Orlando Antonini istaknuo je kako uvijek moramo imati na umu dvije dimenzije poziva na posvećeni život: osobno ostvarenje poziva i obvezu svjedočiti ga drugima. *S Bogom se hodi samo kad se ostavi sve ostalo: Isus na vrlo snažan način govori: Dođe li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik! (Lk 14, 26)*, istaknuo je propovjednik, dodajući da taj Gospodinov poziv nije skok u prazno, nije put koji vodi u mrak, jer potrebno je pouzdati se u Gospodinovo vodstvo, treba strpljenja, poniznosti, prepustiti se volji Gospodnjoj. *Predragi, kao Abrahamovi sinovi i kćeri, kao narod vjere koji je izišao iz krila Abrahamova, kao nasljednici Abrahamove vjere i obećanja koja je on primio od Gospodina, također i mi kršćani, a ponajviše redovnici i redovnice, imamo zadaću prihvatiti Gospodinov poziv i napustiti sebe same i naše zemaljske stvari, i na savršen način započeti slijediti Gospodina prema obećanoj novoj zemlji, misleći više na druge nego na same sebe, znajući da svaki Božji dar postaje učinkovit samo ako se podijeli s drugima. Zato redovnici i redovnice imaju veliku čast i zadaću: živjeti i biti za druge vidljivim znakom Božje volje u ovome svijetu. Predragi, ovo je želja koju vam za samu vašu radost ostavljam na kraju svoje misije u Srbiji kao Papin predstavnik, moleći, upravo kako to čini papa Franjo, da molite za*

mene, zaključio je mons. Antonini. Nakon blagoslova, svi okupljeni pomolili su se na grobu sluge Božjega o. Gerarda Stantića, moleći molitvu za njegovo proglašenje blaženim.

Pjevanjem je euharistijsko slavlje animirao Muški ekumenski zbor pod ravnanjem Bratislava Prokića i uz orguljsku pratnju Marije Družijanić, te flaute Daliborke Malenić, a uz potporu Ministarstva pravde – Uprave za suradnju s Crkvama i vjerskim zajednicama. Neposredno prije mise održana su dva predavanja kojima je slušatelje animirao don Aleksandar Kovačević, nadbiskupov tajnik. O temi „Sv. Terezija i mi danas“ govorio je mr. o. Srećko Rimac, OCD, a o temi „Sluga Božji Gerard Stantić – bogatstvo naše mjesne Crkve“ govorio je mr. o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator. Nakon objeda za koji se, kao i za cjelokupno gostoprimstvo, pobrinuo prior karmelićanskog samostana o. Stjepan Vidak, ukazala se prigoda za upoznavanje raznih družba, i to prvenstveno kroz riječi njihovih članova i članica koji djeluju u Srbiji. Susret je završen glazbenim i scenskim prikazom života i rada sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, sa željom svih sudionika da se u Srbiji pokrene posebna internet-ska stranica za redovnike.

Don Aleksandar Kovačević

Prvi broj biskupijskog lista *Nada*

Početak srpnja izašao je prvi broj informativno-pastoralnog lista *Nada* na 62 stranice, koji izdaje Srijemska biskupija. List će izlaziti tromjesečno u 5000 primjeraka i dijelit će se vjernicima besplatno.

Glavna i odgovorna urednica je **Ana Hodak**, dipl. theol., a članovi uredništva su vlč. **Marko Paradžik**, vlč. **Nikica Bošnjaković**, doc. dr. sc. **Ivica Čatić**, preč. **Marko Kljajić** i **Tomislav Mađarević**. Prema riječima glavne urednice, inicijator ovog lista je vlč. **Nikica Bošnjaković**, a svoje iskustvo je u njega ugradila i **Ivana Andrić Penava**, rodnom Srijemica koja sada živi u Zagrebu. Grafička urednica je **Mara Presli** iz Vašice.

O samoj ideji i značaju lista za Srijem, glavna urednica Ana Hodak je rekla za *Hrvatsku riječ*: *Subotička biskupija ima svoj list „Zvonik“, pa smo i mi u Srijemu željeli nešto tako pokrenuti. Ponajprije kako bi naši vjernici imali nešto svoje gdje će čitati vijesti iz svoje biskupije i vidjeti rezultate svoga rada po župama. Mislim da je ovaj list bio jako potreban i da je jako značajan. Ideja je da se pokaže da je crkva u Srijemu vrlo živa, da vjernici ovdje žive svoju vjeru i da se mogu izraziti na jedan takav način.*

Srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** je u svojoj uvodnoj riječi napisao: *Novopokrenuto glasilo u funkciji je osnaživanja te nade i jačeg povezivanja vjernika Srijemske biskupije. Naša biskupija je do sada imala internetsku stranicu (www.srijembiskupija.rs) a od sada će imati i svoj list koji će biti dostupan svakoj katoličkoj obitelji u Srijemu, starima i mladima, u čijem raznolikom sadržaju svatko može pronaći nešto za sebe.*

Kao i svaki drugi list, tako i naš ima uredničko vijeće. Međutim, to ne znači da nije potrebno uključiti se u suradnju. Zato vas pozivam sve, svećenike, redovnike i vjernike laike, da ubuduće date svoj doprinos i odazovete se pozivu za suradnju, a što stoji i u odlukama Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske: „Župna zajednica treba imati svog redovitog dopisnika, koji je ujedno i kontakt osoba za komunikaciju sa sredstvima društvenog pripočavanja, bilo crkvenih, bilo svjetovnih, a osobito s Biskupijskim tiskovnim uredom“.

Po zagovoru Blažene Djevice Marije i svetog Dimitrija, đakona i mučenika, molim Božji blagoslov za projekt u koji smo ušli, za one koji su u njemu do sada vrijedno radili i za sve one koji

će se u buduću u njega uključiti, neka bude na dobro Crkve u Srijemu.

Zv

Stotinu djece u VIII. Etno kampu

Ovogodišnji, VIII. Etno kamp Hrvatske čitaonice, vjerojatno najdraži događaj za djecu osnovnoškolske dobi koja nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, okupio je u tjednu pred početak škole stotinu djece. Oni su pet dana (24.-28. 08.) radili u različitim kreativnim radionicama, pjevali, plesali, glumili, kuhali, igrali se...

U jednodnevnom izletu „kampovci“ su posjetili Žednik, odnosno salaš obitelji **Mirka Čipaka** gdje su vidjeli što sve sadrži jedno seosko gazdinstvo, a posebnu su draž dale seoske dječje igre. Radionice u kampu bile su brojne, za svakoga po nešto. U kreativno-manualnim radionicama djeca su izrađivala čardake od slamčica, zmajeve, oslikavali su staklenke, ukrašavali razne posude i predmete salvetama (decoupage

tehnikom), pravili su ukrasne kutijice i vrećice za rođendanske darove, mnogi su sebi izradili pernicu za školu, a naravno izrađivao se i nakit od krpica, plastičnih boca, silikona, cirkončića i drugih materijala. Sve je to izloženo na završnoj priredbi kada su se sudionici kampa predstavili svojim roditeljima, rodbini i prijateljima.

Tijekom kampa održana je i duhovna radionica, a duhovne pjesme učili su „kampovce“ **Anita** i **Nikola** iz *Proroka*. I ove je godine bila sveta misa a predvodio ju je vlč. **Dragan Muharem**. Veliko je zanimanje bilo za kuharsku radionicu u kojoj su ove godine kuhali „baratfile“.

Zbog velikog broja djece kamp je i ove godine održan u dvorištu župe svetog Roka, a djeca su tih dana srcem molila za ozdravljenje svoga župnika **Andrije** koji je bio bolestan. I Bogu hvala, župnik je ozdravio i kamp je bio još jedan veliki događaj u životu ove djece. /Zv/

Blago Bašić iz Sombora na neobičnom hodočašću

Blago Bašić (71) iz Sombora, krenuo je 17. kolovoza na neobično hodočašće u trajanju od 15 dana s motorom Tomosom od 49 kubika, automatik, starim 30 godina. Ovo mu je bilo već jubilarno putovanje – 10 godina kako putuje, ali i najdulje.

Razlog putovanja je Međugorje. Prvi puta je išao iz muke, a onda mu se to sviđjelo pa je prešlo u zadovoljstvo. Blago je prošao kroz sljedeće gradove: Osijek, Našice, Slavonska Požega, Pakrac, Petrinja, Glina, Sisak, Karlovac, Senj, Zadar, Šibenik, Karlobag, Split, Vrgorac, Međugorje, Čapljina, Neum, Metković, Dubrovnik, Trebinje, Nikšić, Žabljak, Prijepolje, Nova Varoš, Priboj na Limu, Zlatibor, Užice, Divčibare, Valjevo, Šabac, Ruma, Novi Sad, Odžaci, Sombor. Ova ruta je bila okolo, jer je prije bilo neugodnosti tijekom putovanja kroz Bosnu. Blago je prešao ukupno 2000 km.

Blago kaže da je usput stekao jako puno prijatelja. Ljudi su mu bili na raspolaganju. *Cijelo vrijeme je Gospodin bio uz mene* – tvrdi Bašić. Tijekom putovanja bilo je sitnijih kvarova,

ali su mu ljudi bili na usluzi. Najljepše mu je bilo u Međugorju.

Putovanje je trajalo 15 dana, samo dva dana je spavao na ulici, a ostalo je spavao po obiteljima i samo jednom morao je platiti prenoćište. Svugdje gdje je išao, nagovijestao je da je Bog s njim i da mu On pomaže. Planira opet ići za Međugorje, ako ga zdravlje posluži. No, volio bi da s njim na put krenu i supruga kao i ostali članovi obitelji. /J. J./

RADIO MARIJA

Kričanski
u vašoj kući!

Slušajte i pomozite Radio Mariji

Radio Marija je jedini katolički radio u našoj zemlji. Budući da svjetska obitelj Radio Marije iz Italije nije više u mogućnosti pomagati nam financijski, lijepo vas molimo i potičemo da poduprte hrvatsku redakciju Radio Marije Srbije i to molitvom i novčano. Nemojmo dozvoliti da ostanemo bez Radio Marije! Što je više slušatelja, bit će i više milosti i blagoslova. Više dobročinitelja i donatora lakše će spasiti Radio Mariju od gašenja ili smanjenja slušanosti. Hvala svima na pomoći i podršci. No, jedno je sigurno – pomoći i podrške će biti više ako bude više slušatelja. Stoga i sve čitatelje *Zvonika* potičemo da nas slušaju. Radio koji se ne sluša ne treba ni postojati. Usvojite i vi naš slogan „Radio Marija – moj radio“! Hvala!

Posjetite nas u našem studiju
u Subotici, Matije Gupca 10.

Zatražite pismeno, telefonom ili e-mailom pisane materijale, obavijesti, programsku shemu kao i druge promidžbene sadržaje.

Registrirani slušatelj Radio Marije možete postati i telefonskim putem. Samo pozovite: **(024/600-099; 063/385-260** ili SMS-porukom na isti broj, kao i e-mailom: **radiomarija.srbija@yahoo.com**. Hvala svima koji će nas ubuduće slušati i pomagati nam. Neka draga Gospa, kraljica Radio Marije, izmoli svim dobročiniteljima našega radija posebni Božji blagoslov.

Novčani prilog možete dati u studiju ili uplatiti na naš tekući račun:

UDRUŽENJE MARIJA, Matije Gupca 10, Subotica.
Broj računa: 160-324873-16.

Hvala biskupima na podršci

Na svojoj sjednici održanoj u Subotici, 18. rujna 2015. godine katolički biskupi Srbije, kako stoji u priopćenju, zatražit će od nadležnih vlasti R. Srbije za Radio Mariju Srbije nacionalnu ili regionalnu frekvenciju. Hvala biskupima na podršci. Pozivamo i sve čitatelji *Zvonika* da mole na tu nakanu. S nacionalnom frekvencijom Radio Marija bi se mogla slušati u čitavoj našoj državi a s regionalnom na čitavom području Vojvodine.

Hrvatska redakcija Radio Marije Srbije

Uredila: *Katarina Čeliković*

Dobro smo počeli

Svaki posao treba početi molitvom. Tako su me učili roditelji u mom djetinjstvu. Vjerujem da i vas koji ovo čitate, ali i svu djecu koja su upisala vjeronauk u školi, isto uče i roditelji i vjeroučitelji i župnici. Jer, sve na ovom svijetu stvorio je Bog. Naš Otac nebeski. Stoga je važno dan započeti molitvom zahvale za novi dan, ali i molbom za blagoslov koji će pratiti sve ono što tijekom dana radimo. Ako tako činimo, naš će život biti lijep, na korist nama i onima s kojima živimo. Stoga, dragi Zvončići, kao što ste započeli školsku i vjeronaučnu godinu Zavivom Duha Svetoga na misi, tako se i tijekom dana obratite molitvom našem Ocu. Evo dviju molitvica koje su veoma korisne. A s vama zahvaljuje na svim milostima i moli za blagoslov i

Vaša Zvončica

Molitva prije rada

Molim Te, Gospodine, djela moja svojom milošću preteci i svojom pomoću prati, da se svaka moja molitva i rad uvijek s Tobom započne i da se s Tobom dovrši. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva prije učenja

Gospodine Isuse, blagoslovi ovo moje učenje, učini ga korisnim i velikim, sjedini ga s radom svih onih koji se trude. Neka moj radni stol bude poput oltara, moje učenje žrtva, a moj napor i umor neka se sjedine s naporima svega svijeta i s tvojom mukom na križu, da bi donijeli obilat rod. Amen.

Susret prvopričesnika u Tavankutu

Treću godinu za redom, vjeroučitelji iz Subotice i okolice organiziraju susret prvopričesnika za djecu 4. razreda koji su Prvu pričest primili prošle školske godine. Ovaj susret zamišljen je kao podsjećanje na milosti i darove koje su primili ovim Sakramentom, te kao poticaj da se uključe u život svoje župne zajednice.

Ove godine susret je održan 19. rujna, a naš domaćin je bila župa Srca Isusova u Tavankutu i OŠ „Matija Gubec“, koja nam je nesebično ustupila svoje učionice za radionice. Na susret je došlo oko 110 prvopričesnika iz Subotice, Starog Žednika, Đurđina, Bajmaka i Male Bosne. Program se odvijao u pet radionica: Tko je Isus, 10 Božjih zapovijedi, Molitva i dvije glazbeno rekreativne radionice. Nakon predviđenih radionica, slavili smo zajedničku Svetu misu u župnoj crkvi, nakon čega smo se okrijepili ručkom, malo se igrali i onda veseli i zadovoljni pošli svojim kućama.

Od srca hvala župniku **Franji Ivankoviću** koji je za sve sudionike skupa osigurao ručak i užinu, te nam nesebično otvorio vrata svoje crkve i župnog doma. Hvala i **vlač. Draganu Muharemu** na poučnoj propovijedi i tamburašima koji su, predvođeni vjeroučiteljicom **Anom Čavrgov**, svirali na misi. Hvala ravnateljici škole **Stanislavi Stantić Prčić** i svim župnicima koji su financijski podržali ovaj susret. Hvala i svim vjeroučiteljima na nesebičnom trudu i radu.

Jelena Zečević

Blagoslov školskih torba u Aleksandrovu

Prvog rujna ponovno se oglasilo školsko zvono koje je označilo završetak ljetnih praznika, a početak nove školske godine. Trinaest dana nakon toga želimo i mi u našoj crkvi započeti novu vjeronaučnu godinu i zazvati pomoć Duha Svetoga. Ovim riječima je župnik **mons. Slavko Večerin** započeo propovijed na svečanoj svetoj misi 13. rujna u župi Marije Majke Crkve, kada su se okupila djeca sa svojim školskim torbama radi blagoslova. U propovijedi je bilo istaknuto da u rastu djece i mladih osobitu ulogu imaju roditelji, vjeroučitelji, odgojitelji i svećenici, koji su pozvani pratiti intelektualni, duhovni, vjerski i moralni rast. Zatim kako je njihova zadaća poticati djecu i mlade da se okupljaju na vjeronaučnim susretima i liturgijskim sastancima; te da proučavaju sve što nas Crkva uči o čovjeku, obitelji, sakramentima. Župnik je potaknuo i prisu-

tne učenike da se ne umaraju činiti dobro i da pokazuju svima da imaju puno razloga za vjerovati, nadati se i radovati se životu, da im vjera pomaže naći odgovore na brojna pitanja i probleme koje život sa sobom donosi. Osim nasmijanih lica djece svetu Misu je krasilo i pjevanje župnog zbora.

Aleksandra Miler

Misa zaziva Duha Svetoga

Početak školske i vjeronaučne godine obilježili smo 12. rujna tradicionalnom Svetom misom zaziva Duha Svetoga u subotičkoj katedrali. Na ovu Svetu misu došla su djeca iz vrtića, učenici iz svih osnovnih i srednjih škola iz Subotice i okolice, a i ove godine je za one iz udaljenih mjesta bio organiziran besplatan prijevoz.

Svetu misu slavio je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, dok je pjevanje predvodio dječji zbor „Zlatni klasovi“ pod ravnanjem kantora **Miroslava Stantića**.

Ovo je deseti, jubilarni put kako se organizira sveta misa za početak školske godine. Misu je osmislio Organizacijski odbor Festivala bunjevački pisama na čelu s **dr. Markom Senteom**, a prvi put je bila organizirana 27. rujna 2006. u katedrali uz pomoć i razumijevanje katedralnog župnika. Već sljedeće godine svetoj misi pridružili su se svećenici gradskih i prigradskih župa uz svesrdnu potporu našeg biskupa **dr. Ivana Pénzesa**, a materijalnu pomoć u organizaciji autobusa godinama nam pružaju grad Subotica i Hrvatsko nacionalno. Svima od srca zahvaljujemo.

Ove godine učenici su kao prigodni dar dobili bilježnicu koja na naslovnoj strani ispod naslova *Moja vjeronaučna bilježnica 2015./2016.* ima lik Crne Gospe. Na pozadini bilježnice nalazi se fotografija sa svete mise, a unutra je još i jedan samoljepljivi papir s 10 poticajnih misli.

J. Zečević

Uredila: *Larisa Skenderović*

Mladi

Veliki događaji

250

Dragi mladi! Iza nas je 250 brojeva *Zvonika*! No, još se jedan događaj zbio. Stigla nam je jesen. Žuto godišnje doba. Pripremamo se duhovno za zornice i advent. Iako nam se čini da je Božić daleko, baš i nije. Za manje od 100 dana slavimo najradosniji blagdan. No, vratimo se na početak. *Zvonik* nam slavi još jedan jubilej. Iza nas su brojne stranice mladih, tekstovi, brojni mladi koji danas u *Zvoniku* uređuju neke druge stranice. Iza nas su i brojni urednici mladih koji su sada odrasli ljudi, a neki od njih već imaju svoje obitelji. Velike stvari su iza nas, ali nas puno toga još očekuje. Uključujemo se u rad *Zvonika*! Ovim putem pozivam sve mlade koje žele pisati ili su nadareni. Slobodno se javite i mi ćemo vas uključiti u rad. Srdačno vas očekujemo! Počela je nova školska godina i pozivamo sve mlade da se uključe u rad mladih i dolaze na vjeronauk. Druženje i dobra predavanja su zajamčena! Veliki događaji i nove radne pobjede nas očekuju!

Larisa

Vjeronauk za mlade

U župi sv. Roka 5. rujna održan je prvi vjeronauk za mlade u novoj vjeronaučnoj i školskoj godini. Na prvom vjeronauku smo se upoznavali, družili i igrali se kako bismo međusobno lakše zblížili. Pridružili su nam se i novi članovi, ovogodišnji krizmanici koji su se odlično uklopili. S nama je bio i vlč. **Dra-**

gan Muharem, jedan od naših najboljih predavača. Okupilo se pedesetak mladih. Animatori su pozdravili sve mlade i pozvali ih da se okupe u što većem broju kako bi slušali kvalitetna predavanja i kako bi se družili.

Na drugom vjeronauku 12. rujna također u Keru, imali smo malo drukčiji program. Predavač je bio vlč. **Dragan** s temom „Ne morate biti vjernici“. Imali smo i dodatni program. Naime, **Dario Marton** nam je predstavio i govorio nešto više o Radio Mariji.

Mladi

Misa mladih

Misa mladih, kao i svakog prvog petka u mjesecu održana je 3. rujna u crkvi Isusa Radnika u Đurđinu. Nakon svete mise naši domaćini priredili su nam čašćenje. Sljedeća misa mladih će se održati 2. listopada u 20 sati u Maloj Bosni u crkvi Presvetog Trojstva. Srdačno vam očekujemo!

Mladi

Obavijesti

2. 10. 2015. – Misa mladih
u Maloj Bosni u crkvi Presvetoga Trojstva
u 20 sati

Emisija za mlade na Radio Mariji
– srijedom od 21,30 sati

Dođite na vjeronauk u župi sv. Roka u Keru
– nedjeljom od 18,30 sati

Očima djeteta

Nemoj me otjerati.
 Nemoj me vrijeđati.
 Nemoj me udarati.
 Nemoj me ponižavati.
 Nemoj da patim zbog tvog ponašanja.
 Nemoj da te gledam dok mi mamu udaraš.
 Nemoj da te gledam dok piješ.
 Nemoj mi reći da sam nesposoban.
 Nemoj me ignorirati.
 Nemoj me odbacivati.
 Kada ne radim ništa posebno, pohvali me.
 Kada uradim nešto kako treba, reci mi bravo.
 Kada sam tužan, pruži mi utjehu.
 Kada ti imam nešto za reći, poslušaj me.
 Kada se ne slažemo, nemoj biti grub.
 Kada nešto ne umijem, pokaži mi kako.
 Kada sam uplašen, razumij moj strah.
 Kada radim nešto novo, budi uz mene.
 Kada nešto ne razumijem, objasni mi.
 Kada padnem, pogledaj moju modricu.
 Kada se krijem, pronađi me.
 Kada zaplačem, nasmij me.
 Kada sebe ne cijenim, otvori mi oči i vjeruj u mene.
 Pokaži da me voliš.
 Reci nije to ništa, proći će.
 Reci bravo, zagri me.
 Reci da si ponosan na mene.
 Reci kako sam dobro dijete.
 Reci kako sam hrabar.
 Reci da brineš za mene.

Budi mi drug, ali prije svega budi mi pravi roditelj i moj učitelj. Reci mi, učini neke stvari za mene, jer su mi one potrebne. U jednom trenutku, kada tvoju blizinu izgubim, ove stvari živjet će u meni. Neću biti više dijete, bit ću zrela duša i odrastao čovjek. Jedino što će ostati u meni jest to dijete, sigurno i željeno, sa zdravim i pravim principima prema svijetu. Poteškoće ću svladavati, jer ću vjerovati da mogu, a samo zato što si ti prvi vjerovao u mene.

Mnoga djeca pate zbog lošeg primjera ponašanja svojih roditelja. Nekad je to maltretiranje, a nekad samo zapostavljanje i izostavljanje dobrog poticaja. Kako god bilo, roditelji, potrudite se da im kažete prave stvari u trenucima kada je to njima doista potrebno. Učinite to za svoju djecu, da i ona jednoga dana znaju isto to činiti za svoju.

Danijela Nuspl

Iskrenost

Kršćanin treba težiti ka tomu da bude iskren. Da uvijek govori istinu, ukazuje na nepravdu, loše stvari. Iskrenost je i Bogu i ljudima draga.

S Bogom je najbitnije ostvariti dobar odnos. Odnos pun iskrenosti i pouzdanja. Njemu ništa ne možemo sakriti. Zato Mu otvorimo svoje srce i iskreno Mu recimo sve. Recimo Mu svoje radosti, boli, nedoumice, brige, grijehe. Ako ga iskreno zamolimo za pomoć – pružit će nam je. Tješit će nas kada smo tužni, pomoći da donesemo prave odluke kada

smo u nedoumicama. Uz naše iskreno pokajanje očistit će nam dušu i oprostiti grijehe. Radovat će se s nama našim uspjesima. Najljepše je kada sve podijelimo s Njim.

Budimo iskreni i u svojim djelima i vjeri. Ne budimo licemjeri. Ne pretvarajmo se da smo nešto što nismo. Mi ljudi često glumimo kako bismo se dopali drugima. Radimo za same sebe. Sve činimo da drugi vide naša dobra djela, da vide da smo uzorni kršćani. Jesmo li doista takvi? Isus je rekao: *Pazite da svoje pravednosti ne činite pred ljudima da vas oni vide!* (Mt 6,1-6). Savjetuje nas da milostinju dajemo u skrovitosti, da molimo u skrovitosti, da postimo u skrovitosti.

Prema prijateljima uvijek budimo iskreni. Otvoreno im recimo kada nam nešto smeta. Ukažimo im na pogreške. Pravi prijatelj će cijeniti što se trudimo „otvoriti mu oči“ i usmjeriti ga na pravi put.

Isto tako, i u ljubavi je bitna iskrenost. U vezi ili braku iskrenost se posebno cijeni. Iskren i otvoren odnos je kvalitetan odnos.

Zato – ne pretvarajmo se, ne budimo licemjeri. Kao što sam rekla – iskrenost je draga i Bogu i ljudima. Ljudi će nas više cijeniti, imat će više povjerenja, pouzdanja u nas ako smo iskreni. I ne glumimo – Bog vidi sve, našu nutrinu i što radimo u skrovitosti. Budimo skromni, maleni i jednostavni u očima ljudi, a veliki u Božjim očima!

Jelena Pinter

Nadi svoje mjesto među zvijezdama

Dobro, ne baš među zvijezdama nego u crkvi. Sve više se govori o tomu da je sve manje mladih u crkvama i da su previše zatvoreni za suradnju. Žive svoj buntovnički život i nemaju vremena za svoju vjeru, odlazak na misu, vjeronauk, volontiranje... Dok sam bila mlađa, često sam se pitala što ja radim tamo. Išla sam redovito svake nedjelje, ali nisam se baš pronalazila u svemu tomu. Samo sam sjedila, slušala propovijed i ništa se nije događalo. Događa li se to i vama? ☺ Preuzmite stvar u svoje ruke! Crkva vas treba. Kao čitače, pjevače, ministrante, spremače. U njoj se ima što raditi. Uključite se u rad s djecom, pomozite na župi. Budite inicijatori, pokušajte napraviti neke projekte, skupite mlade, družite se. Ovo su samo neki od primjera. No, do ovoga svega dug je put. I nemojte klonuti duhom ako vam se netko bude smijao ili ako netko ne prihvaća to što vi radite. Ni Isus nije bio prihvaćen. Morao se dokazati. Svakako za vas je prvi korak doći u crkvu. Promotriti situaciju, razgovarati s mladima. Organizirati rasporede čitača, uključiti se u probe za pjevače. Najvažnije je da vi uradite prvi korak. Naravno, ne može se svatko u sve uključiti. Ako si aktivni čitač, to je dovoljno da imaš svoje mjesto u zajednici i crkvi. Organizirajte uređenje župnog dvorišta, takva akcija će vam pomoći da se bolje osjećate i da budete prihvaćeni. Nitko od vas ne traži da sagradite novu crkvu i u nju uložite ne znam koliko materijalnih sredstava. Sa-

ma inicijativa i rad od srca pomaže svima oko vas i tada ćete naći svoje mjesto. Bit ćete sretniji i zadovoljniji svojim mjestom i rado ćete dolaziti na misu i hraniti svoju vjeru. Budite zahvalni Bogu na svojim darovima koje upotrebljavate. Molite Isusa da vam da snage i pameti. Radosno surađujete s ljudima oko sebe! Pjesmom i smijehom rastjerujte nervozu! Pokušajte naći odgovor na sva moguća pitanja i nedoumice. Radite srcem i slušajte Božji glas! Mjesto vas već čeka... ☺ Na posao!

Larisa Skenderović

Sreća drugih u tvojim je rukama

Na ovome svijetu neću vječno trčati uokolo.
Između vječnosti prije moga rođenja
i vječnosti poslije moje smrti
imam točno ovo moje vrijeme,
da parkiram na ovome malom planetu.
Imam svoj parkometar.
Kazaljku ne mogu vratiti unatrag.
U svoj sat ne mogu ubaciti novac
ni dopustiti da ide dalje.
Vrijeme moga parkiranja je
neumoljivo ograničeno.
Moj život je kao moje ime,
koje upisujem u morski pijesak,
povjetarac, i sve odnese.
Što sada? Ne biti žalostan, nego pokušati
parkirati na suncu,
ne u osinjaku briga.
Dan učiniti lijepim.
Biti oduševljen svjetlom, ljubavlju,
dobrim ljudima i dobrim stvarima.
Biti srdačan i spreman pomoći starima,
koji znaju da je njihov parkometar istekao,

bolesnima, onima s posebnim potrebama,
prevarenima i mnogim unesrećenima
koji više nisu našli mjesta na suncu.
Njima i svim ljudima oko mene
učiniti dan lijepim.
Više zapravo i nije potrebno
da bih sam bio sretan.
Parkirati na suncu
i pustiti neka se parkometar vrti.
Otvori se kao cvijet na suncu.
Postani kao dijete: jednostavan, spontan, veseo.
Ne budi bure prepuno problema.
Ta ti se možeš i nasmijati.
Pokušaj svaki dan iznova voljeti ljude
koji su oko tebe.
Pokušaj u tišini
liječiti rane ljudi
koji plaču i koji su očajni,
makar svoju patnju skrivali iza ljubazne maske.
Daruj nešto ljubavi i onima
koji su premalo voljeni.
Sreća drugih ljudi
leži u tvojim rukama.

Phil Bosmans

Stani pred Boga i diši punim plućima

Moli Isusa da ti pomogne kako bi rastao u svemu tome i da shvatiš da ti je dovoljna Isusova ljubav koju primaš od njega kroz ljude i da ne trebaš kupovati ljubav pokušavajući se svidjeti drugim ljudima.

Budi svjestan da je Bog sada ovdje. Pokušaj umiriti svoje srce i svoje misli, zauzeti položaj koji ti najviše odgovara. Budi svjestan da si se pričestio i pričestila i da nosiš Isusa u sebi, da ga ne trebaš tražiti u nekim daljinama. Isus je tu samo za tebe i želi te dodirnuti ovoga trenutka.

U miru svoga srca pokušaj se sjetiti tko si i otkud si, kamo ideš, kamo ide tvoj život, što je važno za tebe na ovoj zemlji, u ovom životu koji je prolazan, koji nije beskrajan. Jesi li živio život danas ili si bio ovisan o brigama, poslovima, ljudima, strahovima koje nosiš u svome srcu?

Nemoj zaboraviti da si proizašao iz Božje ruke. Bog te je stvorio, ali on te iznova stvara, obnavlja, izgrađuje. Bog je sada tu. Zato se sada zagledaj Isusu u oči, ostani tako nekoliko trenutaka gledajući njegovo lice i vidjet ćeš da u Isusovu pogledu nema osude, nego samo sućut i ljubav, milosrđe prema tebi, prema čovjeku. Tako ćeš osjetiti njegovu blizinu i prisutnost koja ostaje u tebi.

Reci sada Isusu sve ono što te ranilo, što te uznemirilo. Reci mu ako imaš grižnju savjesti, zbog čega, čega se bojiš. Ako je grijeh u pitanju, Isus te ne želi suditi! Prema tome, grižnja savjesti ne dolazi od Boga, nego od Zloga i znak je pakla koji te želi samljeti, a Isus te želi osloboditi.

Zato moli Isusa da te izliječi, da te ispuni svojim duhom, osobito one prostore u kojima je bio grijeh. Moli Isusa da preuzme situaciju nad tvojim strahovima i svime onime što te uznemirava.

Sada pođi u duhu onima koji su te povrijedili i reci im da im opraštaš, da sud predaješ Bogu.

Ako si ti nekoga povrijedio, reci:

Oprosti mi! Žao mi je što sam to učinio, što sam ti nanio bol i ranu!

Ako želiš za nekoga moliti, ako želiš pomoći nekome tko je u krizi, u boli, u mucu, moli Isusa i za njega, za njegovu muku. I gledaj Isusa u duhu kako liječi i tebe i tu osobu. Sada zazovi Božji blagoslov na ljude za koje moliš, i sve brige i nemire predaj svome Isusu. I u duhu ga motri: motri ga i budi siguran da večeras mirno možeš zaspati.

Sada zahvali Isusu za ovaj dan, za cijelu ovu godinu. Zahvali Isusu za cijeli svoj život, ma kakav on bio. Koliko ti god život izgledao katastrofičan, ipak zahvali! Stavi svoju budućnost pod Isusovu zaštitu i svu svoju brigu povjeri njemu jer se on brine za nas, on se brine za tebe.

Pogledaj sada jesi li zadovoljan svojim životom, prošlim danima i prošlim godinama. Želiš li nešto promijeniti, opominje li te srce? Kaže li u tebi savjest išta? Postoji li u tvome

srcu neka čežnja da budeš drukčiji, bolji? Sve to daj svome Isusu.

Vodi li te tvoje srce da budeš bolji i drukčiji, da se drukčije moliš, da obnoviš svoju vjeru, ljubav i nadu, da više zavoliš svoje ukućane: svoju majku, svoga oca, svoga supruga, svoju suprugu, braću i sestre? Moli Isusa da ti ulije ljubav u tvoje srce da više zavoliš ljude i da puno više cijeniš sebe, da imaš poštovanja prema samome sebi, da upoznaš svoje dostojanstvo.

Moli Isusa da ti pomogne kako bi rastao u svemu tome i da shvatiš da ti je dovoljna Isusova ljubav koju primaš od njega kroz ljude i da ne trebaš kupovati ljubav pokušavajući se svidjeti drugim ljudima. Bog želi da budeš dostojanstven, da budeš veličan, jer Bog je u tebi i hram si Duha Svetoga. Zato samo naprijed, hrabro sa svojim Bogom! On će sve voditi!

Rujni rujan...

Dragi čitatelji! Izvršno je vrijeme za vožnju biciklom – tko ga ima i može voziti. Podsjećamo vas da ovo „zdravo“ prijevozno sredstvo – zdravo za vaše tijelo, može biti i za dušu (ako usput molite, pjevujete lijepe pjesme ili uživate u raskošnim bojama), a naravno – i za prirodu.

Ovo spominjanje bicikla nas je podsjetilo na jednu životnu situaciju: prijatelji su nam se povjerali kako teško, tjeskobno i u strahu od budućnosti žive. Takav život slični vožnji bicikla po „truckavom“ putu: ako se prilikom vožnje od straha ukočiš i prejako stiskaš volan, osjetit ćeš svaku neravninu, pa i najmanji udarac. Ako se, pak, opustiš, vožnja će i usprkos lošem terenu biti lakša: oslonac neće biti samo tvoja snaga, već snaga Onoga na koga se svi trebamo oslanjati, Onoga koji sve vodi „jakom rukom i ispruženom mišicom“ (Pnz 4,34). Uz ovu malu usporedbu duhovnog života i vožnje biciklom, srdačno vas pozdravljamo pozdravom u rujnim bojama jeseni! (**Ivh**)

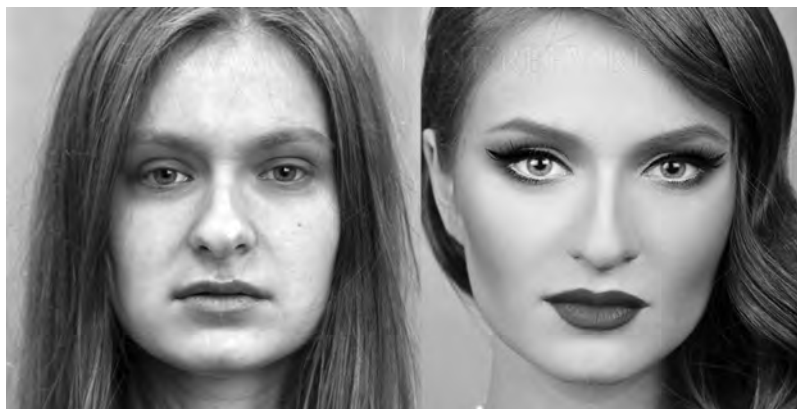
10 đavlovih zamki

Peta i šesta zamka

Dok sami sebe ispitujemo i dok smo svjesni što objektivno i moralno nije u redu, do tada smo sigurni da naša savjest nije obmanuta onim što nam đavao servira. Peta i šesta zamka su usko povezane s profanim i danas globalnim iskrivljenim shvaćanjem moralnosti i slobode.

Zamka br. 5 – PA ŠTO ONDA

Relativizam je najveći prikriveni neprijatelj vjernika. Sve što se postavi kao relativno, znači da se ne može niti pozvati na nešto bitno, važno. U relativizmu postoji samo široko bezličje jer sve je nebitno, sve se može i ne mora. I tako objektivna (ne)istina postaje nečija subjektivna stvarnost ili način života. No, jednostavnije je reći da kada želimo sebe opravdati, nakon nečijeg prozivanja i želje da nas optuži ili se zgrozi nad nekim našim postupkom ili riječima, naš je najčešći odgovor – pa što onda! Tad još uglavnom prebacimo krivnju na nekoga drugoga ili na tu osobu koja nam se obraća. Kad netko učini nešto moralno neprihvatljivo, a društveno prihvatljivo, mi najčešće odgovorimo – pa što onda! – i nadovežemo svoju tezu koja samo u očima sebičnih i mlakih ljudi „drži vodu“.

A kakve to ima veze s đavlom? Nije li to stvar osobnog mišljenja?! Kako moje „Pa što onda“ ima veze s đavlovim zamkama?! Dok na ovo pitanje pokušavam natipkati odgovor, moram samo upozoriti da je đavao spletkar, te da je on onaj koji daje vrlo razumne i logične razloge zašto da u nešto vjeruješ ili ne vjeruješ, zašto da nešto činiš ili ne činiš, pa se tako dolazi do današnjeg vremena gdje slobodu svatko tumači na svoj način i svačija sloboda koliko god suluda bila i u kojoj se činile gadosti i neprirodnosti, postaje nešto, ne samo društveno, nego sad već i globalno prihvatljivo. Zato nam služi nauk Crkve koji nam odgovara na pitanje zašto taj

„Pa što onda“ ne drži vodu, i zašto je on zapravo izlika za činjenje bilo čega bilo gdje! To nije Isusov Duh, jer Isus nije činio što mu se sviđjelo, „otkantao“ kog je htio, nametnuo nešto – ne, on je vršio ono što se Bogu Ocu sviđjelo, bio uz one koje je Bog Otac želio i nije priječio tuđu slobodu, ali je itekako ukazivao da sloboda ima svoje granice...

Zamka br. 6 – NISAM VRIJEDAN

Čovjek je stvoren malo manjim od anđela. Bog je čovjeka zamislio kao onoga koji će Ga slaviti, proslavljati, koji će biti s Njim! Bog je svaku stanicu tvoga bića prvo poljubio, a potom rekao: Budi! Problem današnjih mladih i svih onih koji nisu više mladi, a potratili su svoj život u gluposti, u razvratnosti ili su ostali bez ikoga, ičega, svi oni misle da nisu dovoljno vrijedni, lijepi, važni! Ima naravno i mladih i „starih“ koji su svjesni svoje istine i imaju dozu samopouzdanja i samopoštovanja, no sve je veći broj ljudi koji se ne

vole takvi kakvi jesu, te se koriste kozmetikom, raznim odjevnim predmetima, dijetama, prehranom i slično, samo da bi se osjećali bolje u vlastitoj koži. Ovdje neću ulaziti u ono što je zdravstveno bolje ili ne, već ću se osvrnuti na osjećaj manje vrijednosti koji hara svijetom kao pošast, pa imamo mase ljudi koji

se trajno osjećaju ugroženi i moraju imati nadmoć nad bilo kim, da bi oni zadovoljili svoju potrebu za samopoštovanjem, no to je laž! A znamo tko je otac laži!

E, a gdje je sada tu đavao?! On je onaj koji ti govori da nisi vrijedan, da nisi Boga dostojan, da si propalica, da si ružan. On je onaj koji stavlja u tvoju glavu slike onoga što bi trebao biti, a Bog je onaj koji želi da otkriješ ono što ti jesi. Đavao je onaj koji ti daje primjere preko malih ekrana, medija i trgovine, što znači biti savršen, a Bog je onaj kojemu ne trebaš prvo staviti šminku da bi Mu se sviđio. Kad pogledaš to savršenstvo iza reklama, to su dvije stvari: prvo – bolesne

osobe s poremećajem prehrane, najčešće živčanim slomovima iza sebe i trajnim gnušanjem nad samima sobom, a drugo – to su osobe čije su fotografije itekako retuširane, „fotošopirane“!

I tako se opet vraćamo na „oca laži“, jer ono što se predstavlja kao savršeno, ne postoji kao takvo, a još manje osjećaj zadovoljstva nad samim sobom u tome. Danas se sve što je takvo kakvo je stvoreno, pokušava mijenjati, pa imamo plastične operacije nosa, usta, obrva, čeonih kostiju, grudi, i kojekakvih umetaka u tijelo da bismo se osjećali dobro u svojoj koži, a sve je to bijeg od vlastite istine i prihvaćanja sebe onakvima kakvi jesmo – a to je Božja volja za mene: da

se pogledaš u ogledalu bez ikakvih preinaka, šminke i popravaka i da se takav zavoliš!

Bog je za tebe zamislio nešto bolje: tvoja vrijednost u Božjim očima ne zavisi od tvog truda oko vanjske ili unutarnje ljepote, makar je unutarnja ljepota važan dio do zrelosti, no, ključno je da ti otkriješ da si ljubljen, voljen, vrijedan – baš takav kakav jesi, jer samo tako i tada možeš slobodna srca darivati se drugima, biti za druge, živjeti čineći dobro, a to je Evanđelje, to je ono što „crni“ ne želi da ti činiš... Zato često zazivaj Gospodina i moli Ga da ti udijeli milost osobnog vrednovanja, bez precjenjivanja ili podcjenjivanja! Amen.

(Izvor: kristocentrik.wordpress.com)

Male mudrosti

Dobra poruka

Jedna je učiteljica zamolila svoje učenike da na papiru napišu imena svih drugih učenika u razredu i da ostave malo mjesta kraj svakog imena. Tada je rekla učenicima da razmisle što je najljepše što mogu reći o svojim razrednim drugovima, te da to napišu kraj svakog imena. Cijeli sat je potrajalo dok su svi bili gotovi, a prije izlaska iz razreda, papire su predali učiteljici. Preko vikenda, učiteljica je napisala svako ime učenika na jedan list papira i navela sve lijepe primjedbe koje su učenici napisali o svakom pojedinačno. U ponedjeljak je svakom učeniku dala papir s njegovim imenom. Ubrzo su se svi smijeli. „Zaista?“, čuli su se šapati... „Nisam imao pojma da nekom nešto značim!“ te: „Nisam znala da se tako sviđam drugima“ – bili su komentari. Liste se kasnije nisu više spominjale. Učiteljica nije znala jesu li učenici diskutirali o tome međusobno ili sa svojim roditeljima, ali to i nije bilo važno. Vježba je ispunila svoj cilj. Učenici su bili sretni i sobom i drugima. Godinama kasnije je jedan od učenika poginuo u Vijetnamu i učiteljica je otišla na njegov pogreb. Crkva je bila prepuna njegovih prijatelja. Jedan za drugim, oni koju su poznavali mladića, prilazili su kovčegu kako bi mu odali posljednju počast. Učiteljica je prišla posljednja. Dok je tamo stajala, jedan od vojnika koji je nosio kovčeg pitao ju je: „Jeste li vi Markova učiteljica iz matematike?“ Kimmula je potvrdno gla-

vom. Tada je rekao: „Mark je vrlo često pričao o vama.“ Nakon pogreba, skupila se većina Markovih prijatelja iz razreda. Markovi roditelji su također bili tamo i nestrpljivo su čekali da razgovaraju s učiteljicom. „Htjeli bismo vam nešto pokazati“, rekao je otac i izvukao novčanik. „Ovo su pronašli kad je Mark poginuo. Vjerujemo da ćete to prepoznati.“ Iz novčanika je izvukao vrlo istrošeni komad papira, koji je očito bio slijepljen, mnogo puta savijan i rastvaran. Učiteljica je bez gledanja znala da je to papir s lijepim riječima Markovih razrednih drugova. „Htjeli bismo vam zaista zahvaliti što ste to napravili“, rekla je majka. „Kao što možete vidjeti, Mark je ovo vrlo cijenio.“ Svi bivši učenici su se skupili oko učiteljice. Charlie se nasmiješio i rekao: „Ja svoju listu također još imam. U najgornjoj je ladici mog radnog stola.“ Chuckova žena je rekla, „Chuck me zamolio da listu zalijepim u naš vjenčani album.“ „I ja svoju još uvijek imam“, rekla je Marilyn. „U mom dnevniku je.“ Vicki je izvukla svoj rokovnik i pokazala svima svoju istrošenu listu. „Uvijek ju nosim sa sobom“, rekla je Vicki i primijetila: „Vjerujem da smo svi sačuvali liste.“ Učiteljica je bila toliko dirnuta da je morala sjesti i zaplakati. Zaplakala je za Markom i zbog svih njegovih prijatelja koji ga više neće vidjeti.

U zajedničkom životu s ljudima često zaboravljamo da će svaki život jednog dana završiti i da nikada ne znamo kada će taj dan biti. Zbog toga bismo osobama koje volimo i o njima brinemo trebali reći da su nam nešto posebno i važno. Recimo im to prije no što bude kasno. (**Nepoznatí autor**)

Tema za razmišljanje

Djeca su kod nas...

Djeca su kod nas odavno zaboravljena vrijednost. Ona su još samo teret. Opterećuju novčanik, stoje vremena, otežavaju karijeru u zvanju, traže odricanja, zadaju brige. A zaboravlja se neprocjenjiva vrijednost novoga ljudskog života,

koju nije moguće izjednačiti ni sa svim novcem svijeta, tu neopisivu životnu radost koju djeca zrače i bez predumišljaja darivaju.

Izgledi jednoga djeteta ne ovise u prvome redu o materijalnome blagostanju ili o razini izobrazbe. Životni izgledi i izgledi za sreću svakoga djeteta ovise o kvaliteti oca i majke, o kvaliteti ljubavi koju dijete doživljava od prvoga trenutka. U nas su djeca najčešće ili na neodgovoran način razmažena ili zanemarena. U nas djeca nisu sigurna ni u majčinoj utrobi – signal upozorenja da je, unatoč svim lijepim govorenjima i raspravljanjima, odnos našega društva prema djetetu bolentan.

Veliki, vratite se natrag djetetu!

Veliki, načinite mjesta za dijete!

Veliki, radujte se djetetu!

Proces očovječenja započinje u ljubavi dvoje ljudi, koja budi novoga čovjeka. Svaki čovjek koji dolazi na svijet ima neotuđivo pravo na oca i majku, pravo na dom, pravo na ljubav, pravo na ljudsku toplinu, pravo na zaštićenost. Jedino u sigurnoj zaštićenosti kod ljudi koji se vole, može se ljudski razvijati.

(**Phil Bosmans**)

Subotički ophodi (procesije)

Piše: Stjepan Beretić

Na blagdan Svijećnice je ophod išao oko postaja križnoga puta po kalvariji koja je bila na trgu. Istim je putem išao i ophod na Cvjetnicu. Dan prije Cvjetnice vjernici bi pripravili grančice i ostavili ih u kapelu svetoga Roka. Na Cvjetnicu je ophod krenuo upravo iz kapele svetoga Roka. Vjernici su nosili grančice dan prije pripravljene u ophodu istim putem kao i na Svijećnicu, da bi ih tako prema propisima crkve vjernici u procesiji donijeli u crkvu.

Osim spomenutih ophoda bile su još procesije i svake mlade nedjelje. U toj se procesiji nosio Presveti Oltarski sakrament.

Bio je vrlo lijepo posjećen i ophod na Veliki petak.

Na blagdan svetoga Marka se u Szent Máriji održavala procesija s blagoslovom žita. Ta bi procesija išla kroz grad do prvih oranica. Održavala se procesija i za prosne dane i to ovim redom: prvi dan je procesija išla do križa koji je bio podignut u Segedinskim vinogradima. Drugi je dan procesija išla do kapele svetoga Roka, gdje je svečanu pjevanu svetu misu služio jedan redovnik. Treći dan je procesija išla na Kalvariju.

Tijelovska je procesija bila dvostruka procesija. Najprije se slavila na svetkovinu Tijelova, a drugi put se slavila u nedjelju koja bi pala u osminu svetkovine. Prvi put je bila svečana propovijed na dalmatinskom jeziku, a drugi put na mađarskom jeziku.

Osim gore spomenutih ophoda držala se procesija na svetkovinu svetoga Mihovila, na blagdan serafskoga svetoga Franje, na blagdan svetoga Antuna kao i na blagdan Blažene Djevice Marije od Anđela.

U to se vrijeme već spominju hodočasnički ophodi vjernika iz Szent Márije. Tako zapisnik kanonskoga pohoda iz 1767. godine spominje hodočašće koje je išlo u Hajoš u nedjelju koja pada u osminu blagdana svetoga Ivana Nepomukog. O Duhovima je hodočašće vodilo na Jud (Mária Gyúd), udaljen od Szent Márije 13 milja. Na tim je hodočašćima sudjelovalo jako puno vjernika iz Szent Márije (populi numerosissimi).

17. § Materijalno stanje župe Szent Márije

Budući da župa u Szent Máriji nije ustanovljena sukladno propisima kanonskoga prava, župa nije raspolagala niti s nadarbinom niti s odgovarajućim kapitalom. Župničke dužnosti su obavljali sinovi svetoga Franje, koji su sebe, svoj samostan i crkvu izdržavali dragovoljnim darovima vjernika ili tako što su išli prositi po kućama. Gradska blagajna već dulje vrijeme nije davala ništa za izdržavanje župe. Redovnici nisu ubirali nikakve prihode ni kroz uzimanje štolarinske pristojbe, nego kad su vjernici tražili kakvu uslugu od svećenika, nagradili bi ga obično darom u naravi – kao što je pšenica, kukuruz, brašno, tvrdi ili mladi sir, putar, živina, marama, platno, kudeljia i slično.

Takvo nagrađivanje svećenika svjedoči s jedne strane o tome da je narod bio siromašan, a s druge strane i ta okolnost da narod nije mogao prodati svoje proizvode. Kasnije se dogodila promjena. Sve se više množilo stanovništvo grada, pa je grad morao otvarati škole, čije je vođenje grad povjeravao franjevcima, pa je grad trebao sve više učitelja. Pokazalo se da milostinja prikupljena na bilo koji način nije bila dostatna za izdržavanje redovnika. Uostalom nije priličilo da se grad za svoje duhovne radnike stara kao da su prosjaci.

I u ovom gradu je bilo obvezatno primjenjivati onu točku zbirke nadbiskupskih naredbi prema kojoj su stanovnici dužni plaćati lukno. Međutim, redovnici nikada nisu uvažavali tu odredbu. Zbog toga ih je, kako smo već spomenuli, nadbiskup Battyány i prekoravao te je naredio da su i vjernici Szent Márije, u smislu te odredbe, dužni izdržavati svoje svećenike, tj. da uplaćuju lukno. Ni ta naredba nije provedena, pa se plaćanje lukna u ovom gradu nikada nije udomaćilo.

Ipak redovnike tada već nije moglo ostaviti bez plaće, zato je na osnovu zajedničkog dogovora gradska vlast, počevši od 1751. godine, izglasala da će na ime plaće za obavljanje svećeničke dužnosti redovnicima iz gradske

blagajne isplaćivati dvije stotine forinti, dok je prije toga za poučavanje djece grad izdvajao 100 forinti. Tako je od tada grad redovnicima isplaćivao već po 300 forinti.

Oranice ni sjenokoše u to vrijeme redovnici još nisu dobili, ali zapisnik kanonskoga pohoda iz 1767. godine već spominje livadu od 282 četvorna hvata na Vanteleku koju je grad tako dao na korištenje redovnicima da su oni o svom trošku trebali pokositi livadu, a grad bi im platio dovoz. Grad im je davao i 25 hvati drveta za loženje. I to im je grad o svom trošku dostavljao. Redovnici su osim toga o svom trošku kupili još toliko drveta. I to im je grad svojom odlukom davao dovoziti. Osim svega toga grad je samostanu davao i 20 centi mesa. To je bila prva stalna plaća franjevcima u Szent Máriji.

Daljnji izvor prihoda za redovnike je predstavljala štolarinska naknada, koju je za cijelu nadbiskupiju proglasio kao obvezatnu nadbiskup Patačić. Župa se u Szent Máriji ni toga nije baš pridržavala, pa se zato što se tiče štolarinske pristojbe kroz 20 godina može uočiti višestruka razlika u odnosu na druge župe.

U najstarijem pregledu pristojbi nalazimo sljedeće podatke: za sprovođenje odraslih, ako se svim zvonima zvonilo, trebalo je župi platiti 2 forinte, za pokojničku svetu misu 1 forint. Za sprovod djeteta je trebalo platiti 26,5 denara. Pristojba za krštenje je također bila 26,5 denara. Rodilja bi za uvod trebala platiti 7 denara, ali obično bi tu štolarinsku pristojbu zamijenili s nekoliko jaja ili jednim kolačem, koji je u Szent Máriji bio poznat pod imenom „pogača“.

Štolarinska pristojba 1751. godine je bila sljedeća: za krštenje se plaćao jedan marijaš (groš s likom Blažene Djevice Marije), za uvod se plaćao jedan petak. Za vjenčanje bi mještani plaćali jedan imerij (carski talir), dok su vjernici u okolici plaćali dva. Za matične izvratke ili druge svjedodžbe se naplaćivalo po jedan forint.

/Prijevod Tormásijeve knjige/

Sedamdeseta obljetnica smrti vlč. Baltazara Bolte Agatića

Lemeška Kalvarija bila je središte obilježavanja sedamdesete obljetnice smrti vlč. Baltazara Bolte Agatića u predvečerje ponedjeljka, 31. kolovoza u organizaciji lemeške rimokatoličke crkvene zajednice, po idejnom programu Željka Zelića. U kapeli Blažene Djevice Marije, posrednice milosti, na lemeškoj kalvariji koju je Agatić gradio pune četiri godine za svoje službe u Lemešu, dvojezičnu svetu spomen misu zadušnicu prikazao je katedralni župnik iz Subotice, mons. Stjepan Beretić, a ministrirao je Bogdan Rudinski, mladi bogoslov.

Kao dobar poznavatelj lika i djela vlč. Agatića te lokalne povijesti, poslije misne žrtve koju je prvi puta ovom prigodom prikazao u Lemešu, predslavitelj euharistije vlč. Beretić približio je nazočnim Lemešanima životopis onoga koji već dugo i jedini slovi za župnika koji je ostavio nešto monumentalno iza sebe svojoj župnoj zajednici. Vlč. Beretić je svoje izlaganje potkrijepio mnogobrojnim povijesnim činjenicama i umjetnički ga prožeo svakodnevnim događajima iz prošlosti. Dotaknuo se mnogobrojnih lemeških župnika, primjera iz susjednih i udaljenih župa, a opet sve u službi osnovnog motiva kojim je posjetio Lemeš. Na temelju iznesenog dalo se zaključiti da je vlč. Agatić bio iznimno sposoban i plodan.

Po završetku izlaganja uslijedile su glazbene minute i nastup vokalnog ansambla „Musica Viva“ koji je za ovu prigodu izveo duhovne kanon skladbe na latinskom, njemačkom i engleskom jeziku u pratnji klavijatura, violine i acapella. Događaj je okrunjen projekcijom fotografija iz zbirke **Ivana Horvata**. Po riječima lemeškog fotografizničara, a ovoga puta i autora kratkog sentimentalnog uratka, cilj mu je bio prikazati ulogu i značaj Kalvarije u svakodnevnom životu Lemešana, kako od samih početaka tako i kroz vrijeme i sada već dulju povijest postojanja kapele. U smiraj nostalgичnog dana 31. kolovoza Lemešani su molili za pokoj vječni pred spomen pločom vlč. Agatića podignutom 2012., za 100. obljetnicu njegova dolaska u Lemeš.

Osim što je gradio Kalvariju, vlč. Agatić bio je jedan od inicijatora gradnje lemeške ljekovite kupke i tako je ostao zapamćen kao veliki vizionar i čovjek širokih pogleda za svoje vrijeme, koji je od Lemeša htio napraviti prvenstveno veliko prošteništa kao duhovni centar Bačke za spas duša a uz to pokrenuti i ljekovite toplice za tjelesnu okrijepu. Po odlasku iz sela ostao je veliki dug u crkvenoj kasi jer je novac za izgradnju kapele posuđivao od susjednih župa i općinskih kasa a svoj udio u toplicama je prodao kako bi ipak završio izgradnju kapele čiji tornjevi su

ostali manjih razmjera uslijed nedostatka novca i dan danas bez zvona.

Vlč. Baltazar Bolto Agatić rođen je 28. prosinca 1872. u Vancagi, sjevernoj gradskoj četvrti današnje Baje. Gimnaziju je pohađao osam godina po tadašnjem prosvjetnom planu od 1870. do 1878. u Baji i u Kiskunhalasu. Potom je četiri godine od 1892. do 1896. studirao teologiju u Kalači gdje je i zaređen za svećenika na blagdan Rođenja Ivana Krstitelja 24. lipnja 1896. Službu kapelana obnašao je u Gari, Sonti, Čonoplji i Somboru a 1911. postaje upravitelem lemeške župe da bi već godinu dana kasnije, 1912. bio imenovan lemeškim župnikom. Služba somborskog dekana dodijeljena mu je 1918. Odlaskom iz Lemeša postaje kratko upravitelj župe u Doroslovu 1938., zatim 1940. službuje u Kupusini a 1941. je duhovni pomoćnik župnika u rodnom mjestu paradoksalno dok i dalje obnaša dužnost somborskog dekana. Baltazar Bolto Agatić preminuo je 31. kolovoza 1945. u Baji. /**Željko Zelić**/

In memoriam

Jela Kujundžić rođ. Merković

(1925.-2014.)

Prije godinu dana, 1. listopada 2014. godine, napustila nas je naša draga majka. Duboko uvjereni da je sada kod Gospodina, molimo se da joj bude milostiv jer je živjela po volji Božjoj, šireći nesebično ljubav i dobrotu oko sebe.

Sveta misa za našu dragu majku bit će u nedjelju 18. listopada u 9 sati u crkvi sv. Roka u Keru.

Oplakuju i mole za njenu dušu

njeni najmiliji

Dvije strane izbjegličke krize – kršćanska i društveno-politička

Piše: Željka Zelić

Čini se kako nema medija, bilo tiskanog bilo elektroničkog koji svakodnevno ne prenosi različite informacije vezane za izbjegličku krizu koja posljednjih mjeseci potresa Europu. Ne čudi stoga da je i tema ovoga broja *Zvonika* također posvećena toj gorućoj temi. I dok je dio javnosti naklonjen izbjeglicama (poneki čak na granici patetičnosti), a dio je etiketiran kao fašistički i ksenofobičan, čini kako je prava mjera negdje između a to znači pristupiti ovom problemu uzimajući u obzir prošlost (povijesne okolnosti), sadašnjost (političke datosti) i budućnost kao sinergiju prošlosti i sadašnjosti. Dakle, ovaj problem ne trebamo promatrati isključivo kao društveno-političko pitanje, kako ga obrađuje većina današnjih medija koji pri tom formiraju javno mnijenje, već moramo okrenuti i drugu stranu medalje, pa čak i izreći ono što većina današnjih mainstream medija i nevladinih udruga prešućuje pa se uglavnom pozivaju na ljudska prava i na njima utemeljene deklaracije koje su donijeli Ujedinjeni narodi, a koje sukladno tomu vrijede za sve.

S opće ljudske i moralne strane, ali i sa strane socijalnoga nauka Katoličke crkve i kršćanstva općenito, u izbjegličkoj krizi trebamo djelovati po načelima suosjećanja, solidarnosti i tolerancije, a što u svjetlu Isusovih riječi ili pak priče o milosrdnom Samaritancu znači pomoći onomu tko je u nevolji, nahraniti gladnoga, odjenuti bosa i dati krov nad glavnom beskućniku. Na to vjernike katolike poziva i papa Franjo. Kada je riječ o izbjeglicama, čini se da im naša financijska potpora i nije od presudne važnosti, već nešto puno teže, a to je život u mirnim područjima, budući da dolaze iz ratom zahvaćenih područja. Dakle, naše milosrđe u ovom slučaju nije upitno, međutim, smijemo li tom problemu pristupiti samo jednostrano, zanemarujući pri tom kršćanske temelje Europe, koji se u posljednje vrijeme u medijima i izvan njih rijetko spominju. Smijemo li dopustiti da za izvjesni broj godina, sukladno politici koju godinama na globalnoj političkoj sceni diktiraju u prvom redu SAD, ali dobrim dijelom i Velika Britanija i Francuska (najprije poticanjem rata u područjima iz kojih iz-

bjeglice pristižu a onda s već javno iznesenim pretpostavkama i o financiranju militantnih islamističkih organizacija), a koja za osnovni cilj ima slabljenje Europe, u istoj toj Europi postanemo manjina (s obzirom na lošu demografsku sliku u većini zemalja). Na taj način silom bismo bili primorani prihvaćati one vrijednosti koje su nespojive s vrijednostima koje nasljeđuju kršćani i propagira kršćanstvo i na kojima je, na koncu, utemeljena Europa. Poznato je da je suživot ljudi različitih vjerskih, kulturnih, političkih i društvenih usmjerenja moguć samo ukoliko su oni koji se nastanjuju na neki teritorij spremni prihvatiti vrijednosti većine, ne pokušavajući silom nametnuti svoje običaje i vrijednosti, a sve u sjeni manjinskih i ljudskih prava.

Neki će u svemu ovom vidjeti samo još jednu teoriju zavjere, ali potrebno je glasno i hrabro izreći ono o čemu se malo govori, da je sigurnost građana izbjegličkom krizom poljuljana. Niti jedan medij na primjer nije prenio informaciju da su brojni vinogradi i voćnjaci u Bačkim Vinogradima opustošeni, da ljudi strahuju odlaziti u vlastite vinograde, da su kanjiške ulice u katastrofalnom stanju. Je li onda odgovorno kada jedan od najviših predstavnika vlasti javno uz indignaciju odbije i posumnjati da smo ipak, makar i najmanje ugroženi? Vjerujemo li doista da je izbjeglička kriza nastala spontano, ili je dobro planirana i diktirana od gore spomenutih sila koje za cilj imaju islamizaciju Europe pod krinkom izbjegličke krize? Onda postaje jasno zašto prihvatni centri nisu izgrađeni recimo u jednoj bogatoj Saudijskoj Arabiji ili u nekoj drugoj bogatoj i stabilnoj državi njima bliskoj i teritorijalno, etnički i vjerski. Može li se put od više stotina kilometara smatrati izbjeglištvom ili demografskim kretanjem zvanim ekonomska migracija? Iz izjava kolega novinara koji su imali prilike proboraviti nekoliko dana s izbjeglicama na graničnim prijelazima, doznajemo da su neki od njih bili hrabri izreći da je njihov dolazak dobro organiziran, financijskih potpomognut i da na određeni broj izbjeglica, uglavnom mlađih muškaraca, obvezno u grupi ide i jedna ili dvije žene s neko-

liko djece. Samo rijetki mediji prenose da u istim tim skupinama ima i nemali broj terorista koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju sigurnosti Europljana. Svi još dobro pamtimo terorističke napade u Madridu 2004. godine te one u Londonu i Parizu 2005. godine. Među tisućama i tisućama izbjeglica jako je teško imati kontrolu, s obzirom na to da mnogi dolaze s krivotvorenim dokumentima ili bez dokumenata, koje usput bacaju! Trebamo li se upitati zašto?

Svjesna sam da većina razmišljanja koja jednostrano ne propagiraju samilost prema izbjeglicama (osobito jer su među njima i djeca) nosi sa sobom epitepe fašistički, ksenofobični, klerofašistički i dr., no unatoč tomu ne smijemo smetnuti s uma da se kršćani u muslimanskim zemljama danas ugnjetavaju, ubijaju. Usporedbe radi, možemo li, makar hipotetski, zamisliti što bi se dogodilo s tisućama i tisućama Europljana koji bi se u borbu za boljim životom uputili prema Iraku, Afganistanu, Kataru, Siriji, Libiji, Jemenu... Bi li i oni bili jednako dobrohotno prihvaćeni od strane većinskog stanovništva ili do tog svog cilja ne bi ni stigli. Izglednije je ovo drugo. Kršćanski je i ispravno razmišljati da ne trebamo biti isti kao oni koje kritiziramo, no, biti kršćanin znači biti samilostan, ali istodobno ne i naivan.

Jedno je sasvim sigurno, od svojega osnutka, Europa i kršćani se danas nalaze pred najvećom kušnjom. Godine i godine utrošene su u borbi za toliko puta spominjana i često instrumentalizirana ljudska prava i prava manjima (osobito LGBT populacije), liberalne struje borile su se za strogo sekularnu državu koja glasno viče protiv križeva i vjeronauka u školama, protiv religije i Crkve općenito, a sad se čini da će nam se plodovi te borbe kao bumerang obiti o glavu. Stoga se ne smije zamjeriti onim državama koje u strahu od mogućih problema na razne načine štite svoj suverenitet i brane sigurnost svojih građana. Kriza koja nas je zahvatila samo je opomena Europi i Europljanima da se konačno vrate svojim korijenima i čini se posljednji vlak koji nam Bog šalje i u koji se možemo ukrcati ako želimo na miran način obraniti bedeme kršćanstva.

Neka ti učitelj bude Nikola Tesla

Ne da ti se čitati? Ma natjeraj se, nađi neki glup razlog samo da pročitaš. Iskreno, nećeš ni pročitati ništa pametno, ali... ČITAJ! Želim ti ispričati jednu priču iz života jednog „čudaka“ – genijalca. Osim što je brojao korake dok je hodao, pričao sam sa sobom, žvakao hranu tako da broj žvakanja bude djeljiv s tri, Nikola Tesla je u svom životu probao i mnoge druge stvari. Tako se od malena bavio tehnikom samosvladavanja. Učio je i radio stvari koje su ga zanimala, i kada bi počeo nešto raditi to isto bi uredno priveo kraju. Jedanput je u knjižnici, gdje je provodio dosta vremena, počeo čitati Voltaireova djela. Čitao je dosadnu knjigu od 500 stranica, isto kao da ti sada čitaš npr. „Povijest perivojne arhitekture Beča do 17. st.“. Već na prvim stranicama knjiga mu je postajala dosadna, ali je karakterno rekao sebi da će ju pročitati do kraja. Natjerat će svoj duh, tijelo, volju, cijeloga sebe, ali završit će započeti posao pa makar umro od napornog sadržaja te knjige. I da, legendarni Tesla je pročitao tu knjigu. Međutim, ubrzo je shvatio da postoji mnogo svezaka tiskanih knjiga

o tome te da je on pročitao samo jednu od tih knjiga „koje je taj monstrum napisao dok je pio 72 šalice kave dnevno“. Tesla nije stao dok ih sve nije pročitao. Vjerojatno je imao i pametnijeg posla, ali ne: „Sve što sam započeo, moram i dovršiti“. To je ipak tip s karakterom. Pred kraj svog života je zapisao: „Učio sam jezike, proučavao literature i umjetnost, proveo svoje najbolje godine u knjižnicama čitajući sve što mi je došlo pod ruku i osjetio sam da sam tratio vrijeme, ali ubrzo sam shvatio da je to bilo najbolje što sam ikada učinio.“

Tesla svjedoči da čovjek kada se natjera da nešto uradi, nauči ili izmoli, dobiva najveću milost i da to dosadno postaje zanimljivo, to dugo postaje kratko, ta gnjavaža postaje najveća milost, izgubljeno postaje nađeno.

Zato, iz osobnog iskustva, ali kao što vidiš i iz iskustva jednog od najpametnijih ljudi u povijesti, jedna od fundamentalnih stvari u životu čovjeka jest natjerati sebe, privezati svoju volju uz dosadnu knjigu, molitvenik, uz dosadnog čovjeka (uz kojega ćeš se, vjeruj mi, najbolje izgraditi). Ne da ti se

moliti? Natjeraj se. Tada nastaju najveće milosti. Bog uslišava svaku molitvu, a tada nagrađuje trostruko. Ne da ti se raditi? Natjeraj se. Ne da ti se ići negdje? Natjeraj se. Na tom mjestu je tvoje blago. Ne da ti se učiti? Imam lijek. Natjeraj se. „Povijest perivojne arhitekture Beča do 17. st.“ je jako zanimljiva, ako ti želiš da bude zanimljiva. Brate, sve je u tebi. Zato ti savjetujem da ne budeš mlak i bezvoljan za učenje, budi moderni apostol: SAT UČENJA = SAT MOLITVE. Da, znam, nije lako, „... put u raj nije posut ružama...“ kaže jedna pjesma, a to govori i jedna slična Gospina poruka: „Draga djeco, molite sve dok vam molitva ne postane radost“ (drugim riječima: natjerajte se).

Moli, traži, radi, bori se i naći ćeš i uspjet ćeš. Snovi postaju stvarnost ako se vjeruje u njih. Što bi na ovo rekao naš Tesla? „Čovjek je rođen da radi, trpi i bori se; tko tako ne radi propast će.“ Teslina veličina i snaga prije svega izlaze iz činjenice da je on bio duhovan čovjek koji se nije bojao zaroniti u sebe, on je upoznao Istinu, a tko upozna Istinu dobiva matematičkim rječnikom rečeno četvrtu dimenziju i duhovne oči, ali to je već tema za sebe. Zadnja stvar koju ti želim poručiti u ovom dosadnom tekstu:

Ne ostani na potencijalu kao mnogi. Ne budi plitak i površan, već zaroni u sebe i otkrit ćeš čuda; vjerojatno je tu i ideja za tvoj indukcijski motor. Budi ustrajan, ustani kad padneš, ne postoji nesavladiva prepreka, budi čudo, budi Tesla. Kad ti se nešto ne da i nemaš volje, sjeti se i reci: „Ma natjeraj se, Tesla legendo!“

P.S. Ako si pročitao do kraja, uspio si, natjerao si se. Samo tako nastavi, imaš potencijala.

/B. P. | Bitno.net/

**Spomen program
u čast svećenika
Paje Kujundžića
u povodu**

100. obljetnice smrti

16,30 polaganje cvijeća na
grob – Bajsko groblje

17 sati – svečana sv. misa u
crkvi Isusova Uskrsnuća

18 sati – predavanje o životu
i radu Paje Kujundžića

0.0.0.0.0.0

Zlatna harfa

**Smotra dječjih župnih
zborova**

**10. listopada u Baču
početak u 10 sati**

0.0.0.0.0.0

**Poziv na Susret vjeroučitelja
Susret vjeroučitelja
Subotičke biskupije
održat će se**

3. 10. 2015. godine.

Susret počinje u 10 sati u Pa-
storalnem centru Augustinianum
u Subotici.

Srdačno pozivamo katehete
na ovaj skup, na kojem će biti
upriличен susret vjeroučitelja s bi-
skupom, te prigodno predavanje
o poslanju vjeroučitelja u ško-
lama.

**Natječaj
za najbolju fotografiju
HosanaFesta**

Slogan ovogodišnjeg *Hosana Festa* je „Snagom ljubavi“. Sna-
gom svoje ljubavi svoj natjeca-
teljski duh pokazali su sudionici
prethodnih devet festivala. Ovo-
godišnji jubilarni deseti festival
obogaćujemo natjecanjem u kojem
svi možete sudjelovati. Raspisu-
jemo natječaj za najuspjelije fo-
tografije sa svih dosadašnjih i
ovogodišnjeg *HosanaFesta*. Uvje-
ti za sudjelovanje su:

– maksimalni broj fotografija
je deset

– minimalna veličina fo-
tografije je: 1024 x 768, 300 dpi

– fotografije dostaviti do 31.
listopada ove godine (do ponoći)
na mail: hosanafest@yahoo.com
s naznakom „Foto natječaj“

– uz fotografije dostavite nam
ime i prezime i kontakt

– rezultati natječaja biti će
objavljeni u katoličkom mjeseč-
niku *Zvonik* u 11. mjesecu i na
valovima *Radio Marije*.

Hrvatska

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

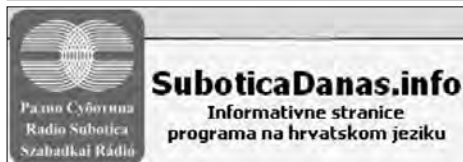
Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

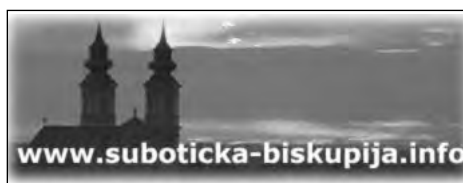
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-265; 011/3349745

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLANDIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VEDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

**Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ
Snežana Vujković Lamić,
Vedran Jević, Aleksandar Ninković**

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“

24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica

e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240

Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd

Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje *Zvonika* podupiru: Ministarstvo vera R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
i Hrvatska biskupska konferencija

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: **1650 din**

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na račun s naznakom **Za Zvo-
nik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhov-
nost „Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Susret prvopričesnika u Tavankutu

Zaziv Duha Svetoga za početak školske godine u M. Bosni

Stotinu djece u Etno kampu Hrvatske čitaonice

Prošćenje na subotičkoj kalvariji

Zaziv Duha Svetoga u katedrali

Bdijenje na Bunariću

Snažom ljubavi

FESTIVAL
HRVATSKIH
DUHOVNIH
PJESAMA
U SUBOTICI

HosanaFest

2015

HosanaFest

20 sati
18. 10. 2015.

SUBOTICA
SPORTSKA DVORANA
Tehničke škole (MEŠC)

ulaz: 200 dinara / 20 kuna